DI DORFS MEYDEL

Emil Zola

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

די

דאָרפּס מיידעל

א בילד פון מערבען אונשולד אונד מעננער געמיינהייט.

— פון —

עמיל זאָלאַ.

בעארבייטעט פון

ד. מ. הערמאַלין.

פרייז, 10 סענט.

דרוק אונד פערלאג פון

די היברו פּאָבלישינג קאָמפּאַני,

83־85־87 קאַנאַל סט., ניו יאָרק.

HEBREW PUBLISHING CO.,

83-85-87 Canal Street, NEW YORK.

דיא דאָרפס-מיידעל.

ערשטעס קאַפּיטעל.

א בעריהמטער איטאַליענישער מאַלער האָט אַמאָל געמאָלען דאָס בילד פון א וואונדערבאַרער שעהנער פרוי. דאָס בילד איז געווען בלויז א קאָפּיע פון א פאָטאָגראַפיע, נאָר ווען עס איז פערטיג געוואָרען, איז עס אַרויס א מייסטער־שטיק.

עס זיינען פאַראיבער איינינע יאָהר, און דער מאַלער האָט זיך צוזאַמען געטראָפען מיט זיינעם א פריינד, וועלכער האָט איהם געגעבען דיא פאָטאָגראַפיע.

„הער אויס," האָט דער מאַלער געזאָגט, „וויפיעל בעוואונדערונג דאָס בילד האָט אַרויס גערופען ביי אַנדערע, האָט עס ביי מיר נאָך מעהר בעוואונדערונג ערוועקט. ניעמאַנד, מיין איך, קען זיין אַזאַ גוטער מבין אויף דיעזען בילד, וויא איך זעלבסט, וועלכער האָט געאַרבייט איבער יעדען הערליכען שטריך. דיא וואהרהייט איז, אַז איך זעלבסט בין פערליעבט אין דיעזער מערקווירדיגע שעהנהייט."

„ווירקליך?" האָט זיין פריינד געפרעגט.

„יאָ, יאָ," האָט דער מאַלער געענטפערט, „איך בין בוכשטעבליך אין איהר פערליעבט. ווער איז זיא?"

„א געוועהנליכעס דאָרפס־מעדכען."

„אַזוי?" א דאָרפס־מעדכען? אָבער זיא איז אויך נאָט׳ס א מייסטער־שטיק: איך וואָלט אירגענד עפּעס געגעבען אום זיא ווענינגסטענס צו זעהען."

„דאָס איז ניט שווער."

„אַך, פריינד! טהו מיר דיא טובה און צייג זיא מיר."

דיא ביידע מענער זיינען דאַן אוועק אין א הינטער־גאַס פון פּאַריז און דער

מאלער איז געבליעבען שטעהען אין דער געגענוואַרט פון איין אלטע, געקאָרטשעטע און העסליכע פרוי.

„דאס איז זיא!“ האט זיין פריינד געזאגט.

אוועק געהענדיג, האט דער מאלער געמורמעלט:

„וויא שעהן און העסליך דיא נאטור קען שאפען. דיעזע פרוי האט אמאל געקענט קאָנקורירען מיט העבע, דיא געטטין דער ליעבע, און מיט ווענוס, דיא געטטין פון שעהנהייט; יעטצט איז זיא ניט מעהר וויא איין אלטע און מיאוס׳ע מכשפה.“

„ווען זיא האט בעזעסען אלע מעלות,“ האט דעם מאלער׳ס פריינד בעמערקט, „האט זיא קיין שכל ניט געהאט וויא אומצוגעהען מיט זייא; יעטצט, ווען זיא האט שוין שכל, פעהלען איהר דיא מעלות. און עס איז אויך מערקווירדיג, דאס ניט אימער ווען א שעהנע פרוי ליעבט, ווערט זיא אויך געליעבט.“

יעדעס יאָהר, ווען דאס אויבסט איז פערטיג געוואָרען, פלעגט ערשיינען א הערדליך שעהנעס, ברונעטעס מעדכען אין הויז פון דעם גוטס־בעזיטצער, מאָנסיע ראָסטאַנד אין א., און אין דעם קאָרב וואס זיא האט געטראָגען אונטער דער אָרעם, איז געלעגען איין אויסוואהל פון פערשיעדענע שעהנע פרוכטען, וויא אפּריקאָזען, פערעשקעס און אנדערע פּרות. דיעזעס מעדכען האט געבראכט דיא פרוכטען פון מאָנסיע ראָסטאַנד׳ס גאָרטען, אום צו ווייזען דיא רייכע פּראָדוקטען.

דער נאמען פון מעדכען איז געוועזען נאַיז, דיא טאָכטער פון ניקאָלין, אָדער נאַיז ניקאָלין, דיא טאָכטער פון מאָנסיע ראָסטאַנד׳ס אויפזעהער.

וויא געוועהנליך, האט נאַיז קיינמאל ניט געוואגט וייטער צו געהען וויא אין דעם גרויסען קאָרידאָר, ווייל זיא איז נאָך אלעמען, טראָטץ איהר שעהנהייט, ניט מעהר געוועזען וויא דיא טאָכטער פון א גאַנץ פּראָסטען ארבייטער. און, נאַטירליך, דיא פאַמיליע ראָסטאַנד, האט זיך געצעהלט צו דער אריסטאָקראַטיע, פאר וועלכע מען קען ניט אזוי ערשיינען מיר־ניט־דיר־ניט.

נאַיז איז געבליעבען שטעהען אין דעם ■ייטען קאָרידאָר, און דער הויז־דיענער האט אָנגעמאָלדען, אז זיא איז דאָ. באלד נאכדעם איז יעדער פון דער פאַמיליע ארויס געלאָפען זעהן דיא שעהנע פרוכטען פון דעם אייגענעם גאָרטען.

„אַך, דוא ביסט עס, נאַיז!“ האט אויסגעשריען דער גוטס־בעזיטצער. „עס איז זעהר שעהן פון דיר, וואס דוא האסט אונז געבראכט צו ווייזען דיא שעהנע

פרוכטען. בייא מיין ווארט, דוא ביסט א בראוועס מערכען. און וואס מאכט עפּעס דיין פאטער ניקאָלין?"

„עס געהט איהם זעהר גוט," האט נאַיז געענטפערט, צייגענדיג דערבייא איהרע מילך־ווייסע צייהן פון צווישען איהרע קארשען־רויטע ליפּען.

מאדאם ראָסטאַנד איז געוועזן זעהר צופריעדען, און זיא האט אריין גענומען נאַיז'ן אין קיך, וואו זיא האט איהר געהייסען געבען עפּעס עסען פון דיא אריסטאָ־קראטישע שפּייזען. ווירקליך, מאדאם ראָסטאַנד איז גאר ניט געוועזן קיין שלעכטע פרוי, טראָטץ איהר אריסטאָקראַטישער אבשטאמונג, און זיא האט גאנץ גוט געוואוסט, אז אָבוואָהל נאַיז איז ניט מעהר וויא א דאָרפס־מיידעל, מעג זיא דאָך, איינמאל אין איהר לעבען, געניעסען א גוטען ביסען. דאן איז עס גלאט אויך א שטיקעל פערגניגען צו ווייזען דיא ארמע לייט, אז דיא רייכע דאמען און הערען געניעסען נאר גוטע זאכען. פערשטעהט איהר, דאס אליין, רופט אויף ארויס אביסעל מעהר רעספּעקט, און דער בויער אָדער זיין פרוי און קינדער, וואס האבען איינמאל געהאט דאס גליק ארונטער צו שלינגען א גוטען ביסען, דערצעהלען נאכהער דאריבער אין דער גאנצער געגענד.

אונטערדעסען האט מאדאם ראָסטאַנד זיך אוועק געזעטצט נעבען נאַיז'ן און זיא אויסגעפרעגט איבער דיא מאנדעל־בוימער, אָליוועז און וויינשטאָקען. דיא הויפּטזאך איז געוועזן צו וויסען, אויב עס האט גערעגענט גענוג אין עסטאק.

עסטאק ליעגט אקוראט בייא דער ים־קיסטע, און אין א ווינקעל פון דיעזער געגענד געפינט זיך לאַ־בלאנקארד, דאס גוט פון דער פאמיליע ראָסטאַנד, וואס איז פערוואלטעט געוואָרען פון נאַיז'עס פאטער ניקאָלין. עס איז בעקאנט, אז דאָרט רעגענט ניט זעהר אָפט, טראָטץ דעם וואס עס איז אזוי נאהענט צום ים.

דאס גוט פון דיא ראָסטאַנד'ס איז בעשטאַנען פון א פּאאר הונדערט מאנדעל־בוימער און אָליוועז־בוימער, אויסער פיעלע אנדערע בוימער פון פערשיעדענע פרוכטען.

„עס האט גערעגענט," האט נאַיז ערקלערט, ארונטער שלינגענדיג דעם ערשטען גוטען ביסען, „אָבער ניט גענוג. דיא וויינטרויבען איבערהויפּט, בענעטהיגען נאך א סך רעגען."

מאדאם ראָסטאַנד האט זיך געשטעלט מעהרערע פראגען, און נאַיז, עסענדיג, האט איהר אלעס בעענטפערט. ווען זיא איז פערטיג געוואָרען, איז זיא צוריק גער פאָהרען נאך עסטאק מיט דעם פליישׁ־הענדלער, וואס איז געפאָהרען איינמאל אין 14 טעג הין און צוריק.

דער גוטער ביסען, וויא מיר האבען פריהער געזאגט, איז געווען נאָר איינמאָל אין יאָהר, דאס הייסט דאמאלס, ווען נאָז האט געבראכט דיא שעהנע פרוכטען. אָבער זיא איז זאָגסט מעהרערע מאל געקומען צו דער פאמיליע ראָסטאַנד, מיט־ברענגענדיג גרויסע ים־ראקעס אָדער זעהר א שעהנעם פיש וואס איהר פאטער האט געכאפט.

אין דער וואקאנץ־צייט, ווען נאָז איז געקומען, האט איהר פערנאַנד, מאָנסיע ראָסטאַנד'ס זוהן, מיטגעטהיילט מיט קינדישעס פערגניגען, אז ער קומט באלד ארויס נאָך לאַ בלאַנקארד מיט זיין פאטער און מוטער, און זיא זאָל פאר איהם פאַרבערייטען דיא נעטצען, דאמיט ער זאָל קענען געהען כאפען פיש.

יא, נאָז פלעגט קומען נאָך אַ. צו דער פאמיליע ראָסטאַנד, זייט זיא איז געווען א גאַנץ קליין מיידעלע, און פערנאַנד איז צו יענער צייט געווען א קליין אינגעל. אלס קינדער האבען זייא זיך גערופען „דוא", נאָר וויא נאָז איז אַלט געוואָרען א יאָהר צוועלף, האט זיא אָנגעפאנגען צו פערשטעהן, אז ווייטער קען עס שוין אזוי ניט געהן, און זיא האט איהם גערופען מאָנסיע ראָסטאַנד", און אין איהר שטימע איז געלעגען א טאָן פון רעספעקט.

דיא וואהרהייט איז אָבער אויך, אז נאָז וואָלט אזוי פריה צום „שכל" ניט געקומען, נאָר אין דעם איז שולדיג געווען ניקאָלין, וועלכער, הערענדיג וויא זיין טאָכטער רופט פערנאַנד'ן „דוא", האט ער זיא דערפאר געשלאָגען.

טראָטץ דעם אַלעמען, איז פערנאַנד און נאָז אימער געבליעבען קינדער, און זייא האבען זיך געליעבט וויא שול־קאמעראדען.

ווען פערנאַנד איז שוין געוואָרען א גימנאזיסט, האט ער איהר נאָך אימער געזאגט:

„הער אויס, נאָז, איך קום ארויס נעכסטע וואָך. נעהם און בערייטע מיר פאַר דיא פיש־נעטצען, און ווען זייא זיינען צעררימען, דאן זאָלסטו זייא פער־ריכטען."

„זאָרגט זיך ניט, מאָנסיע פערנאַנד," האט נאָז געענטפערט, „אַלעס וועט זיין אין דער בעסטער אָרדנונג ווען איהר וועט קומען."

פערנאַנד האט קיינע בעמערקונג געמאכט, ווען נאָז האט צו איהם געזאגט vouz (איהר) אנשטאט tu (דוא) וויא זייא זיינען געוואָהנט געוואָרען. איבריגענס, וויא קומט זיא צו איהם? עס איז בייא איהם געווען זעלבסטפערשטענדליך, אז אזוי דארף עס זיין.

מאַנסיע ראָסטאָנד איז געווען זעהר א רייכער מאַן. ער האט בעוואָהנט א גרויסאַרטיגען פּאַלאַסט מיט פיעלע ברייטע און געראַומיגע צימערן, וואו ער, זיין פרוי, זיין איינציגער זוהן און דיא צווייא אַלטע דיענער, האבען זיך קוים אנגעזעהען. דיא פאַמיליע האט געלעבט זעהר צוריק געצויגען. מאַנסיע ראָסטאָנד האט געהאט פיעלע געשעפטען צו בעזאָרגען, און זיין פרוי, אָבוואָהל זעהר א שעהנע, איז געוועזען צו רעליגיעז אום זיא זאָל וועלען אנטהייל נעהמען אין דער שטירמישע אָבער זינדיגע וועלט. דערצו איז מאַדאַם ראָסטאָנד געווען זעהר א שטרענגע דאַמע, און האט ליעב געהאַט אַלעס ארום איהר זאָל זיין דיסציפּלינירט וויא א סאָלדאַט; ער פיללען אַלע געטהינע פליכטען צו דער צייט און ניט אין זינען האבען קיין זייטיגע זאַכען.

צווישען אזא בעשעפטיגטען פאַטער און אזא שטרענגע מוטער, איז פערנאַנד אויפגעצויגען געוואָרען. וועהרענד זיין שולע־צייט, איז ער געווען זעהר א פוילער און געהאט אזא אָבשטויסענדען געשמאַק צום לערנען, אז ער פלעגט אָבזיטצען שטונדען־לאַנג אין גרויסען זאַלאָן נעבען דיא ביכער, אָבער ער האט קיין וואָרט שטודירט אָדער געלעזען. ער האט געמוזט זיטצען איבער דיא ביכער, ווייל זיין מוטער האט אזוי געהייסען, זאָנסט האט זיא בעשטראָפט, און ער האט מורא געהאַט פאַר איהר. זיינע געדאַנקען זיינען אָבער געווען אויף גאַנץ אנדערע פּלעטצער.

עס האט אונטערדעסען ניט פיעל געדויערט, און זיין מוטער האט אויסגעפונען, אז ער איז א גרויסער פוילער צום לערנען. זיא האט איהם דערפאַר באַלד אריין געגעבען אין א פּענסיאָן, וואו ער האט אויך געגעסען און געשלאָפען.

אָבער דאס האט נאָך ערגער געמאַכט, דען ער האט געלערענט נאָך וועניגער וויא פריהער, ווייל אין פּענסיאָן איז שוין דיא מוטער ניט געווען אום אויף איהם אכטונג צו געבען.

אין א קורצע צייט ארום, האט מאַדאַם ראָסטאָנד בעמערקט, אז איהר בן־יחיד האט זיך אויסגעלערענט אין פּענסיאָן זעהר מיאוסע בענעהמונגען, און זיא האט איהם דערפאַר ווידער אהיים גענומען.

נאַכדעם האט זיא איהם שוין ניט אָבגעלאָזען פון דיא אויגען, און זייענדיג זעלבסט א געבילדעטע דאַמע, האט זיא אויפגעפּאַסט ער זאָל קענען דיא אויפגעגעבענע לעקציאָנען. זיא איז איבער איהם געשטאַנען שטונדען־לאַנג און אויפגעפּאַסט ער זאָל נור איינשטודירען דיא שולע־אויפגאַבען. דערפאַר איז פערנאַנד בלויז צווייא מאל דורכגעפאַלען ביים לעטצטען עקזאַמען פון גימנאַזיום, און צום דריטען

מאל, איז איהם ענדליך געלונגען צו נעהמען דעם טיטעל באקאלארעאט מיט א גאנץ קליינעם פראצענט.

אין א. געפינט זיך א בעריהמטע פאקולטעט צו שטודירען אדוואקאטור, און פערנאנד איז דארט איינגעשריעבען געווארען. מאנסיע ראסטאנד האט געוואלט זיין זוהן זאל זיין אדוואקאט, ניט דערפאר ווייל ער האט בענעטהיגט דיעזע פראפעסיאן אום געלד צו מאכען, זאנדערן, ווייל עס פאסט דאך שעהנער צו זיין עפעס א מענש מיט א טיטעל, ווען מען האט בלויז א גרויסעס פערמעגען און מען איז דערבייא ניט קיין גראף אדער באראן, וויא דיא מאדע איז אמאל געוועזען אין פראנקרייך.

אבער שטודירענדיג אדוואקאטור, האט מאדאם ראסטאנד, צו איהר גרעסטעם בעדויערן, געמוזט געבען איהר זוהן מעהר פרייהייטען וויא אמאל. ער האט שוין גע־קענט געהן שפאצירען ווען ער האט געוואלט, און נאר צום עסען איז ער געוועזען בע־שטימט צו הויז. אבער אבענד, האט ער געמוזט א היים קומען פונקט אום 9 אוהר, ניט שפעטער, מיט דער אויסנאהמע פון אזעלכע אבענדע, ווען ער איז געגאנגען אין טהעאטער.

מאדאם ראסטאנד האט ניט נאר איינמאל נאכגעדענקט דאריעבער, ווארום מיידלעך מוזען שטעהען אונטער דער בעאבאכטונג פון דיא עלטערן ביז צו דער חתונה, און אינגלעך נים. נאך איהר אנזיכט, האט א יונגער מאן בעדארפט זיין גראדע אזוי אונשולדיג צו דער חתונה, וויא דער פאל איז מיט א מיידעל. און אום דאס זאל אזוי זיין, האט דער יונגער מאן ניט בעדארפט אליין געהען שפאציערען אהן דיא עלטערן אדער אהן דיא עלטערן׳ס וויסען.

אבער געה מאך איבער דיא וועלט!

פערנאנד האט אונטערדעסען געשלאסען א ווארעמע בעקאנטשאפט מיט אנדערע סטודענטען, און עס האט זיך אנגעפאנגען פאר איהם א לעבען פון לומפע־רייא און אויסגעלאסענהייט.

דיא סטודענטען זיינען שוין געוואהנט צו בעהויפטען, אז בלויז פון שטודירען און שטודירען אליין, קען מען גלאט ווערען צו דום, און דערפאר געפינען זייא עס פאר נעטהיג, צו פערברענגען היבשע עטליבע שטונדען אין טאג, אין פערשיעדענע קאפע־הייזער און אויסגעלאסענע פלעטצער.

יא, אנפאנגס האט פערנאנד געמוזט אהיים קומען נים שפעטער וויא 9 אוהר אבענדס, ווען ער איז ניט געגאנגען אין טהעאטער, אבער שפעטער האט ער שוין געפונען געלעגענהייטען אויסצובלייבען גאנצע נעכט. מאדאם ראסטאנד אי

געוועזן זעהר געערגערט און אונצופריעדען דערפון, אָבער זיא איז מיט דער צייט געוואָהנט געוואָרען.

„איבעריגענס,“ האט זיא זיך געטראַכט, וויא אונצעהליגע אנדערע מוטערס טראַכטען, „ער איז דאָך א איינגעל! וואס קען ער אוועק טראגען און וואס קען ער אהיים ברענגען? זאָל ער געהען!“

פערנאַנד האט אָנגעפאנגען איינצוטהיילען דיא נעכט. ער איז געוואָרען א ליידענשאפטליכער קארטען־שפיעלער, און דיא ערשטע העלפט נאַכט האט ער פערבראַכט אין קארטען־שפיעלען, און דיא אנדערע העלפט אין אויסגעלאַסענע הייזער.

ער האט אויסגעזעהן, גראַדע וויא ער וואָלט זיין עפּעס א ווילדע חיה וואס מען האט געהאלטען יאָהרען־לאַנג אָבגעשפּארט אין א שטייג, און ווען זיא איז בע־פרייעט געוואָרען, האט זיא אָנגעהויבען איבערצוקעהרען דעם גאנצען וואלד.

אין א. געפינען זיך אפילו ניט זעהר פיעלע אויסגעלאַסענע פרוויענצימער, אָבער א יונגער און שעהנער סטודענט, דער זוהן פון רייכע עלטערן, קען שוין זיין ציעל ערררייכען זאָגאר אין א קלענערן פלאַטץ. אויף דיעזער ארט, האט פערנאַנד צוגע־בראַכט מיט זיינע סטודענטען יאָהרען לאַנג גאַנץ אנגענעהם.

אין דערזעלבער צייט האט פערנאַנד פערשטאַנען, אז עס איז געטהיג ער זאָל זיך צייגען אלס א פּאָלגזאמער זוהן, געהאָרזאם צו דיא עלטערן. אנפאַנגס, דאס הייסט, ווען ער איז נאָך געוועזן קליין, האבען זיינע עלטערן איהם געצוואונגען דורך רייד און דורך שמיטץ, צו זיין גוט און פרום. נאַטירליך, ווירקען בייזע רייד און שווערע קלעפּ זעהר וועניג צו גוטסקייט און פרומקייט; דאפיר אָבער ווירקען דיעזע מיטלען, א מענש זאָל זיך פערשטעלען און ערשיינען אלס גוט און פרום. יא, פריהער האט מען פערנאַנד'ן דערצו געצוואונגען, און שפּעטער האט ער זיך דערצו געוואָהנט.

זיין מוטער איז אויף דיעזער ארט מיט איהם זעהר צופריעדען געוועזן. פער־נאַנד האט זיך זאָגאר מיה גענומען צו שפּיעלען זיין ראָלע: ער האט געפיהרט זיין מוטער אין קירכע, אליין פערגלאָצט דיא אויגען און שטארק געזיפצט בייא דיא געבעטע, און דאן האט ער פאר זיין מוטער פאָרגעפּלוידערט דיא ווילדעסטע שקרים מיט אזא אונשולדיגער מיענע, אז זיא האט איהם אלעס געגלויבט.

מיט דער צייט האט ער זיך אזוי איינגעאיבט אין זיינע ליגענס, אז ער האט אימער געפונען א תירוץ אויף אירגענד וועלכער פראגע, וואס ער האט געוואָלט פערענטפערן מיט א ליגען.

דאס אלעס האט ער געפונען פאר שטארק נעמהיג, אום זיינע קעשענעס זאָלען אימער זיין בעזאָרגט מיט געלד צום שפּיעלען און פיר דיא עפּענטליכע הייזער. מאנכעס מאל אָבער, האט ער זיך אויך געפונען אין א גרויסער פערלעגענהייט, דען וויפיעל געלד ער האט אריין נעקריעגען, האט ער דאס פערשפּיעלט אָדער פער־לומפּט. ער האט געקענט נעהמען געלד ביים פאטער בעזונדער, און זאגען, אז ער דארף אויף פערשיעדענע זאכען; בייא דער מוטער אונטער איין אנדערן אויסרייד; בייא פריינדע גלאט באָרגען, און אויך ארויס גנב'ענען אביסעל פון זיין פאטער'ס שרייב־טיש — אָבער ווען עס גליקט דאָך ניט בייא דעם פינסטערן קארטען־שפּיעל און א שעהן מיידעל האט זיך איינגעשפּארט, אז זיא וויל א קאָסטבארע מתנה, קען זיך אפילו א ברונען אויסשעפּען.

אין זאָלכע צייטען, ווען אלע קוועלען האבען זיך אויסגעלאזט און ער האט שוין אפילו קיין לינענס ניט געקענט אויסטראכטען, איז פערנאנד געווען פער־צווייפעלט. אונטערדעסען האט ער איינגעזעהן, אז מען דארף זיך ניט פערראטהען פאר דיא עלטערן, און ווען זיין מוטער האט איהם אמאל געפרעגט ווארום ער זעהט אוים אזוי שקעבט (פון קלערען וואו מען נעהמט געלד און ניט שלאָפען,) האט ער וויא געוועהנליך געענטפערט, אז דער שטודיום שטרענגט איהם אָן זעהר פיעל.

נאָר דיא קאפּריזען פון דעם שפּיעל־טייפעל, זיינען ניט אימער גלייך; אמאל פּאסירט עס וואס ער צייגט זיך גוט און מילד און בעלוינט אביסעל זיינע פערעהרער מיט א פרעהליכער מינוט. אזוי האט עס זיך אויך געמאכט, וואס אין איין אבענד, האט פערנאנד געשפּיעלט זעהר גליקליך און געוואונען היבשע עטליכע הונדערט פראנק. דאן האט ער ערקלערט, אז ער וויל פאָהרען אביסעל נאך פּאריז אויף א שפּאציר.

זיינע עלטערן האבען זעלבסטפערשטענדליך ניט בעדארפט וויסען, אז ער האט געלד.

„איך בענעטהיג בלויז א קליינינקייט," האט ער געזאגט צו זיין מוטער מיט א גנבה'שער מיענע, „אונגעפעהר 80 פראנק, וועט מיר גענוג זיין אויף דיא רייזע הין־און־צוריק און אויף האָטעל־הוצאות. מעהר דארף איך ניט."

ער האט געקריעגען דאס געלד פון דעם פאטער, נאכדעם וויא דיא מוטער האט געזאָגט:

„זאָל דאס קינד פאָהרען און האבען אביסעל פערגניגען פון דיא פּאריזער מוזעאומס און ביבליאָטהעקען."

פערנאנד האט צו זיך אליין געלאכט, וויא אזוי ער האט זיינע עלטערן אָב־גענארט, און ער איז אוועק געפאָהרען נאך פאריז, וואו ער האט געלומפט גאנצע 8 טעג און פערבראכט דאס גאנצע געלד וואס דער גליקליכער אבענד אין קארטען, האט איהם בעשערט.

אין אלגעמיין, איז פערנאנד געווען א גאנץ שעהנער יונגער מאן, גרויס און גוט געבויעט מיט שטארק שווארצע וואָנצעס. זיין אויסגעלאססענהייט און ניט שלאָפען, האט געבילדעט אויף זיין געזיכט איין אנגענעהמע בלאסקייט, וואס איז זעהר בעליעבט בייא פרויען. איברינענס, האט ער אויך בעזעסען געקינסטעלטע בענעהמונגען אין דער געגענווארט פון דאמען, וואס האט איהם, אין א געוויסער בעציהונג, געקענט פאָרשטעלען פאר א גאלאנטען יונגען מענשען, וואס וויס וויא צו זיין ליעבענסווירדיג.

דיעזע מענשען וואס האבען איהם געקענט גאנץ גוט, און געוואוסט וואס פאר א סחורה ער איז, האבען אימער געשמייכעלט צו זיך אליין, ווען נארישע פרויען האבען איהם געריהמט אלס א מוסטער פון אנשטאנד; אָבער אין דער־זעלבער צייט, האבען זייא איהם געמוזט רעספעקטירען פאר זיין טאקט צו בע־האלטען דיא דונקלע זייט פון זיין לעבען, און ניט, וויא אנדערע סטודענטען, זיך בעריהמען אין זייערע וואויל־יונגשאפטען.

איינמאל האט עס פאסירט, וואס פערנאנד האט געקריעגען א קראנקהייט, וועלכע איז דער רעזולטאט פון אומגעהען מיט אויסגעלאססענע פרויענצימער. עס האט געדויערט אייניגע וואָכען און קיינער פון זיינע בעקאנטע האט דערפון געוואוסט. ענדליך האט ער זיך פאר איינעם פערטרויעט, און אין א פערצווייפעלטען טאָן, האט ער געפרעגט:

„וואס טהוט מען?“

יענער האט געלאכט.

„דומער מענש וואס דוא ביסט!“ האט זיך זיין פריינד אָנגערופען, „וואס ביסטו אזוי פערצווייפעלט? עס איז דאך א שטאָלץ צו ליידען! ווער עס ליידעט ניט דערפון, דער וויס גאר ניט דעם טעם פון וואהרער יוגענד. ווען איך האב דאס געהאט, האט יעדער געוואוסט. זאָגאר מיין איינענער פאטער האט דערפון ער־פאחרען און ער האט מיך געלערענט וואס איך זאָל טהון.“

פערנאנד האט זיך ניט געקענט לאָזען איבעררעדען, אז מען דארף דארויף שטאָלץ זיין, און נאכדעם וויא זיין פריינד האט איהם אָנגעצייגט א דאָקטאָר, האט ער איהם געבעטען ער זאָל פאר קיינעם ניט דערצעהלען.

פערנאנד איז אלט געוואָרען 21 יאָהר. ער האט באלד בעדאַרפט דורכמאכען זיין לעטצטען עקזאמען. זיין פאטער האט געזאגט, אז ער וועט איהם ניט געהען בעד־זאָרגען מיט א פאָסטען, וויא דער מנהג איז, צום פראַקטיצירען, זאָנדערן, ער האט געוואָלט, דאס ער זאָל פאַרלויפיג זיך בעטהייליגען אין זיינע אייגענע געשעפטען.

דער יונגער מאן האט ניט געהאט דאגעגען; פערנאנד האט איבערהויפט ניט געוואָלט אויפטרעטען געגען זיינע עלטערן, אפילו ווען עס איז איהם עפּעס געווען אונאַנגענעהם, נאָר צו זיך האט ער געשמייכעלט און געטראַכט:

„וואס קימערט מיך וואס עס וועט זיין; יעדענפאלס וועל איך קענען פאָרט־זעטצען מיינע לומפעריי ען.“

איבריגענס, האט ער גאַנץ גוט געוואוסט, אז זיין פאטער איז זעהר רייך, אז ער איז דער איינציגער זוהן און יורש, און צו וואס זאָל ער זיך זאָרגען פיר שפּעטער? בל־זמן עס געהט צו לעבען א גוטען טאָג, זאָל מען לעבען!

אזוי האט זיך פערנאנד געפיהרט פון טאָג צו טאָג, און קיינמאל ניט פערפעהלט צו טרינקען א היבשע פּאָרציע וויין, שפּיעלען עטליכע שטונדען אין קארטען און בעזוכען דיא עפענטליכע הייזער. ווען זיינע קרעפטען האבען זיך אָפּגעשוואכט פון דיעזען אנשטרענגענדען לעבען און ער האט זיך געשפּירט שטארק ערמיעדעט, האט ער זיך צוריק געצויגען אויף עטליכע טעג אין הויז, וואו ער איז מייסטענטהיילס געלעגען אויף א ווייכער סאָפאַ, גערויכט א גוטען ציגאר און געלעזען סענסאציאָנעלע ראָמאַנען.

דאס האט געדויערט אזוי לאַנג, ביז ער האט זיך געשפּירט געשטארקט און אלעס אין הויז האט איהם אָנגעהויבען צו לאַנגווייל ען. דאן האט ער ווידער אמאל אָנגעפאַנגען דאָרט וואו ער האט אונטערבראָכען.

זיין מוטער נאַטירליך, האט ער דערצעהלט, אז ער טהוט עס נאָר צוליעב איהר וואס ער בלייבט אין הויז, און מאדאם ראָסטאנד האט אינערליך שטאָלצירט וואס זיא האט אזא גוטען, ליעבענסווירדיגען זוהן.

מיר קעהרען יעטצט צוריק צו נאַיז׳ן. זיא פלעגט קומען, וויא מיר האבען שוין געזאגט, יעדעס יאָהר מיט דיא פרוכטען פון גארטען, און זיא איז זעלבסט־פערשטענדליך, יעדעס מאל גרעסער און עלטער געוואָרען.

נאַיז איז געווען עטוואס אינגער פון פערנאנד׳ן, און מאדאם ראָסטאנד האט צו איהר יעדעס מאל געזאגט, ווען זיא איז ערשיענען:

„נאין! דוא ווערסט א גאנצע היבשע מויד!"

ביי דיעזע ווערטער האט נאיז געשמייכעלט און געוויזען איהרע ווייסע ציינער.

מייסטענטהיילס איז פערנאנד ניט געווען צו הויז ווען נאיז איז ערשיענען.

אין א טאָג אָבער, צום לעטצטען יאָהר פון זיין שטודיום, האט ער נאָר וואס גע־וואָלט ארויס געהען און זיך געפונען אין קאָרידאָר, ווען נאיז איז אָנגעקומען און איז געבליעבען שטעהען מיט דעם קאָרב פרוכטען.

ער איז אויך געבליעבען שטעהען אין גרויסען ערשטוינען.

פערנאנד האט בעטראכט נאיז'ן מיט די אויגען פון א מבין. די מאָגערע נאיז פון אמאל, איז יעטצט געוואָרען ענטוויקעלט, מיט ברייטע שולטערן, א פולען בוזים און צוויי בליהענדע יונגפרוילעבע שעהנע באקען. עס איז מעהר ניט געווען די נאיז וואס ער האט געקענט פון לא בלאנקארד.

ביי ביידע באקען פון דער שעהנער נאיז, האבען אריעבער געהאנגען קויל־שווארצע האאר, און פון איהר דינעם העמד, האבען זיך ארויס געזעהן די נאקעטע רונדע עלענבויגענס.

מערקווירדיג! בלויז אין איין יאָהר, האט זיא אויסגעוואקסען וויא א פרעכ־טיגער בוים!

„דוא ביסט עס, נאיז?" האט ער געפרעגט שטאמלענדיג.

„יא, מאָנסיע פערנאנד, איך בין עס", האט זיא געענטפערט, וועהרענד זיא האט איהם צוגעוואָרפען א קינדיש־אונשולדיגען בליק פון איהרע גרויסע שווארצע אויגען.

„זעהט," האט זיא ווייטער געזאגט, „איך האב געבראכט שעהנע פרוכטען... און ווען קומט איהר צו אונז? זאָל איך פאָרבערייטען די נעטצען צו כאפען פיש?"

פערנאנד האט נאר ניט געקענט ארונטער נעהמען זיינע אויגען פון איהר. ער האט זיא געהאלטען אין איין בעטראכטען, און דאן, אָהנע ער זאָל הערען וואס זיא זאגט, האט ער בעמערקט:

„ווירקליך, נאיז, דוא ביסט געוואָרען גרויס און שעהן!... וואס האט מיט דיר פאסירט?"

דיעזע שמייכלערייא האט בייא איהר ארויס גערופען א געלעכטער. דאן האט פערנאנד אָנגענומען איהרע הענד, וויא ער פלעגט אימער טהון זיך מיט איהר צו שפיעלען.

נאך איז געוואָרען ערנסט. א רייטע פארב איז געקומען אין איהרע באקען, איהר בוזים האט זיך שטירמיש געהויבען און איבער איהר גאנצען קערפער איז גע־לאָפען א ציטער.

פערנאַנד האט געשפירט דעם ווארעמען אטהעם פון איהר מויל.

„ניין, ניין, נים דאָ," האט זיא געמורמעלט, „נים דאָ, פערנאַנד... גיב אכטונג, דיין מוטער קען אָנקומען."

צווייטעס קאַפּיטעל.

מיט 14 טעג שפעטער, האט זיך דיא פאמיליע ראָסטאנד איבערגעצויגען נאך לא בלאנקארד. מאַנסיע ראָסטאנד האט נאך געהאט מאנכע געשעפטען צו ער־לעדיגען, און דאן איז ער אויך נאכגעקומען. עס איז געווען א הערליכעס וועטער, און ביים ברעג פון ים, האט בייא נאכט געבלאָזען א קיהלער און אנגענעהמער ווינט. דיא ברענענדע שטאָדט־לופט, האט אהין נים געגרייכט.

לא בלאנקארד איז נים געלעגען אין עסטאַק זעלבסט, זאָנדערן בייא דער זייט געגענאיבער מארסייל, אומרינגט פון לאנגע און שפיטציגע פעלזען. אין מיטען איז געווען דאס געלבע הויז ארום געריננעלט מיט צאָהלרייכע בוימער.

דאס הויז איז געווען, וויא מען רופט אין יענער געגענד, איין אלט־מאָדישער שלאָס. פאר דעם הויז איז געווען א פיינער בלומען־גארטען און הינטער דעם הויז, האט זיך אויסגעברייטעט א פלאכעס שטיק פעלד, אויף וועלכען עס האבען זיך געפונען איינציגע וויינשטאָקען, אָליווען־בוימער און מאנדעל־בוימער. ווייטער אוועק איז געלעגען דער ים, וואס האט אימער־וועהרענד געקלאפט מיט זיינע רוישענדע וועללען אין דער ברעג־וואנט. מאנכע בויערן פון דער נאכבארשאפט האבען שוין לאנג געזאגט, אז דיזע וועללען מוזען פריהער אָדער שפעטער אונטערגראָבען דיא וואנט און דאן קען געשעהען איין אונגליק פיר לא בלאנקארד.

דיא וואהרהייט איז, אז פון יאָהר צו יאָהר, האט דאס וואסער אויף מעהר איינגעדרונגען און אָבגעריסען א שטיק פון דער ליימינע וואנד, וואס האט געבילדעט דעם ברעג.

זייט פערציג יאָהר, איז דיא פאמיליע ניקאָלין געווען דיא פערוואלטער פון לא בלאנקארד. לויט דיא מנהגים פון יענער פראָווינץ, האט דיא פאמיליע ניקאָלין יעדעס יאָהר פערזעעט דאס פעלד און זיך געטהיילט מיט דיא פּראָדוקטען מיט דיא איינענטהימער. דיא פּראָדוקטען זיינען אָבער געווען אזוי ארעם און אזוי וועניג,

אז דיא ניקאָלינס וואָלטען געשטאָרבען פאר הונגער, ווען זייא וואָלטען זיך נים בעד־שעפטיגט אין דער זומער־צייט אויף מיט פיש־כאַפּען.

דיא פאמיליע ניקאָלין איז בעשטאַנען פון דעם פאטער, איין אלטער מאַן מיט גרויע האאר, א דונקלעם און שטארק געקאָרטשעטעס געזיכט, פאר וועלכען יעדער אין הויז האט געציטערט; פון דער מוטער ניקאָלין, א גרויסע און שטארקע פרוי, פערדומט און פערנארישט דורך דער שווערער פעלד־ארבייט און פון איהר מאַן׳ס שלעפ; פון א זוהן, וועלכער איז דאמאלס געווען אין דער ארמעע, און פון גאַיז׳ן, וועלכע האט געהאָלפען איהר פאטער אין דיא ארבייטען איבעראל, און פלעגט נאך דערבייא געהען ארבייטען בייא ציענעל.

דיא קליינע וואָהנונג פון דער פאמיליע ניקאָלין, וועלכע איז געווען געבען דעם אלט־מאָדישען שלאָס, איז זעלטען אָדער ניעמאלס אויפגעמונטערט געוואָרען פון געלעכטער אָדער געזאנג. ניקאָלין האט נאָר געברומט וויא איין אלטער בייזער הונד און האט אויסגעבראָכען אין א ווילדער וואוטה, ווען יעמאנד האט זיין ברומען אונ־טערבראָכען.

פרוי ניקאָלין און איהר טאָכטער, האבען נים נאָר מורא געהאט פאר דעם אלטען ניקאָלין, זאָנדערן זייא האבען אויך געהאט פאר איהם א גרויסען רעספּעקט, וויא עס פיהרט זיך אין יענע מקומות, אז דער הויפט פון הויז איז פאטער, ברויט־געבער, פיהרער, פערוואלטער און א האלבער גאָט.

מאדאם ניקאָלין האט געוואוסט, אונטערדעסען, אז א טאָכטער דארף פאָלגען דיא מוטער אפילו אין פייער צו געהען און זיא מוז, וויא א געטרייער הונד, ליעגען נעבען איהרע פיס צו הערען און אכטען דעם מינדעסטען בעפעהל.

ווען נאַיז האט זיך אמאל ארויס גענגב׳עם אויף א פאאר מינוטען פון הויז, איז מאדאם ניקאָלין ארויס אין דרויסען און אָנגעפאַנגען צו שרייען „נאַיז!“ אז מען האט דאס געקענט הערען אויף א קילאָמעטער ווייט. נאַיז, נאַטירליך, האט באלד ערוואכט וואו זיא איז געווען, און האט שנעל געאיילט צו איהר מוטער׳ס בעד־פעהל.

דיא שעהנע נאַיז, וויא מען פלעגט זיא רופען אין עסטאַק, איז אונטער אזעלכע אומשטענדען, נים געווען גליקליך. ווען זיא איז אלט געוואָרען 16 יאָהר, האט נאך איהר ברוטאלער פאטער זיא געקענט מערדעריש שלאָגען פאר א קלייניגקייט, און זיינע שווערע פויסטען האבען וויא געוועהנליך געטראָפען אויף איהר נאָז, אין מויל און ארויס געריסען בלוט.

אויך יעטצט, ווען זיא איז שוין זאָגאר אריבער געשריטען דיא 20 יאָהר, זיינען ניט נאָר איינמאל געשטאנען בלויע צייכענס אויף איהר לייב, פון דיא קלעפּ וואס איהר פאטער האט איהר געגעבען.

צו בעהויפּטען אָבער, אז דער אַלטער ניקאָלין איז געווען א שלעכטער מענש, וואָלט אויך ניט געווען ריכטיג. ניקאָלין איז בלויז געווען איינער פון יענע אונצעהליגע פּאטערס, וואס גלויבען, אז קינדער אויב זייא פערדיענען יא אָדער ניט, מוזען זייא געשלאָגען ווערען, זאָנסט איז עס קיין בעוויז, אז עלטערן ליעבען דיא קינדער. פון איין ערציהונג מיט גוטקייט, מילדקייט און צערטליכע ליעבע געגען קינדער, האט ער ניט געוואוסט.

אין ניקאָלינען, קען מען בעסער זאגען, איז געלעגען דאס הערשענדע בלוט פון דיא רוימער, וועלכע האבען געגלויבט, אז זייא האבען דאס רעכט צו בעפעהלען איבער לעבען און טויט. און ווען ניקאָלין האט ניט געהאט קיין דיענער אָדער שקלאפּען צו וועמען אויסצולאָזען זיין הערשערישע נאטור, האט ער דיעזע אויסגע־לאָזט צייטענווייז צו זיין ווייב און זעהר אָפט צו זיין טאָכטער.

אין א טאָג, האט דיא ארמע נאַיז געוואגט אויפצוהויבען איהר האנד, ניט חלילה צוריק צו שלאָגען דעם פאטער, זאָנדערן זיך צו שיטצען דאס געזיכט פאר שרעקליכע קלעפּ — דאן האט ניקאָלין ארויס געוויזען ווער ער איז!

„געגען מיר אויפהויבען א האנד?“ האט ער געדונערט, „געגען מיר? א פאטער?“

דאן האט געפאָלגט א שוידערהאפטע שטראפע, ביז דאס אונגליקליכע מעדכען איז געבליעבען ליעגען האלב־טויט אויף דער ערד.

פון יענעם טאָג אָן האט נאַיז געוואוסט, אז מען דארף שטעהען אויסגע־שטרעקט, וויא א סאָלדאט צום מושטירען, און זיך לאָזען שלאָגען וויפיעל דער טאטע וויל, אָהנע צו פרעגען וואָרום.

„א טאטע שלאָגט ניט אומזיסט,“ האט אמאל ניקאָלין בעהויפּטעט, און נאַיז האט בעגריפען, אז פרעגען וועט נאָך ערגער זיין. נאָכדעם וויא זיא פלעגט עמפּפאנגען איהר פּאָרציע מכת רצח, האט זיא זיך אימער צוריק געצויגען אין א ווינקעל, ארונטער געשלונגען דיא טרעהרען און אונטערדריקט איהר צאָרן.

וויא לייכט עס איז זיך צו מאכען פון קינדער דיא בעסטע פריינדע אין דער וועלט! א גוטעס וואָרט, א שמייכעלע, א גלעט און א פּאַסענדע צערטליכקייט, וועט פערוואנדלען דאס קליינע הערצעלע פון א קינד אין א קוואל ליעבע און אויפ־אָפּפערונג פיר א פאטער אָדער א מוטער. א בייזער ברוגז, א מערדערישער

קלאפ, און אונאיבערלייגטער געשרייא און איין אונפערדיענטע שטראפע, וועט ווידער לאנגזאם צוריק לאזען א גיפט אין קליינעם הערצעל, וואס וועט זיך מיט דער צייט פערמעהרען און פערגרעסערן, ביז פון איין אייגענעם קינד, ווערט א פירכטערליכער פיינד.

אויף דיעזער ארט, האט זיך אין נאיז'עס הארץ אנגעפאנגען צו בילדען א האס, און אין איהר געהירן א פלאן, וויא אזוי זיך נוקם צו זיין אין איהר בארבא־רישען פאטער.

איבריגענס, האט זיא דאך געהאט דאס זעלבע בלוט וויא איהר פאטער, וואס האט געקענט אזוי לייכט אויפגעברויזט ווערען.

ווען עס האט אמאל פאסירט וואס זיא איז געווען דערבייא ווען איהר פאטער האט געשלאגען איהר מוטער, און זיא האט בעמערקט וויא דיא אלטע האט זיך אונטערגעבען וויא א געהארזאמער הונד, האט דאס איהר נאך מעהר אויפגערעגט, און זיא האט בעטראכט איהר מוטער מיט דער גרעסטער פעראכטונג.

זיא האט זעהר אפט צו זיך אליין געזאגט:

„ווען איך זאל האבען אזא מאן, וואלט איך איהם דערווארגען.“

נאיז האט געהאט אזא אויפברויזענדע נאטור, דאס עס איז אזוי ווייט גע־קומען, ווען איהר פאטער האט זיא ניט געשלאגען, האט זיא אויסגעזעהען אונגע־דולדיג. דאס שלאגען אליין, איז שוין געווען איין ארט צערשטרייאונג און אויפ־מונטערונג אדער נעטהיגע אויפרעגונג.

ניקאלין האט איהר פערבאטען צו געהן נאך עסטאק, און ער האט זיא גע־האלטען צו הויז, בייא איין אונ־אונטערבראכענער בעשעפטיגונג.

ווען עס האט זיך געמאכט, אז זיא האט שוין ניט געהאט וואס צו טהון, האט זיא אויך ניט בעדארפט ארויס געהען פון הויז; עס האט אויסגעזעהען, אז ער האט זיא אימער געוואלט האבען אונטער זיינע אויגען.

זיא האט דערפאר ערווארטעט מיט דער גרעסטער אונגעדולד דעם מאנאט סעפטעמבער, ווען דיא פאמיליע ראסטאנד וועט אהין קומען, און דאן, ווען זייא וועלען זיין אין לא בלאנקארד, וועט שוין דער אלטער ניקאלין ניט מעהר קענען אזוי וואכען איבער איהר.

נאיז האט געוואוסט, אז זיא וועט מוזען געהן אין פיעל שליחות פיר מאדאם ראסטאנד, און דיא טהאטזאכע אליין, אז זיא וועט זיין אין אזא שליחות פרייא פון איהר בארבארישען פאטער, האט זיא אונגעהייער גליקליך געמאכט.

אין א פריה־מאָרגען איז ניקאָלין אויפגעשטאַנען מיט א נייעם פּלאַן.

„דיא זאַך דערפון איז אַזוי,“ האָט ער געזאגט, „נאַיז ווערט שרעקליך פיל ווימצענדיג לעדיג אין דער היים. דאַן איז זיא גלאַט א געזונדע מויד און זיא דאַרף פערדיענען געלד. קלענערע פון איהר פערדיענען צו 30 סו א טאָג בייא ציענעל מאכען, ווארום זאָל זיא אויך ניט געהען ? א קלייניגקייט 30 סו ! עס איז דאָך א פערמעגען !“

דאס האָט נאַיז'ן זעהר דערפרייט. דיא ארבייט האט זיא נים אָבגע־שראָקען, זאָנדערן דיא אידעע, אז זיא וועט קענען זיין פרייא, האט זיא גליקליך געמאכט.

יא, דיא ציענעל־ארבייט איז געווען זעהר א שווערע, נאָר נאַיז'ן האט דאס פערשאַפט פערגניגען. זיא פלעגט אוועק געהען בייא טאָגעס־אנברוך און צוריק קומען נאָך זונען־אונטערגאַנג. דיא ציענעל־פאבריק איז געווען פון יענער זייט עסטאַק, און זיא האט בעדאַרפט דעם גאַנצען טאָג שטעהען אויף דער זונן און איבערקעהרען דיא ציענעל צום טריקענען.

איהרע הענד זיינען געשפּאָלטען געוואָרען און עס האט זיא געשמערצט דיא נאַסע בלאָטע וואס האט איינגעדרונגען אין דיא קליינע וואונדען, אָבער זיא איז דעננאָך געווען גליקליך.

א קלייניגקייט ! צו זיין א גאַנצען טאָג אליין און נים מורא האבען, אז דער פאטער שטעהט הינטער דעם רוקען, מיט א שטיק האָלץ אָדער גלאַט געבען א בריק מיט'ן פוס. דאַן האט זיא דאָך געקענט אונגעשטערט שפּאַסען און לאַכען מיט דיא ארבייטער !

דאָ, בייא דער שווערער ציענעל־ארבייט, האט זיא זיך ענטוויקעלט און איז געוואָרען א שעהנעס פּראָווינציאַלמיידעל.

דיא גליהענדע זונן האט פון איהר ווייסע הויט געביַלדעט א שעהנע ברונעטע פאַרב און האט אויסגעברענט א דונקעלען פּאַס אויף איהר האַלז. איהרע שוואַרצע האאר זיינען אימער לענגער און געדיכטער געוואָרען, און האבען זיך אָבגעלייגט אויף איהר שטערען, אויערן, באַקען און האַלז, גראַדע וויא דיא נאטור זעלבסט וואָלט דערמיט בעאַבזיכטיגט צו שיטצען איהר צאַרטע הויט.

איהר גאַנצער קערפּער, פון דער בעשטענדיגער שנעלער און שווערע בעווע־גונג, איז געוואָרען אָבגעהאַרטעוועט און אונגעהייער שטאַרק, וויא בייא א יונגען גימנאַסטיקער. ווען זיא האט זיך אוועק געשטעלט אויף דעם אויסגעטרעטענעם

פעלד, צווישען דיא רויטע ציעגעל, האט זיא אויסגעזעהן וויא א מעכטיגע קריענערין פון דיא אלטע העלדען־צייטען.

דיא מוסקעלן פון איהרע הענד, זיינען געוואָרען אזוי שטייף און שטארק, דאס זיא האט געקענט אויפהייבען דיא שווערע לאַסט און דאס ניט שפירען, און ווען איינער פון דיא יונגע לייט האט זיך מיט איהר געשטעלט ראנגלען, האט זיא איהם געקענט לאָזען שפירען דעם גריף פון איין אייזערנע האנד.

דער אלטער ניקאָלין האט אונטערדעסען גאנץ גוט צוגעזעהען וויא אויסגע־וואקסען און שעהן זיין טאָכטער איז געוואָרען. ער האט פערשטאנען, אז דיא צייט איז געקומען, ווען עס איז זעהר לייכט א מיידעל זאָל זיך לאָזען פערפיהרען.

ער האט דערפאר בעשלאָסען אויפצופאסען איבער איהר, און ווען ער וועט אויסגעפינען, אז זיא האט א ליעבהאבער, זאָל ער איהם ערמאָרדען.

אזא שעהן מיידעל קען האבען ליעבהאבער, און נאָיז האט געהאט גענוג פון זייא, אָבער זיא האט קיינעם קיין מוטה ניט געגעבען. זיא האט געהאט א טבע חוזק צו מאכען פון זייא.

איהר איינציגער פריינד איז געווען א פערפוקעלטער (האָרבאטש), וועלכער האט געארבייט אין דערזעלבער ציעגעל־פאבריק. דיעזער איז געווען קליין געוואקסען, מיט צוויא האָרבעס, איינעם פון פאָרענט און איינעם פון הינטען. יעדער האט איהם גערופען אנטאָן, און זיין ביאָגראפיע איז אויך געווען זעהר א קורצע: ער איז געשיקט געוואָרען פון א פינדעל־הויז נאך עסטאק, און איז שוין דאָרט פער־בליעבען.

אנטאָן האט געהאט, אויסער דיא האָרבעס, אויך זעהר א העסליכעס געזיכט, אָבער ער האט געקענט לאכען אזוי גוטמיטהיג, דאס ער האט זיך מיט זיין שמייכעל געוואונען פריינדע.

נאָיז האט מיט איהם מיטלייד געהאט און פון איהם האט זיא ניט געקענט חוזק מאכען, וויא פון דיא אנדערע יונגע לייט. דאָן איז זיא מיט איהם אזוי גוט בעפריינדעט געוואָרען, דאס זיא פלעגט איהם זידלען, און אמאל אויך שלאָגען, אלס א רעזולטאט פון דעם צאָרן וואס זיא האט נאכגעטראגען איהר פאטער, און גע־מוזט צו יעמאנדען אויסלאָזען איהר הארץ.

דאָן, האט זיא קיין מורא ניט געהאט, אז יעמאנד וועט אויף איהר עפּעס שלעכטעס זאגען, דען יעדער האט געלאַכט פון דעם אָרימען העסליכען אנטאָן, און קיינער וואָלט זיא ניט חושד געווען, אז זיא האט איהם ליעב.

אין א טאָג, ווען ניקאָלין האט נעהערט, אז זיין טאָכטער איז שטארק בעפריינדעט מיט אנטאָנען, האט ער געזאגט לאַבענדיג:

— איהם פערגין איך איהר, ווייל איך וויים, אז זיא איז צו שטאָלץ און צו שעהן זיא זאָל זיך אזוי ערניעדריגען."

ווען מאדאם ראָסטאנד איז ענדליך ערשיענען אין בלאַנקארד, איז איינע פון איהרע דיענסט־מיידלעך, קראנק געוואָרען. זיא האט דאן געבעטען ניקאָלינען, ער זאָל איהר געבען זיין טאָכטער צום בעדיענען.

גראָדע דאמאלס, איז אויך קיין ארבייט נים געווען אין דער ציעגעל־פאבריק, און ניקאָלין האט פערשטאנען, אז מען דארף שפּיעלען א פּאָליטיק און זיינע בעלי־בתים נים ענטזאגען, ווייל ער האט געוואוסט, אז מאדאם ראָסטאנד וועט נים וועלען מען זאָל זיא בעדיענען אומזיסט.

מאָנסיע ראָסטאנד איז ערשיענען צוזאמען מיט זיין פרוי, נאָר וויכטיגע געשעפטען האבען איהם דאן אוועק גערופען נאך פאריז. פערנאנד איז דערפאר אליין צוריק געבליעבען מיט זיין מוטער אין לא בלאַנקארד.

אין דיא ערשטע עטליכע טעג, האט פערנאנד געהאט א גרויסען חשק צו ארבייטען און עפּעס טהון אין דער פרייער און פרישער לופט. ער האט דערפאר יעדען טאָג בעגלייטעט ניקאָלינען צו זיין פיש־פאנג, און דאן ערשט האט ער שפּאַצירט שטונדען־לאנג איבער דיא פעלזען, טהאָלען און ים־ברעגעס.

דאן האט זיך איבער איהם בעמעכטיגט א פוילקייט, וויא דער פאל איז מיט מייסטען שטעדטישע יונגע לייט, וואס האבען קיינמאל נים געארבייט, און ער האט אָנגעפאנגען זיך אויפצוזוכען דיא שאטענס פון דיא בוימער, וואו ער פלעגט זיך אוועק לייגען, האלב שלאָפען און קוקען אויף׳ן ים. מיט איינינע טעג שפּעטער, האט איהם דאס גאנצע דאָרפס־לעבען געעקעלט און ער האט זיך געשפּירט זעהר אונגעדולדיג און לאנגווייליג.

ער האט זיך דערמאָהנט אן דיא מיידלעך וואס ער האט געקענט קריעגען אין שטאָדט, און זיין גאנצעס דענקען און טראַכטען איז געלעגען אין דיא אונאנשטענדיגע הייזער וואו ער האט אזוי פיעלע נעכט פערבראַכט.

מיט 14 טעג נאך זיין אנקונפט, האט ער אָנגעפאנגען אויסצוזוכען תירוצים, וויא אזוי ער זאָל יעדען טאָג קענען אריין פאָהרען נאך מארסייל.

מיט א פּאאר טעג שפּעטער, איז ניקאָלין געקומען צו פערנאנד׳ן, און איהם דערצעהלט, אז ער האט אויסגעשטעלט אין וואסער לאנגע נעטצען אין דער פאָרטע

פון באָפּ־שטיינגלעך, און ער רעכענט, אז עס געפינען זיך שוין דאָרט פּיעלע פיש.

„ווילט איהר מיטנעהמען מיט מיר?“ האט ניקאָלין געפרעגט, „עס וועט זיין זעהר אינטערעסאַנט.“

פערנאַנד איז נאך געלעגען אין בעט, און די גאנצע געשיכטע האט איהם מעהר ניט אינטערעסירט. ער האט זיך אומגעווענדעט, בעטראַכט דעם אלטען, גע־גענעצט און גאר ניט געענטפערט.

„ווילט איהר מיטגעהען, מאָנסיע פערנאַנד?“ האט דער אלטער נאך אמאל געפרעגט.

„ניין,“ האט ער געענטפערט אונגעדולדיג.

ווען ער איז אויפגעשטאנען, האט ער זיך אָנגעצויגען און איז ארומגעער צווישען די בוימער, וואו ער האט זיך אריין געלייגט אין גראָז און געקוקט צום בלויען הימעל.

זיין מוטער האט זיך שטארק געוואונדערט, ווארום איהר זוהן געהט ניט פיש כאַפּען אָדער אויף דער יאגד, וועלכעס זיא האט געוואוסט, אז ער האט זעהר ליעב.

„וואס איז מיט דיר, פערנאַנד?“ האט זיא געפרעגט.

„וואס מיינסטו, מוטער?“

„איך מיין, ווארום געהסטו ניט ארויס דיך אביסעל אונטערהאלטען אויף די פעלדער אָדער ביים ים?“

„ניין, מוטער,“ האט ער געענטפערט מאַכענדיג א פרום פּנים, „דער פּאַפּאַ איז ניטאָ, און דוא ביסט אליין. איך קען דיך דאָ ניט צוריק לאָזען. דערפאר געה איך ניט.“

מאַדאַם ראָסטאַנד האט געשמייכעלט מיט פערגניגען, און אוועק געהענדיג, האט זיא געמורמעלט:

„מיין טהייערער און ליעבער זוהן! דוא זאָלסט מיינע ביינער איבער־לעבען!“

ניקאָלין, וועלכער האט דיזע ווערטער געהערט, האט דאן געזאָגט צו פער־נאַנד'ן:

„מאָנסיע פערנאַנד, פאָהרט זיך דורך אביסעל נאך מאַרסייל. דאס שטעד־טישע לעבען וועט אייך אויפמונטערן.“

אבער פערנאַנד איז ניט געפאָהרען נאָך מארסייל. א גאַנצע וואָך איז פאָר־איבער, און ער איז נאָך אימער, יעדען טאָג געלעגען אין גראָז הינטער דיא בוימער, און נאָר געוועקסעלט זיין פּלאַטץ, ווען דיא זונן האט איהם געשטערט.

אום נאָך מעהר אָבצונאַרען זיין מוטער, האט ער זיך יעדען טאָג מיטגענומען א בוך; אָבער ער האט דאס גאר ניט אָנגעפאַנגען צו לעזען. דאס בוך, וויא געוועהנליך, איז געלעגען נעבען זיין קאָפּ, אָבער ער האט עס אפילו ניט גע־עפענט.

דאַן האט ער אויך אויפגעהערט צו קוקען אויף דיא בלויע וואַסערן פון דעם ים. ער האט זיינע אויגען געהאַלטען געריכטעט צום הויז און זיך שטאַרק אינטע־רעסירט מיט דער דיענערשאַפט; דאס הייסט, מיט דיא דיענסט־מיידלעך.

ער האט געקוקט פון וואַנען זייא קומען, וואוהין זייא געהען און וואס זייא טהוען. טראָטץ דעם האט קיין איינציגע פון זייא איהם ניט בעזאָנדערס אויפ־מערקזאם געמאַכט. אָבער, ווען נאַיז איז ערשיענען, איז איהם געקומען א רויטע פאַרב אין דיא באַקען.

ווען נאַיז האט בעדאַרפט פּאַרבייא געהען דאָרט וואו פערנאַנד איז געלעגען און געטרוימט, איז זיא קיינמאַל ניט געגאַנגען צו שנעל; זיא האט וויא אבזיכט־ליך לאַנגזאם שפּאַצירט אום מען זאָל זיך קענען בעסער מערקען איהר הערר־ליכע פיגור, אָבער זיא האט זעלטען געקוקט אַהין וואו פערנאַנד איז געלעגען.

אייניגע טעג האט אַזוי געדויערט דיעזע שפּיעלערייא. פאַר זיין מוטער, האט פערנאַנד בעהאַנדעלט נאַיז'ן זעהר האַרט און שטרענג, גראַדע וויא זיא וואָלט געווען איין אונגיטצליכע שקלאַפין.

ווען פערנאַנד האט בעליידיגט אָדער געשאָלטען נאַיז'ן פאַר איהר אונגע־שיקטהייט, האט זיא אימער אַרונטער געלאָזען איהרע אויגען אין אונטערגעבענ־הייט. אויף איהר געזיכט האט זיך אָבער געצייגט א פרעהליכע מינע, וואס האט אויסגעדריקט א שטיקעס גליק און א צופריעדענהייט, מיט דעם וואס עס געהט פאָר.

אין א פריה־מאָרגען, האט נאַיז, ביים פריהשטיק, צובראָכען א סאַלאַט־שיסעל.

פערנאַנד איז שטאַרק אין כעס געוואָרען.

„שטיק בהמה!“ האט ער אויסגעשריען. „וואו זיינען דיינע אויגען?“

דאַן איז ער אויפגעשפּרונגען וויא א פערוואונדעטער הונד און געלאַרמט, און זיינע הויזען זיינען רואינירט געוואָרען.

עס איז אמת, אז עס האט א שפריטץ געטהאָן אביסעל עהל פון דעם סאַ־
לאַט אויף זיינע הויזען, אָבער עס איז דאָך ניט געווען אזא אונגליק.

„נו, וואס שטעהסטו,“ האט ער געדונערט צו נאַיזן. „ברענג אהער א האנד־
טוך מיט אביסעל וואסער! שנעל, שטעה ניט!“

נאַיז האט באלד צוגעבראכט א ווייסען האנדטוך, איינגעטונקט אין אביסעל
וואסער, און זיך אוועק שטעלענדיג אויף די קניען נעבען פערנאנד'ן, האט זיא
אָנגעפאנגען אויסצורייבען דעם פלעק פון זיינע הויזען.

„לאָז שוין זיין,“ האט מאדאם ראָסטאנד געזאָגט. „וואס ווערט דיר יעטצט
העלפען דאס שרייען? און דוא, נאַיז, לאָז זיין דער פלעק, עס איז א קלייניגקייט,
און דאַן, מיט וואסער, קען זיך קיין פעט ניט אויסווישען.“

אָבער דאס יונגע מעדכען האט ניט אויפגעהערט צו רייבען דעם פוס פון
איהר יונגען הערר.

„רייב, רייב, שטיק בהמה,“ האט ער ווייטער געשריען, „עס מוז זיך אויס־
רייבען. איך האב נאך קיינמאל ניט געזעהען אזא שלים־מזל. א וואונדער וואס
זיא האט צובראָכען די שיסעל! ווען דוא וואלסט נאך געווען בייא אונז אין א.,
וואָלסטו צובראָכען אין איין וואָך דאס גאנצע פארצעלייא.“

מאדאם ראָסטאנד האט איינגעזעהן, אז איהר זוהן איז צו שטרענג, און ווען
נאַיז איז ענדליך ארויס פון דעם צימער, האט זיא צו איהם געזאגט:

„וואס האסטו צו דער ארמער נאַיז? עס זעהט אויס, אז דוא קענסט זיא
ניט ליידען. איך בעט דיך, זייא אביסעל רוהיגער; איך קען דאָ אָהן איהר ניט
זיין. פערגעס ניט, פערנאנד, אז זיא איז ערשטענס דיין געוועזענע שפיעל־קאַמער־
ראַדין, און דאַן איז זיא צו מיר ניט פערקויפט. זיא טהוט מיר א טובה, וואס זיא
העלפט מיר.“

„אָבער זיא לאַנגווײלט מיך ביז טויט!“ האט ער געענטפערט מאכענדיג א
ווילדע מיענע מיט זיין געזיכט.

נאך אין דעמזעלבען אבענד, ווען עס איז טונקעל געוואָרען, האט זיך פערנאנד
און נאַיז בעגעגענט צווישען די בוימער.

עס איז געווען דאס ערשטע מאל וואס זייא זיינען געווען גאנץ אַליין, אום
עפּעס צו רעדען.

די בוימער האבען פון זיך ארויס געגעבען פערשיעדענע ריחות, וואס האבען
זיך צוטראָגען ווייא פארפום־גערוך אין דער שטילער נאכט־לופט.

פערנאַנד האט זיא אומארמט און צוגעדריקט צו זיין ברוסט. זיא האט אביסעל געקעמפפט און זיך בעפרייעט.

דאַן האט צוריק געקעהרט איהר קינדישע בעקאנטשאפט מיט איהם, און זיא האט איהם געפרעגט:

„וואס איז מיט דיר געוועז, פערנאַנד? ווארום האסטו מיך בעליידיגט? דוא ביסט זעהר א שלעכטער!“

אָהנע צו ענטפערן, האט ער אַנגענומען איהרע הענד, זייא צוגעצויגען צו זיין ברוסט און דאַן האט ער אָבגעפרעסט א קוש אויף איהרע גליהענדע ליפען. זיא האט זיך געלאָזען קושען פון איהם, אָבער דאַן איז זיא שנעל אוועק פון איהם.

פערנאַנד האט נאך ארום שפאצירט עטליכע מינוטען אום ניט צו ערשיינען אויפ־גערעגט פאר זיין מוטער, און ווען ער האט צוריק געקעהרט אין הויז, האט נאָיז געגרייט צו טיש מיט א מערקוויר־דיגער שטאָלצער רוהיגקייט.

פערנאַנד און נאָיז האבען קיינע בעשטעלונגען געמאכט זיך צו בעגעגענען. אָבער דערפאר זיינען זייא זיך צוזאמען געקומען אָהן בעשטעלונגען. אויף דיעזער ארט, זיינען זייאביידע ערשיענען אין א נאכט אונטער איין אָליוועןבוים, בייא דער זייט פון א הויכען פעלזען, וואס איז געלעגען נעבען ברעג פון ים.

נאך וועהרענד דעם עסען, האבען זיך זייערע אויגען מעהרערע מאל בעגעגענט מיט א ברענענדער געוויסהייט. דאס איז דיא ליעבעס־שפראכע, וועלכע האט קיינע ווערטער.

דיא נאכט איז געוועזן זעהר ווארעם; פערנאַנד איז געזעסען בייס פענסטער און געריוכט איין ציגארעטע נאך דער צווייטער, און מיט זיינע אויגען האט ער געזוכט צו דורכדרינגען דיא דונקעלהייט. אונגעפעהר אום 1 אוהר נאך האלבע נאכט, האט ער בעמערקט א געשטאַלט זיך בעוועגענדיג בייא דער זייט פון הויז.

ער האט שוין מעהר ניט געצענגערט. ער האט גלייך ארויס געשפאַנט פון פענסטער, איז ארויף אויף א דאך פון א שפּאַכלער און דאַן, מיט דער לייכטיגקייט פון א קאַטץ, איז ער אַרונטער געשפרונגען צו דער ערד. דאס איז אויך געוועזן דער איינציגער זיכערער אויסוועג, זיין מוטער ניט אויף צו וועקען.

זאָ שנעל וויא ער האט זיך געשפירט אויף דער ערד, האט ער אָנגעפאַנגען צו צונעהען צום אָליוועןבוים, און איז זיכער געוועזן, אז נאָיז וועט איהם דאָרט ער־ווארטען. ניין, זייא האבען קיינע בעשטעלונגען געמאכט, אָבער דאָך האבען זייא זיך געלעזען דיא געדאַנקען.

פערנאנד האט קיין טעות געהאט.

„ביסטו עס?“ האט ער געפרעגט שטיל.

„יא,“ האט זיא געענטפערט גאנץ רוהיג.

ער האט אויסגעשטרעקט זיין האנד און אומארמט דיא שלאנקע פיגור פון נאיז'ן. זיא האט זיך געלאָזען.

דאן האט ער זיך קאנגזאם מיט איהר ארונטער געזעצט צו דער ערד. ער האט זיא פעסטער גערדיקט צו זיך און זיא האט איהר קאָפּ אנגעלעהנט אויף זיין ברוסט.

ביידע זיינען געזעסען היבשע עטליכע מינוטען גאנץ שטיל און כמעט בעוואוסטלאָז.

דער אלטער אָליווען־בוים, וועלכער האט געהאט לאנגע און געדרעהטע צווייגען, האט ביידען צוגעדעקט מיט זיין גרויען בלעטער־דאך, און א קיהל ווינטעלע האט זיך דורכגעגנב'עט צווישען דיא צווייגען און אָבגעפּאָכט דיא דערהיטצטע און פערפלאמטע געזיכטער פון ביידע יונגע מענשען.

פון ווייטען איז געלעגען אויסגעשפּרייט דער גרויסער ים, און האט אויסגעזעהן וויא איין אונענדליכעס שווארצעס פעלד, און פון אויבען האבען שטילשווייגענד און אונבעוועגליך ארונטער געגלאנצט מיליאָנען פינקלענדע שטערן.

מארסייל, וועלכעס איז געלעגען רעכטס, איז געווען איינגעהיעלט אין א גרויען נעבעל, און א היילינע שטילקייט האט בעהערשט דיא איבריגע געגענד.

פערנאנד האט דאס מעדכען געהאלטען פעסטער צו זיין ברוסט און זיין האנד האט געוואנדערט איבער איהר נאקעטען בוזים, וואו דאס לייב איז געווען ווייכער וויא זייד. ער האט געשפּירט וויא זיא האט לייכט אויפגעשוידערט.

„וואס איז מיט דיר נאיז?“ האט ער געפרעגט.

„גאר ניט,“ האט זיא ארויס געשטאמעלט.

„איך וויל האָפען,“ האט ער ווייטער געמורמעלט, „אז דיין פאטער איז נישטאָ יעטצט אין דיעזער געגענד.“

„איך בין ארויס געשפּרונגען פון דעם פענסטער,“ האט זיא געענטפערט מיט א שטילער און דומפּפער שטימע.

זייא האבען ניט געשפּראָכען איבער זייער ליעבע. זייא האבען זיך נאָר ערינערט אָן זייער אונשולדיגע קינדער־יאָהרען און פון דאָרט האבען זייערע געדאנקען געוואנדערט ביז צו דער געגענוואָרט. זייא האבען זיך ביידע דערמאָהנט, דאס נאָך

אלס קינדער, האבען זייא זיך געליעבט, און ווען זייא האבען זיך געשיידט, האבען זיא געביינקט איינער נאך'ן צווייטען.

דאן האט זיך פערנאנד פארגעשטעלט, אז נאך אלעמען, איז נאיז א הערר־ליבעס מעדכען, און וואס עס אנבעלאנגט זיא אלס פרויענצימער, וואלט ער גע־קענט מיט איהר אבלעבען א וועלט און זיא גאנץ גוט ליעב האבען.

זיא וויעדער, נאיז, האט אזוי וויים ניט געהאפט און געדענקט; זיא האט זיך בלויז געשפירט גליקליך, ליענענדיג נעבען זיין ברוסט און הערענדיג וויא זיין הארץ קלאפט. א קליינינקייט! נאך אלעמען, איז זיא דאך מעהר ניט געווען וויא דיא פראסטע ציעגעל־מאכערין און דיא געשלאגענע טאכטער פון דעם מערדערישען גראבען ניקאלין.

יא, יא, פאר איהר איז עס געוועזן גאנץ גענוג, ווען ער האט זיא געוואלט האבען נעבען זיך, און זיא איז בייא זיך שטאלץ געווען וויסענדיג, אז ער קען זיא קושען.

אנפאנגס האט פערנאנד ניט געוואגט צו וויים צו געהען, דען ער האט גע־וואוסט אז נאיז איז נאך איין אונשולדיגעס מעדכען, און ער האט צום ערשטען מאל אין זיין לעבען געהאט דיא ערפאהרונג מיט אזעלכער זיך צוזאמען צו קומען. אבער ווען ער האט געזעהן, אז זיא איז ניט דאנענען זיינע האנדלונגען, האט ער זיא פעסטער אומארמט, און זיא האט זיך געלאזט פערפיהרען.

וויא עס האט אנגעפאנגען צו טאגען, האט יעדער פון זייא צוריק געקעהרט אויף דעמזעלבען וועג, און אין דיעזעלבע צימערן, פון וואנען זייא זיינען גע־קומען.

דריטעס קאפיטעל.

עס איז געווען א פראכטפאלער מאנאט, אין קיין טאג האט גערעגענט. דער בעשטענדיג בלויער הימעל, האט קיין וואלקען געהאט איהם צו פערדונקלען.

דיא זונן איז יעדען טאג אויפגעגאנגען אין דער געשטאלט פון א מעכטינער גרויסער רויז, און איז אונטערגעגאנגען וויא א הערר־ליבער גאלדענער קאמפ.

טראמ־יעם אבער, איז עס שוין מעהר ניט היים געווען. דער ים־ווינד האט זיך יעדען טאג אויפגעהויבען בייא דעם אויפגאנג פון דער זונן, און זיך וויעדער בער־ רוהיגט, מיט איהר אונטערגאנג.

בייא נאכט איז געווען איין אנגענעהמע און זיסע קיהלקייט, און דיא לופט

האט אויסגעזעהען באלזאמירט מיט טויזענדער פארפומען פון די פערשיעדענע פלאנצונגען און בוימער.

דאס גאנצע לאנד האט אויסגעזעהען וויא א גן־עדן; פון אלע זייטען האבען ארויס געשטעקט שפיטציגע פעלזען און לאנגע צווייגען מיט גרינע בלעטער.

ווען די נעכט האבען אנגעהויבען צו ווערען קיהלער, איז אויך די לופט געווארען ריינער, און מען האט פון ווייטען געקענט זעהען, וויא אונטען אין טהאל, ליעגט מארסייל וויא א געהיימניספאלע גייסטער־שטאדט, אהנע איהר גערויש זאל אונטערברעכען די שטילקייט פון עסטאק און לא בלאנקארד.

ווייטער ארויף, ליעגט דאס לאנד מיט דעם רויטען ליים, בעריהמט מיט די ציעגעל־פאבריק. דער באדען איז דארט אונרעגעלמעסיג, צוגראבען און אויפגעריהרט. אין מאנכע פלעטצער, טראטץ דער טרוקענקייט, איז דער באדען אימער אזוי ווייך, אז מען קען זעהר לייכט דארט בלייבען שטעקען ביז אין די קניען אין א רויטער בלאטע.

אין יענער געגענד געפינען זיך מאסען קליינע און גרויסע יאסטשירקעס, און צווישען די ביסלעך גראז, שלאפען מיליאנען קליינע היישרעקען. ווען א פארבייגעהער קומט אהין, כויפען די יאסטשערקעס פון איין זייט און די דערשראקענע היישרעקען שפרינגען פון דער צווייטער זייט.

ווייטער אוועק שטרעקען זיך אויס פעלדער מיט הויכעס גראז, און נאכמיטאג, וויא די זונן פאנגט אן צו זינקען, הערען זיך פון אלע זייטען די אנגענעהמע געשרייען פון די וואכטלען.

די צוזאמענגעליגטע ציעגעל־טהורמען, אויסגעארבייט אין דער הייסער זומער־צייט, זעהען אויס וויא די עגיפטישע פיראמידען און ווארפען פון זיך א געהיימניספאלען שאטען.

אין מיטען פון דיזער ווארעמער און אנגענעהמע פאעטישע געגענד, האבען זיך פערנאנד און נאיז געליעבט, עס האט אויסגעזעהען, גלייך וויא דאס פייער פון דער זונן, וואלט אריין אין זייער בלוט און האט ניט אויפגעהערט צו קאכען.

די ערשטע אכט טעג פון זייער אנגעפאנגענע ליעבע, האבען זייא זיך צר פריעדען געשטעלט, זיך צו בעגעגענען אלע נאכט אונטער דעמזעלבען אליווען־בוים, וואו זייא האבען צום ערשטען מאל גענאסען זייער ליעבעס־אויסטויש דארט האבען זייא געשוואומען אין אונבעשרייבליכען גליק.

אפטמאל האבען זייערע קערפערס אזוי געברענט, דאס ווען ניט די קיהלע נאכט־לופט, וואלטען זייא געבליעבען האלב־אהנמעכטיג. זייא פלעגען יעדענפאלס

זיך מוזען אָבטהיילען פון אנאנדער, זיך קייקלען אויף'ן קיהלען גראָז און זובען איינצואטהמען דיא קיהלענדע לופט וואס איז געקומען פון דעם ים. דאַן זיינען זייא ווידער צוזאַמען געקומען און דאס ליעבעס־פייער האט זיך נאָך אמאל אָנגעצונדען.

דיא וועללען פון דעם ים, האבען אונטען, צו זייערע פיס, געקלאַפּט און געררוישט צווישען דיא פעלזען, אָבער עס האט קיינמאל מעהר ניט אויסגעזעהען וויא א לייבטער געמורמעל, גלייך וויא דער ים זעלבסט האט זיך ניט פערגונען צו שטערען דיא צוויא יונגע ליעבענדע הערצער אין זייער ליעבע.

געשפּראָכען האבען זייא זעהר וועניג. איבריגענס, וואס האבען זייא געהאט צו שפּרעבען ? זייא האבען איינער פון דעם אַנדערן קיין זאַך מעהר פערלאַנגט וויא דיא ליעבע, און דיעזע איז געקומען אָהן ווערטער, אָהן צייכענס און אָהן קאָמפּלימענטען.

מייסטענטהיילס אָבער, פלעגט ער, פערנאַנד, דער שטאַדטס־מאַן, בלייבען ליעגען פערמאַטערט און זיך ניט געקענט ריהרען. דאַן איז געקומען איהר רייהע. נאָין איז געוועזען שטאַרקער פון איהם אין יעדער בעציהונג. זיא האט איהם געליעבט מיט דעם גאַנצען פייער פון איין אונשולדיגער מעדכען־ברוסט. ווען דיא לבנה האט ארונטער געוואָרפען איהרע זילבערנע שטראַהלען אויף זיין בלאַסעם און ערמיעדעטעם שעהנעם געזיכט, האט זיא צו איהם געקוקט מיט א בליק פול ליעבע און צערטליכקייט. דאַן האט זיא אָבגעפּרעסט א קוש אויף זיין פערשוויטצטען שטערן, און איהם נעהמענדיג אין איהרע פעסטע ארעמס, האט זיא איהם, וויא א קינד צוגעדריקט צו איהר ברוסט, און אזוי זיינען זייא געבליעבען ליעגען שטילשווייגענד, בליקענדיג צום הימעל אזוי לאַנג, ביז זייערע אויגען האבען זיך געשלאָסען.

זייא פלעגען, וויא געוועהנליך, אָבשלאָפען א פּאאר שטונדען אומארמט, ביז זייא האבען דערשפּירט דעם קיהלען מאָרגען איינדרינגען אין זייערע גליעדער, דאַן האט איינער פון זייא ערוואַכט, אויפגעוועקט דעם צווייטען, און יעדער איז זיך געגאַנגען זיין וועג.

דיא ליעבע, דיא ריינע, הייליגע און אונבעפלעקטע ליעבע, איז דאס העכסטע און גליקליכסטע געפיהל פון דעם מענשען. זאָלען דיא גלחים, רעליגיאָנס־פּרעדיגער און נשים צנועות וואָרטשען און ברומען ; שרייען און פּראָטעסטירען ; רוישען און שילטען — דיא וואהרהייט איז, אז זייא אליין וועלען אייך אויך צוגעבען, אז עס גיבט קיין העכערעס, שעהנערעס און זיסערעס וויא דיא ליעבע.

נעהמט פאר א ציקאוועס דעם אויסגעשניטענעם (סריס) און בעטראכט איהם גאנץ גוט: ער איז געזונד, פעט, שטארק און אויף שעהן. גיבט איהם אָבער א פרעג:

— „וואס איז לעבען? וואס איז דאס העכסטע גליק אין לעבען? וואס האלט אונז אזוי פעסט אן לעבען?"

ער וועט אייך ענטפערן פערשיעדענע תירוצים, נאָר דער אמת איז, אז קיין איינציגער פון זיינע ענטפערס איז א ריכטיגער. ער געפינט קיין געשמאק אין לעבען.

דאס לעבען אָהן ליעבע איז קיין לעבען! אָבער, אין דערזעלבער צייט, מוז דאָ אויך בעמערקט ווערען, אז דיא ליעבע, וועלבע איז דאס העכסטע און ער־האבענסטע געפיהל בייא דיא ברואים, ווערט מייסטענטהיילס, דורך פערשיעדענע אורזאבען, זעהר שלעכט געברויכט, און אנשטאט עס זאָל ברענגען דעם גענוס וואס דיא נאטור האט בעשטימט, ברענגט עס ליידען און ערגערניס.

אָט, צום ביישפּיעל, האבען דיא מענשען איינגעטהיילט קלאסען און סעקטען. דער יונגער מאן פון איין קלאסע, שטעהט צו ניעדריג אָדער צו אויך פיר דאס יונגעס מעדכען פון איין אנדערער קלאסע, און אויך אומגעקעהרט. דיא נאטור וויים פון קיינע קלאסען אָדער סעקטען, דען מיר זעהען אין דער פּראקטיק, אז צווייא ליעבענדע הערצער פרעגען גיט נאך קיין יחוס און אויך קיין משפחה אָדער ראנג.

דיא אונגלייכהייט אונטער דיא מענשען, פעראורזאכט וויעדער וואס דיא פרוי ווערט פערשקלאפּט און דער מאן איז דער הערשער. וואס מעהר געלעגענ־הייט דער מאן קריעגט, דורך שטאנד אָדער איינפלוס און מענליכע שעהנהייט, אלץ מעהר קען ער פּראסטיטוּאירען דיא אונגליקליכע פרויען וואס זיינען געצוואונגען צו פערקויפען זייער ליעבע פיר געלד.

אזעלכע מענער, דורך דעם בעשטענדיגען אבוועקסלען פון פרויען, רוענירע פיעלע מאל זייער יוגענד־קראפט, אָדער זייא שוואכען אָב זייערע קערפּערס.

דאגעגען וויעדער, דיא פרויען, וועלכע מוזען אויך דורך פערשיעדענע אורזאבען ווארטען ביז א מאן פרעגט זיך צו זייא אָן, ווארטען אמאל אזוי לאנג, ביז דיא ליעבע זאמעלט זיך אָן אין זייא איבער דער מאָס, און ווען דיא געלעגענהייט מאכט זיך דעם ליעבעס־קוואל צו עפענען, דאן שטורמט דיעזער ארוים וויא א וויטהענדעס וואסער, וואס רייסט, פערפלייצט און פערטרינקט אלעס אין וועג, ביז דיא ערשטע קראפט לויפט זיך אָב.

אזא ליעבעס פעראייניגונג איז יעמצט געשעהען צווישען פערנאנד ראַסמאַנד און נאַיז ניקאָלין. ער, ראַסמאַנד, האט שוין געהאט אומגאנג מיט פערשיעדענע פרויען זייט איינינע יאָהר; זיא ווידער, נאַיז, האט קיין ליעבע געגאָסען ביז איבער איהר צוואַנציגסטעס יאָהר. ער איז שנעל פערמאַטערט געוואָרען, נאָר זיא איז געווען וויטהענד און שטירמיש אין איהר גרויסער ליעבע.

נאָר אזוי וויא נאַיז איז געווען איין אויסגעהאָרעוועטע דאָרפס־מיידעל, און פערנאנד האט אימער גוט געלעבט, האבען זיך זייערע ליעבעס, געוויסערמאַסען, אויסגעגליכט. ער האט איהר צוויבער און איהר פייערדיגע ליעבע ניט געקענט ווידערשטעהען, און מיט זיינע לעטצטע קרעפטען האט ער זיך בעמיהט צו געניעסען פון דעם ליעבעס־בעכער אזוי פיעל וויא נאָר מעגליך.

אין א נאַכט, ווען דיא צווייא ליעבענדע האבען זיך בעגעגענט, האבען זייא געטראָפען ארויס שטייגענדיג א גרויסע, זילבערנע לבנה פון צווישען דיא בערג; דיא לבנה האט געבליקט מיט איהר געהיימניספאָלעס געזיכט אויף דער גאַנצער געגענד, און ארונטער געוואָרפען שטראָמען שטראַהלען איבעראַל.

אין ים האט זיך געזעהן א לאַנגער פייערדיגער שטרייף, ענטוועדער פון קליינע גאָלדענע פישלעך, אָדער פון דיא לבנה שטראַהלען, וואס האבען זיך דאָרט אָבגעשפיעגעלט.

דאס ליכט פון דער לבנה האט זיך אזוי געשטאַרקט, אז עס האט פערדונקעלט, אָדער וויא אויסגעלאָשען דיא רייהען פאנארען, וואס האבען זיך אימער געזעהן בייא נאַכט לייכטען פון מארסייל.

וואס העכער דיא לבנה איז געשטיעגען, אלץ ליכטיגער איז עס געוואָרען.

דיא ליעבע זוכט מייסטענטהיילס א רוהיגען און שטילען פּלאַטץ, און ציהט פאר זיך צו פערבאָרגען אין שאָטען. דאס הימלישע ליכט האט דערפאר געשטערט דיא ליעבענדע און זייא האבען זיך געשפירט אונזיכער. זייא האבען גאנץ גוט געוואוסט, אז וועהרענד זייער ליעבעס־פייער, פערגעסען זייא אן דער גאַנצער וועלט און לעבען נאָר פיר זיך און אונטער זיך.

יא, זייא האבען מורא געהאט צו בלייבען אזוי נאָהענט פון לא בלאַנקארד, טאָמער ווער זייא יעמאַנד איבערראשען. יענע נאַכט האבען זייא צוגעבראַכט זעהר פּאָרזיכטיג, אָבער ווען עס האט אָנגעהויבען צו טאָגען, האבען זייא בעשלאָסען דיא נעכסטע נאַכט זיך צו בעגעגענען ערגיץ ווייטער, וואו זייא זאָלען פערבלייבען אין גליק פון זייער ליעבע, אונגעשטערט.

דיא נעכסטע נאכט האבען זייא צונעבראכט אין א פערלאָזענער ציענעל־פאבריק. זייא האבען דאָרט נעטראָפען א גרויסען אויווען, וואו מען האט אמאל געברענט דיא ציענעל; זייא האבען אויסנעשפרייט דעם פלאַטץ מיט שטרוי, און דאָרט פערבליעבען ביז נאהענט צו טאָג. אָבער דאס איז זייא אויך ניט געפעלען געוואָרען. עס איז געוועזן צו דונקעל און צו אונהיימליך; זייא האבען בעסער פאַר־געצויגען דעם פרייען הימעל און דיא ריינע פעלד־לופט.

אויף דער דריטער נאכט, האבען זייא שוין פאסירט דיזע פערלאָזענע ציענעל־פאבריק און געוואנדערט ווייטער נעבען ברעג פון ים, זוכענדיג א פאסענדען פלאטץ פיר זייער ליעבעס־נעסט.

דיא נעגענד איז געוועזן זעהר אונרעגעלמעסיג און גריבער האבען זיך געפונען אויף יעדע עטליכע שריט. ענדליך האבען זייא געטראָפען א קליינעס טהאָל, וועלכער איז געוועזן בעוואקסען מיט דינעס גראָז אזוי ווייך וויא זייד. אין דיזען טהאָל, גלייך וויא דיא נאטור אליין וואָלט פאַרבערייטעט פיר זייא א פלאַטץ, האבען זייא זיך נעשפּירט בעשיטצט, ווייל זייא זיינען אויסנעקומען פערדעקט פון אלע זייטען.

זייא האבען דאָרט צונעבראכט דיא נעכט פון דיא נעכסטע צווייא וואָכען, ביז דיא לבנה איז פערשוואונדען, און דער הימעל איז ווידער געוואָרען שווארץ און נעהיימניספאָל.

דאן איז שוין אויך דיזער טהאָל זייא נמאס געוואָרען. זייא האבען אָנגעפאנגען צו זוכען אנדערע פאסענדע פלעטצער.

אין א נאכט, וועהרענד זייא האבען געוואנדערט אויף דעם וועג נעבען עסטאק, אום ערגיץ אויפצוזוכען א פעלזען־שפּאלט, זיינען זייא צונעקומען נאהענט פון א פיכטען־בוים, און עס האט זיך זייא ביידען נעדאכט, אז זייא האבען געהערט דומפּפע שריט זייא נאכפאָלגענדיג.

זייא זיינען נעבליעבען שטעהען שטארק דערשראָקען.

„האס זאָל דאס זיין?“ האט פערנאנד נעפרענט.

נאָה האט זיך בכויז צוגעהערט און גאר ניט נעענטפערט.

„האסטו עפּעס געהערט?“ האט ער נאך אמאל נעפרענט אונגע־דולדיג.

„יא, איך האב געהערט,“ האט זיא געמורמעלט זיך בערוהיגענדיג, „אָבער איך רעכען, אז עס איז גאר ניט. עס מוז זיין עפּעס] איין ענטלאָפענער הונד פון א בויער אין דער געגענד.“

זייא האבען דאן אָנגעפאנגען וויטער צו געהען. נאָר אזוי שנעל וויא זייא זיינען אָבגעגאנגען עטליכע שריט, האבען זייא ביידע בעמערקט, גאנץ דייטליך, וויא א דונקלער שאטען האט אריבער געשוועבט הינטער א פעלזען.

עס האט ניט געקענט זיין קיין מענש, ווייל דאס האט אויסגעזעהען זעהר קליין. נאָר האט אונטערדעסען זיך זעהר דערשראָקען, דען טראָטץ איהר מוטה, האט זיך ארויס געריסען א לייכטער געשרייא פון איהר ברוסט.

„וואס איז דאס?" האט פערנאנד געפרעגט ציטערענד.

„איך ווייס ניט."

„ווארום אַלזאָ האסטו דיך אזוי דערשראָקען?"

אָהנע זיא זאָל מעהר ענטפערן, האט זיא געגעבען איין אונגעהייער שנעלען שפרונג און איז באלד אויך פערשוואונדען געוואָרען הינטער דעם פעלזען וואו דער שאטען האט זיך פריהער געזעהען.

פערנאנד, דער העלדישער שטאדט־מענש, וואס האט אין גימנאזיום זיך אונ־צעהליגע מאל בעריהמט, אז ער גלויבט ניט אין קיין שדים, און אין דער אוניווערזיטעט האט ער דערצעהלט, אז ער האט דיא בעסטע בעוויזע, אז עס איז גאר קיינמאל קיין גאָט ניט געווען, איז געבליעבען שטעהען ציטערענד וויא א בלאַט בייא א שטורם־ווינט.

זיין הארץ האט ווילד געקלאפט און פאר זיינע אויגען האט עס געשווינדעלט. ענדליך האט ער דערהערט פון וויטען א געשפרעך.

ער האט דערקענט נאָרמ'ס שטימע, זיא האט מיט יעמאנדען געשפראָכען. אין זיין שרעק האט ער זיך געקענט ערקלערען, אז דער „יעמאנד" איז געוויס א מענש, און, נאך אַלעמען, פאר א מענשען איז נישטאָ אזוי פיעל מורא צו האבען.

דאס האט איהם בערוהיגט, און ער האט נאך אימער ניט געוואגט זיך צו ריהרען פון זיין פּלאַטץ.

מיט עטליכע סעקונדען שפעטער האט זיא צוריק געקעהרט. זיא האט אויס־געזעהען בלאַס, אָבער זעהר רוהיג.

„וואס איז דאָרט געווען?" האט ער ארויס געשטאמעלט.

„גאר ניט!" איז געווען איהר ענטפער.

„אָבער דאָך, עס איז דאָך יעמאנד דאָרט געווען?" האט ער אונגעדולדיג געפרעגט.

זיא האט נעשוויעגען.

נאך א פויזע האט זיא געזאגט פערדיכערענד:

„ווען דוא ווייסט הערען נאך אמאל שרייט, זאלסטו קיין מורא ניט האבען. עס איז בלויז אנטאן. ווייסטו ווער דאס איז?"

„ניין."

„עס איז אנטאן דער הארבאטש."

„אה, איך ווייס."

„דוא קענסט איהם דאך?"

„יא."

„אלזא, ער איז עס."

„און וואס וויל ער?"

„ער זאגט, אז ער וויל וואכען איבער אונז, קיינער זאל אונז ניט איבער־ראשען אדער שטערען."

פערנאנד האט ניט געקענט פערשטעהן וואס דאס הייסט, אבער זעהענדיג, אז נאיז איז רוהיג, האט ער זיך אויך בערוהיגט און ווייטער קיינע פראגען גע־שטעלט.

פערנאנד האט דאן מעהרערע מאל בעמערקט, וויא א שאטען זייא נאכ־פאלגענדיג. ער האט געזעהען, אז נאיז מערקט אויך דאס זעלבע. נאר זיא זאגט גאר ניט.

יא, עס איז געוועזען אנטאן, דער הארבאטש, וועלכער האט איבער זייא גע־וואכט וויא א שוטץ־ענגעל, און אויפגעפאסט, אז ניעמאנד זאל שטערען נאיז'ן אין איהר ליעבע.

אין א נאכט איז ער נאיז'ן געווארען איבערדריסיג, און זיא האט איהם גע־וואלט פערטרייבען. זיא האט געקענט לויפען וויא א יונגער הירש, און איהם זעהענדיג אין דער דונקעלהייט פון ווייטען, איז זיא צוגעשפרונגען פול מיט וואות און אויסגעשריען:

„וואס ווילסטו, פינסטערער קאליקע?"

„גאר ניט," איז געוועזען זיין צימערענדער ענטפער.

„ווארום פערפאלגסטו מיך?"

„ווייל איך וויל דיך שיטצען."

„איך פערלאנג עס ניט!"

„איך בעט דיך, זאמך זיין דיין הונד, גרויב מיר, אז דוא וועסט מיך שוין נים זעהען און נים הערען, אָבער שטער מיר נים דאס פערגניגען דיך צו שיטצען.“

זיא האט שוין געשוויעגען און איז צוריק געגאנגען.

ווען דיא געליעבטע וואָלטען געקענט הערען, וועהרענד זייא האבען זיך גער קושט און געליעבט און געשוואומען אין ליעבעס־פערגניגען, דאן וואָלט געגרייכט צו זייערע אויערן א שטילעס בליפען. דאס איז געווען אנטאָן, דער געטרייער וועכטער, וועלכער האט געוויינט אין זיינע צוזאמענגעדריקטע פויסטען.

פון דאמאלס אָן, האבען זייא זיך שוין מעהר נים צופריעדען געשטעלט מיט דיא נעכט אליין. זייא האבען אויך אָנגעפאנגען צו בענוטצען דעם טאָג, ווען זייא האבען נאָר געפונען א געלעגענהייט.

צו אנאליזירען דיא ליעבע פון פערנאנד׳ן צו יענער צייט, איז זעהר שווער. ווען מען וואָלט איהם זעלבסט געפרעגט:

„ליעבסטו נאיז׳ן?“ וואָלט ער געענטפערט:

„מיר דאכט, אז יא.“

אָבער דאס איז נים געווען קיין ליעבע אָהנע א געוויסער אורזאכע, אפילו ווען ער האט געדענקט, אז ער ליעבט זיא.

נאיז האט איהם געקענט בעפריעדיגען אין זיין בעסטיאליטעט, וויפיעל ער האט געוואָלט, און נאך מעהר וויא ער האט געקענט פערלאנגען. אויסער דעם וואס זיא איז געווען יונג, שטארק און אונשולדיג, האט זיא איהם איינפאך געליעבט מיט דעם גאנצען פייער פון א ריינעס פרויענ־הערץ. פערנאנד האט נאָר בעדארפט בעפעהלען, און זיא וואָלט זיך אפילו ארונטער געוואָרפען פון דעם העכסטען פעלזען אין ים אריין, כל־זמן זיא וואָלט געוואוסט, אז דאס פערשאפט איהם פער־גניגען.

ווער רעדט שוין פון דער בעפריעדיגונג פיר זיין קערפער.

פערנאנד האט געהאט קאפריזען. ליעגענדיג אין מיטען העלען טאָג אויף זיין ווייכעס בעט, נאכדעם וויא ער האט אָבגעגעסען א גוטען מיטאג און זיך אָנגער טרונקען מיט וויין, האט ער געקענט ערבליקען נאיז׳ן דורך א פענסטער. זיא האט איהם צוגעוואָרפען א ליעבעס־בליק און ער האט אויף איהר געקוקט מיט דיא אויגען פון א וויסטלינג. אונגעאכטעט דארויף וואס אזא שריט וואָלט זעהר לייכט געקענט ענטדעקט ווערען, האט נאיז אלעס געוואָגט, אבי זיין וואונש צו ער־פילען.

דאס ארמע מעדכען האט ניעמאלס געדעכענט, אפילו ניט אין איהר טרוים, אז פון דיעזער ליעבע קען איהר עפעס גוטעס ארויס קומען. זיא האט גאנץ גוט געוואוסט, אז פערנאנד וועט זיא נאָר אזוי לאנג ליעבען, וויא ער וועט זיין נאהענט פון איהר און זיא וועט איהם קענען פערשאפען פערגניגענען. אָבער זיא איז אויך דערמיט צופריעדען געווען, און האט ניט געוואָלט יעמאנד זאָל זאָגאר האבען א פערדאכט איבער פערנאנד'ן און דאס זאָל איהם ערגערן.

„אום גאָטעס ווילען, פערנאנד,“ האט זיא צו איהם געזאגט אין א טאָג. „אום מיר בעקימער איך מיך ניט; אָבער אום דיר, דוא זאָלסט ניט ענטדעקט ווערען.... ווארט ביז אבענד; ווירקליך, דוא וועסט זעהען, איך וועל קומען וואוהין דוא וועסט מיר הייסען.“

„אזוי וויל איך! יעטצט!“ האט ער ברוטאל אויסגעשריען.

יא, דאס ארמע מעדכען האט געציטערט, אז איהר ברוטאלער געליעבטער זאָל ניט געשענדעט ווערען.

ווען ער האט זיא געפאקט בייא טאָג אין קאָרידאָר, האט ער זיא געטוזט אומארמען און קושען. ווען מען איז געזעסען ביים טיש און, נאָיז האט דערלאנגט ברויט אָדער טעלער, האט ער אויך געפונען איין אויסוועג וויא זיא וועניגסטנס צו בעריהרען.

אין דערזעלבער צייט אָבער, האט ער געגען זיין מוטער געשפיעלט זעהר גוט זיין ראָלע. אין מאדאם ראָסטאנד'ס נעגענוואַרט, האט ער ניט אויפגעהערט צו זידלען און בעליידיגען נאָיז'ן.

„זיא איז פויל וויא א קאַטץ!“ האט ער געשריען און דום וויא איין אייזעל! א טויג צו גאר ניט. זיא עסט בלויז אומזיסט!“

און מאדאם ראָסטאנד האט אויך גאר ניט געמערקט. איבריגענס, וויא זאָל דאס איהר איינפאלען, אז איהר פערנאנד, איהר קינד, איהר „אונשולדיגער“ זוהן, זאָל גאר האבען אזעלכע געדאנקען. איבערהויפט, וואָלט זיא זיך ניט געקענט פאָר־שטעלען אפילו, וויא איהר זוהן, דאס קינד פון עדעל־לייט, און ער אליין אויך איין עדעלמאן, מיט דער איינגעשטודירטער עטיקעטע פון עהרע, זאָל גאר אויפהייבען זיינע אויגען צו אזא ארמעס מעדכען אום זיא צו פערפיהרען!

יא, זיא האט בלויז געגלויבט, אז איהר זוהן איז צו הארט, צו שטרענג צו נאָיז'ן, און ער דארף עס ניט טהון, ווייל עס פאסט גאר ניט פאר אזא מענשען וויא ער איז, אריין צו געהען אין אזעלכע דרכים מיט א פראָסטען בוער'ס א טאָכטער.

נאיז האט אויך געשפיעלט איהר ראָלע אויסגעצייכענט, זאָ דאס אין א טאָג האט זיך מאדאם ראָסטאַנד נעדאַכט, אז זיא האט בעמערקט טרעהרען אין נאיז'עס אויגען נאך פערנאנד'ס בעליידיגונג.

„פערנאַנד!‟ האט זיא געזאגט גאנץ ערנסט. „איך פערשטעה דיך ניט; וואס ווילסטו האבען פון דער ארמער נאיז? נאך אלעמען, דארפסטו ניט פערגעסען, אז זיא איז געווען דיין קאמעראדין אלס קינד.‟

„זאָל זיא זיין וואס עס וויל זיך,‟ האט ער געענטפערט, „זיא איז אָבער יעצט איין אויסגעוואקסענע, פוילע און שלים־מזל'דיגע מויד, וואס פערדיענט זיך אפילו ניט דאס שטיקעל ברויט.‟

אויף'ן אנדערן טאָג, נאך דיעזער געשיכטע, האט פערנאנד דערזעהען נאיז'ן דורך'ן פענסטער. א בליק פון זיינע ווילדע אויגען, האט זיא אריין גערופען.

ער איז געלעגען אויסגעשטרעקט אויף'ן בעט, און זיא, וויא א געטרייער און געהאָרזאמער הונד, איז צו איהם צוגעגאנגען. ווען זיא האט זיך אריבער געבויגען איבער איהם און ער האט זיא אומארמט, האט זיך פלוצלינג דערהערט דאס רוישען פון א קלייד אין קאָרידאָר.

נאיז האט זיך שנעל צוגעבויגען צו פערנאנד'ס פיס, און מיט איהר טאשענטוך האט זיא זיך געמאכט, אז זיא ווישט זיינע שיך.

מאדאם ראָסטאנד האט דאן אויסגעזידעלט איהר זוהן דערפאר.

„איך פערשטעה דיך ניט,‟ האט זיא געזאגט. „זיא איז דאָך שוין א היבשע מויד, און נאך אלעמען, קען איך זיא ניט בעטראכטען אלס קיין דיענסט. וויא הייסטו עס איהר זיא זאָל דיר בעווישען דיינע שיך אויף דיינע פיס? דוא מאכסט דאָך פון איהר איין ערניעדריגטע שקלאפין!‟

„זיא האט עס מעהר ניט ווערטה,‟ האט ער געענטפערט.

נאיז און פערנאַנד האבען נאך געפונען אנדערע געלעגענהייטען צו גענייסען דיא פרוכט פון ליעבע. נאך'ן עסען, האט מאדאם ראָסטאנד אימער געוואָלט ארויס געהען שפאצירען; איבערהויפט אבענד, ווען עס איז געווען קיהל און דיא לופט אנגענעהם. אין אזא צייט האט זיא אָנגענומען איהר זוהן'ס ארעם און איז אוועק איבער דיא פעלדער, וועהרענד נאיז האט איהר נאכגעטראגען א שאל, פיעלייכט ווערט עס צו קיהל.

אלע דרייא פלעגען ארונטער געהען ביז צום ברעג פון ים און ערווארטען דיא אנקונפט פון דיא סארדינען־פישער אום בייצרוואָהנען דאס בילד. אויף'ן ים,

פון ווייטען, האבען זיך געזעהען צעהנדליגער פאנארען ארומטאנצענדיג נעבען דיא שווארצע שיפלעך, וועלכע האבען גערודערט פארזיכטיג צום האפען.

ווען דיא סארדינען־פישער האבען צוריק געקעהרט פון זייער ארבייט, איז עס אימער געווען זעהר מונטער ביים ים. פון איבעראל האט זיך געהערט א מונטערער געשרייא און לארם, און פרויען וויא אויך קינדער, זיינען געלאפען מיט קארבען אויף דיא הענד, אום אהיים צו נעהמען דיא סארדינען וואס זייערע מענער און עלטערן האבען געפאנגען.

מאדאם ראסטאנד האט זעהר ליעב געהאט זיך גוט איינצוקוקען צו אזא בילד, איבערהויפט, ווען דיא שיפלעך האבען געגרייכט דעם ברעג. צו דיעזער צייט, האט זיא איבערגעלאזט איהר זוהן׳ס ארעם און שטודירט דיא מענער, פרויען און קינדער ארום זיך.

פערנאנד האט דאן באלד געפונען א געלעגענהייט צו פערשווינדען אויף א האלבע שטונדע מיט נאיזן הינטער א פעלזען אדער בוים, און אבוואהל דאס מעדכען פלעגט איהם וועלען צוריק האלטען פון זיין אויפרעגונג, האט ער פון גאר נים געוואלט וויסען.

„ווירקליך, פערנאנד,“ האט זיא אימער צו איהם געטענה׳עט, „וואס האסטו קיין צייט נים? מען קען אונז דאך טרעפען.“

„וואס קימערט עס דיך? איך דארף מורא האבען, אבער נים דוא.“

זיא האט איהם פערשטאנען און געשוויעגען. ער האט רעכט געהאט; זיא האט נים געהאט וואס מורא צו האבען. זיא איז איבערהויפט געווען שטאלץ אויף זיין ליעבע, און ווען זיא וואלט נים געוואוסט, אז ער זוכט דיעזע ליעבע צו בע־האלטען, וואלט זיא עס פראקלאמירט אין דיא גאסען. ער, אלזא האט בעדארפט מורא האבען, און ווען איהם האט עס נים געקימערט, האט זיא געוויס נים בע־דארפט האבען דאגענען.

אונטערדעסען האט דער אלטער ניקאלין בעמערקט עפעס אונגעוועהנליכעס. ער איז אבער געווען וויא איין אלטער און גוט־ערפאהרענער יאגד־הונד, וועלכער עפענט נים זיין מויל, סיידען ער איז איבערצייגט, אז דאס טהיער וואס זיין נאז האט דערשפירט, איז ווירקליך נעבען איהם און נאהענט צום יענער. עס האט זיך איהם געדאכט, ער האט זיך געדייטעט, אז עפעס אונגעוועהנליכעס האט פאסירט מיט זיין טאכטער. נאר ער האט געוואלט זיין זיכער, איידער ער עפענט זיין מויל.

ער איז נאך אימער נעפאָהרען גאנץ רעגעלמעסיג אויף'ן ים פיש־פאנגען און איז צוריק געקומען מיט דערזעלבער האלטונג וויא אימער, ברומענדיג וויא א ווילדע חיה. מיט דער צייט, האבען זיינע קליינע און גרויע אויגען זיך געציינט אלס זעהר אונגרוהיג און אונצופריעדען. מאנכע מאל האבען אויך דיעזע קליינע אויגען אויס־געזעהען וויא צוויא קוילען פייער פאר צאָרן, און פערצווייפעלטע אונגע־ווישהייט.

וואס האט עס פאסירט מיט נאיז'ן?" האט ער זיך געפרעגט. ווארום איז זיא עפּעס בלאס געוואָרען אונטער דיא אויגען? ווארום ציינט איהר געזיכט איין אונגעוועהנליכע מיעדקייט? ווארום האבען איהרע אויגען פערלוירען דעם ברע־נענדען גלאנץ פון אמאל? ווארום איז איהר בוזים אזוי אויסגעאנדער געוואקסען געוואָרען?

אין א פריה־מאָרגען, האט ניקאָלין בעאָבאכטעט א היבשע צייט זיין טאָכטער און דער פערדאכט האט זיך טיעף איינגעגראָבען אין זיין הארץ.

ער האט געוואָלט צוגעהן און זיא אָנגעהמען בייא איהר האלז, וואו ער זאָל מיט געוואלט ארויס דריקען דאס געהיימניס.

אָבער אין אזא פאל האט מען געמוזט רעדען און פרעגען.

וויא שלעכט ער איז געווען, האט ער עס דאָך ניט געוואגט אלס פאטער אזעלכע פראגען צו שטעלען זיין טאָכטער.

ער האט אָבער געוויטהעט און געשטורמט, און אָנגעפאנגען אויסצוזעטצען פעהלערן אין איהר גאנג און אין איהר קליידונג.

„וואס ווילסטו פון מיר האבען?" האט זיא געפרעגט אין כעס.

„וואס איך וויל!" האט ער געברומט, „איך וויל דיך דערווערגען!"

„ניין, דאס וועסטו ניט טהון," האט זיא געענטפערט מיט עזות.

„ניין? איך וועל עס ניט טהון?" האט ער געפרעגט שפּאָטיש. „און ווער וועט מיך ניט לאָזען?"

אָהנע ווייטער צו פּראָטעסטירען, איז ער צו איהר צוגעלאָפען, און איהר געגעבען אזא קלאפּ אין געזיכט מיט זיין שווערען פויסט, אז ער האט איבערגע־שפּאלטען איהר ליפּ.

דאס האט נאיז'ן באלד דערמאָהנט אן איהר פאטער'ס מערדערישען צאָרן, און זיא האט זיך שנעל צוריק געצויגען, אָהנע מעהר צו רעדען א וואָרט.

אבענד, ווען פערנאנד האט געקושט נאיז'ן אויף'ן מויל, האט ער דערשפּירט איהר צושפּאָלטענע ליפּ.

„וואס איז דאס? וואס האט פאסירט?“ האט ער האסטיג נעפרעגט. „וואס האט דיר צושפאלטען דיין ליפ?“

„עס איז גאר נים,“ האט זיא געענטפערט. „עס איז בלויז א קלאפ וואס מיין טאטע האט מיר געגעבען מיט זיין הארטען פויסט.“

איהר שטימע האט געקלונגען טרויעריג און וועהמיטהיג. פערנאנד איז געוועזען גערירט.

„בייא גאט!“ האט ער אויסגעשריען. „איך וועל עס נים צו לאזען! ער דארף דיך נים שלאגען! איך וועל איהם ווייזען, אז ער דארף מעהר נים זיין קיין ווילדער בארבאר!“

„ניין, ניין,“ האט זיא געזאגט איהם בערוהיגענד. „דוא דארפסט דיך נים שמוטצען אדער בעמיהען. דאס איז מיין זאך. עס וועט באלד אנדערש ווערען....“

זיא האט פערנאנד'ן קיינמאל נים דערצעהלט וואס פאר א בעהאנדלונג זיא קריעגט פון איהר פאטער. אבער אין דעם טאג, וואס דער אלטער ניקאלין האט זיא געשלאגען, האט זיא זיך מיט א ווילדער ליידענשאפט געווארפען אין פער־נאנד'ס ארעם, און זיך איבערגעבען צו איהם מיט א ליעבעס־וואוטה. עס האט אויסגעזעהען בייא איהר, אז זיא האט זיך דערמיט געוואלט נוקם זיין אן איהר אונ־מענשליכען פאטער.

זייט דרייא וואכען, האט נאך קיין נאכט פערפעהלט צו בעגעגענען פער־נאנד'ן.

צום אנפאנג, איז זיא געוועזען זעהר פארזיכטיג, ערשטענס, אום איהם צו פער־היטען, און צווייטענס, האט זיא זעלבסט געשפירט, אז זיא בעגעהט עפעס וואס מען דארף נים וויסען. זיא איז אבער מיט דער צייט געווארען גאנץ גלייכגילטיג און זיך געטראכט, אז וואס עס אנבעלאנגט איהר פאטער, קען עס שוין נים זיין ערגער וויא עס איז.

דער לעטצטער אויפטריט אבער פון איהר פאטער, האט איהר איבערצייגט, אז עס גיבט נאך ערגערעס וויא שלעגט, און זיא האט גאנץ גוט געוואוסט, אז דער אלטער, אין זיין צארן, איז אימשטאנדע שרעקליכעס צו בעגעהען. זיא האט אלזא אנגעהויבען ווידער צו ווערען פארזיכטיג.

עס האט זיך איהר געדאכט, אז איהר פאטער'ס אויגען בליקען פון ערגיץ אויף איהר מיט א בייזען פערדאכט און פאסען אויף אלע איהרע בעוועגונגען.

דאַן האָט זיא געהאַט איין אונערוואַרטעטע אונטערערעדונג מיט איהר מוטער.

דיא אַלטע האָט געקריגען א בלויען צייכען אויף איהר באַק און דאָס לינקע אויג איז געווען פערלאָפען מיט בלוט.

„וואָס איז דאָס, מאַמאַ?“ האָט זיא געפרעגט.

„ער...“ איז געווען איהר ענטפער.

אין איהר פערווירונג, האָט נאַיז אויף'ן פּלאַטץ ניט געקענט אין גאַנצען פערשטעהען וואָס איהר מוטער מיינט מיט דעם איינציגען וואָרט.

„וועמען מיינסטו?“ האָט זיא נאָך אמאל איבערגעפרעגט.

„איך מיין דיין טאַטען.“

„וואָרום?“

„איך ווייס ניט.“

„אָבער פאָרט, עס מוז דאָך זיין איין אורזאַכע?“

„עס איז זיין אַלטער שגעון פון אונרוהיגקייט.“

„וואָס מאַכט איהם אונרוהיג?“

„ער שלאָפט ניט דורך דיא נעכט; ער געהט ארום פון צימער צו צימער, און ווען איך האָב איהם געפרעגט וואָס איז נייעס, האָט ער מיך גע־שלאָגען.“

נאַיז'ן האָט וועה געטהאָן דאָס האַרץ קוקענדיג אויף איהר מוטער. אָבער עס איז ניט געווען קיין נייעס און עס האָט ניט פּאַסירט צום ערשטען מאָל.

זעהענדיג פערנאַנד'ן און בעמערקענדיג זיין אנציהענדען בליק, האָט זיא באַלד אן אַלעמען פערגעסען, און דער ברענענדער וואונש צו זיין נאָך אמאל מיט איהם צוזאַמען, האָט זיך ווידער אין איהר ערוועקט.

אויף'ן דריטען טאָג, האָט זיא ווידער פערלוירען איהר פאַרזיכטיגקייטס־גע־פיהל, און זיא האָט געהאַלטען אין איין פאַנטאַזירען פון דעם אבענד, ווען זיא וועט ליעגען אין פערנאַנד'ס אָרעם.

ווען עס איז נאַכט געוואָרען, האָט זיא שנעל פערטיג געמאַכט אַלע איהרע ארבייטען און דאַן איז זיא געגאַנגען צו בעט.

אָבער זיא האָט ניט געשלאָפען.

זיא האָט בלויז געהאַלטען איהרע אויגען געשלאָסען און זיך פאָרגעשטעלט דעם גענוס פון איהר ליעבע.

פונקט אום עלף אוהר, האט זיא זיך לאנגזאם אויפגעהויבען און האט זיך געטראכט, אז זיא וועט מעהר ניט פערבלייבען וויא איין שטונדע אין דרויסען.

זיא האט גערעכענט, אז איהר פאטער, אין ערשטען פעסטען שלאף, וועט געוויס ניט ערוואכען. און ווען זיא וועט צוריק קעהרען, וועט ער זיא מעגען זוכען.

פערנאנד האט איהר שוין ערווארטעט אונטער דעם אליוועךבוים.

„וואס איז מיט דיר?" האט ער געפרעגט.

„גאר נים."

„ווארום ביסטו ביז יעטצט נים געקומען?"

„ווייל איך בין געווען זעהר מיעד פון דער ארבייט, און איך האב מיך פערשלאפען."

„נו, אלזא, קום לאמיר ווייטער געהען."

„ניין."

„ווארום?"

„ווייל איך בין זעהר מיעד, דיא פיס טהון מיר וועה."

דאס איז געווען וואהר. דיא ארמע נאיז האט דיא לעטצטע צוויא נעכט אויך נים פיעל גערוהט, און בייא טאג, האט זיא נים געקענט שלאפען, וויא פערנאנד פלעגט טהון.

זייא האבען זיך אוועק געלייגט אויף'ן גראז און געבליקט צום אויסגעשטערענטען הימעל. דאן האט נאיז פערגעסען אן אלעמען און זיך איבערגעגעבען אין איהר ליעבע צו פערנאנד'ן מיט א מערקווירדיגער אויפרעגונג און אונטערגעבענהיים.

נאכדעם האט זיא זיך אנגעשפארט אויף זיין ארעם. ער איז באלד איינגעשלאפען. עס האט נים פיעל געדויערט, און דיא מיעדקיים האט בעהערשט איהר פארזיכטינקיים. אויך זיא האט געשלאסען איהרע אויגען, און נעבען דער ברוסט פון איהר געליעבטען איז זיא פערזונקען אין פערגעסענהייט און זיסע חלומות.

ליעגענדיג ארעם אין ארעם, האבען ביידע גלייך איינגעאטהעמט דיא קיהלע און פרישע לופט.

קיין זאך האט זיך בעוואוינען. נאר פון ווייטען האט זיך צייטענווייז געהערט איין אונטערדריקטער גערויש פון א ים־וועללע, און ארום זייא האט מאנכע מאל ז א גריל אבגעגעבען א נאכט־קאנצערט.

אלעס האט אויסגעזעהען אזוי גליקליך און שטיל ווי די צוויי שלאפענדע געליבטע.

עס זיינען פאראיבער היבשע עטליכע מינוטען, ביז עס האט זיך פלוצלינג בעוויזען א שוואכער שאטען פון ווייטען, וועלכער האט אויסגעזעהען גערוישלאז נעהנטער צו שוועבען.

עס איז געווען דער אלטער ניקאלין.

נאיז האט ניט שלעכט גערעכענט, ווען זי האט געטראכט, אז ער איז פערזונקען אין ערשטען שלאף. אבער זיין אונרוהינקייט און פערדאכט, ווי אויך זיינע עלטערע יאהרען, האבען געשטערט זיין אמאליגען שווערען שלאף, און א נאהענטער שארך האט איהם אויך געקענט אויפוועקען.

וועהרענד נאיז איז ארויס פון הויז, האט זי געמוזט עפענען א פענסטער. דאס האט איהם אויפגעוועקט. ער איז געבליעבען ליעגען מיט די אויגען אפען און זיך צוגעהערט.

אלעס איז געווען שטיל.

ער איז אזוי געלעגען ביינאהע 15 מינוטען, אבער ער האט מעהר ניט גע־קענט איינשלאפען. ער האט דערפאר בעשלאסען צו געהען אליין נאכקוקען וואס עס האט פאסירט.

לויט אלטער געוואהנהייט, האט ער גענומען אין זיין האנד א העקעל אלס וואפען. ער איז פריהער אריין אין זיין ווייב'ס צימער. זי איז געלעגען און גע־שנארכט. דאן איז ער אריין אין צווייטען צימער, וואו נאיז פלעגט שלאפען.

איהר בעט איז געווען לעער.

ער איז שנעל צוגעגאנגען צו דער טהיר, געעפענט און איז ארויס אין דרויסען. אלעס ארום איז געווען שטיל, און ער האט ניט געוואוסט וואוהין ער זאל געהען זוכען.

אבער אהנע פיעל צו קלערען, איז ער געגאנגען אין דער ריכטונג פון די בוימער. אנקומענדיג ניט ווייט פון דעם אליוון־בוים, האט ער בעמערקט א שווארצען שאטען אדער פלעק אויף'ן גרינעם גראז.

מיט דער לייכטינקייט פון א געניטען יעגער, האט ער זיך אהין דערנעהנטערט. ער האט באלד דערקענט נאיז'ן מיט פערנאנד'ן.

זיינע צייהן האבען זיך צוזאמענגעדריקט און געקריצט. דאן האט ער קראמפפ־האפט אויפגעהויבען זיין האק.

א לייכטער וועהמיטהינער געשרייא האט זיך ארויס געריסען פון זיין ברוסט.

אָבער דיא צוויא יונגע מענשען האבען ניט ערוואכט.

ער האט דיא האק העכער אויפגעהויבען, גלייך וויא ער האט איהר געוואלט געבען מעהר מאכט צום קלאפ. אָבער פלוצלינג האט ער צוריק ארונטער געלאזען זיין האנד מיט דער האק.

ער האט אזוי ניט געקענט מאָרדען.

ניקאָלין, אין זיין גרעסטער וואוטה, האט זיך אויך געקענט בעהערשען, דאָרט וואו עס האט זיך געהאנדעלט אום מורא צו האבען פאר א רעד־זולטאט.

שלאָגען זיין ווייב און זיין טאָבער, האט ער געקענט ווען ער האט געוואלט. ניעמאנד האט איהם געקענט עפּעס טהון דערפאר. אָבער ערמאָרדען דעם זוהן פון זיין בעל־חבית, פון זיין ברויט־געבער, איז געווען א געוואגטער שריט.

איברינגענס, אזא מהאט לאָזט צוריק א שפור; עס ווערט א בלוט־פלעק; מען ערקלערט עס איבעראל אלס א מאָרד; איין אונטערזוכען מיט פראגען פאלגט, און עס קען ווערען אונאנגענעהם.

ער האט זיך עטוואס אָבגעווענדעט און געשפּירט א שוידער איבער זיין גאנצען אלטען קערפּער. זיין הארץ האט זיך איהם פערקלעמט. אויף זיין שטערען זיינען גע־בליעבען שטעהען צוויא קנייטשען, גלייך וויא זייא וואלטען דאָרט פערשטיינערט געוואָרען.

ער האט זיך דערביא ערינערט אן דיא ווערטער, וואס זיין פאטער האט אמאל געזאגט:

„א בויער טאָר זיין בעל־הבית ניט דערהרג'ענען עפענטליך, ווייל דער בעל־הבית, אפילו טוידטערהייט, איז ער נאך אימער דער שטארקערער.“

ניקאָלין האט געשאָקעלט מיט'ן קאָפּ, און גלייך וויא א דערשראָקענער וואָלף, האט ער זיך אָבגערוקט און איז פערשוואונדען געוואָרען, צוריק לאָזענדיג דיא צווייא געליעבטע אין א רוהיגען און זיסען שלאָף.

פארטאָג, האט נאָיז ערוואכט. אן דעם מאָרגען־רויט, אויף'ן הימעל אין מזרח־זייט, האט זיא בעגריפען, וויא שפּעט עס איז. זיא האט אויפגעציטערט איבער איהר אונפאָרזיכטיגקייט.

„שטעה אויף, פערנאנד,“ האט זיא געזאגט, אויפוועקענדיג איהר גע־ליעבטען.

ער האט ערוואכט און זיא אומארמט.

„ניין, ניין ניט יעטצט מעהר," האט זיא געמורמעלט זיך בעטענדיג. „עס איז זעהר שפעט; איך מוז אהיים לויפען."

זיא האט זיך אונהעפליך פון איהם בעפרייעט און איז ענטלאָפען אהיים. אנקומענדיג אהין, האט זיא געטראָפען איהר פענסטער אין דערזעלבער לאגע וויא זיא האט עס צוריק געלאָזען.

דאס האט זיא אביסעל בערוהיגט.

ביים פריהשטיק, האט ניקאָלין רוהיג בעמערקט, וויא נאַיז האט געגעסען איהר ברויט און האט זאָגאר ניט געוויזען איהר געוועהנליכע אויפרעגונג.

נאַיז האט זיך געטראַכט, אז איהר פאטער ווייס פון גאר ניט, און דאס האט איהר געטרייסט.

פיערטעס קאפיטעל.

„מאַנסיע פערנאנד, ווארום פאָהרט איהר ניט אביסעל אויס אויף'ן ים?" האט אין איין אבענד געפרעגט דער אַלטער ניקאָלין, זייענדיג זעהר פריינדליך.

מאדאם ראָסטאנד, וועלכע איז געזעסען אין דרויסען אויף א ביינקעל הינטער א ברייט־צווייגיגען בוים, איז געווען בעשעפטיגט אין שטיקען א טאשענטוך. איהר זוהן, וועלכער איז געלעגען צו איהרע פיס, האט זיך אונטערהאלטען דערמיט, וואס ער האט געוואָרפען קליינע שטיינדלעך פון א הויפענדעל זאמד.

ער האט אנפאנגס ניקאָלינען ניט געזעהען, נאָר הערענדיג זיין שטימע, האט ער זיך צו איהם אומגעקוקט.

„הא, פאטער ניקאָלין," האט ער געזאגט, „וואס מאכט איהר?"

„איך דאנקע; איך פרעג נאָר, אויב איהר האט שוין אויפגעגעבען דאס פערגניגען פון פאָהרען אויף'ן ים?"

„עס מאכט מיר ווירקליך ניט מעהר קיין פערגניגען. דיא וואהרהייט איז, אז איך בין אין דער לעצטער צייט זעהר פויל געוואָרען, און איך ציה פאָר צו בלייבען אויף'ן פלאטץ."

„עס איז ניט שעהן פון אייך," האט דער אַלטער געזאָגט זיך ערלויבענדיג א שפאס. איהר זייט יונג און מוזט ניט זיין פויל. זעהט, ווירקליך, נעכטען איז געווען א הערר־ליכער און גליקליכער טאָג. ווער עס האט אויסגעשטעלט נעטצען, האט

זייא ארויס גענומען געפּאקט מיט פיש. עס איז יעטצט אקוראט דיא ריכטיגע צייט, ווען אלערלייא פיש לויפען, און דער אונטערהאלט איז גרויסארטיג. איך צווייפעל ניט, דאס ווען איהר זאָלט עס נאך איינמאל פּראָבירען, וואָלט איהר געזעהען, וואס פאר א שפאס דאס וואָלט אייך פערורזאכט. ווירקליך, עס וואונדערט מיך אויף אייך; איהר האט דאך אימער אזוי ליעב געהאט דעם פיש־פאנג. כלעבען, בעגלייטעט מיך מאָרגען פריה. און איהר וועט זעהען וויא גוט איהר וועט זיך אונטערהאלטען."

ניקאָלין האט געמאכט אזא גוטע מיענע מיט זיין געזיכט, אז פערנאנד, וועלכער האט געדענקט איבער נאיז'ן, האט איהם ניט געקענט אָבזאגען.

„אלזאָ," האט ניקאָלין נאך אמאל געפרעגט, „וואס זאגט איהר? וועט איהר מיטפאָהרען?"

„יא, יא, איך וועל מיטפאָהרען, נאָר..."

„וואס מיינט איהר?"

„איך וויל ווירקליך פאָהרען, נאָר, וויא איך האב אייך פריהער געזאגט, בין איך לעטצטענס זעהר פויל געוואָרען. ווען איהר ווילט קומען מיך אויפוועקען, וואָלט זעהר גוט געווען."

„ווען זאָל איך קומען?"

„פריה, אונגעפעהר אום 5 אוהר. און ווען איך וועל פעסט שלאָפען, זאָלט איהר מיך וועקען."

מאדאם ראָסטאנד האט דיא שטיקערייא אוועק געלייגט, און זיך אומגע־קוקט. זיא האט אויסגעזעהען צו ווערען זעהר אונרוהיג פון איהר זוהן'ס בע־שלום.

„איהר דאַרפט זיין זעהר פאָרזיכטיג," האט זיא בעמערקט. „פערנאנד, איך האב אימער זעהר מורא ווען דוא פאָהרסט ארויס אויף'ן ים."

„איהר דאַרפט קיין מורא ניט האבען, מאדאם ראָסטאנד," האט זיך ניקאָלין אריינגעמישט. „איך בין דאך ניט קיין קינד, און דאן בין איך דאך גרוי און אלט געוואָרען פאָהרענדיג אויף'ן ים. איהר מעגט זיך פערלאָזען אויף מיר."

אויף'ן אנדערן מאָרגען איז ניקאָלין צוגעקומען צו פערנאנד'ס פענסטער.

„מאָנסיע פערנאנד!" האט ער געשריען עטליכע מאל, נאָר דאס פענסטער איז אימער געבליבען געשלאָסען. פערנאנד האט צו געשמאק געשלאָפען אום איהם צו הערען.

„נאין!" האט דאן דער אלטער גערופען.

זיין מאַכטער איז באלד ערשיענען.

„נאין," האט ער נאך אמאל געזאגט זיא זעהענדיג, „געה דוא ארויף צו איהם, דיך וועט ער פיעללייכט בעסער הערען. וועק איהם אויף, און זאג, אז איך ווארט דאָ אויף איהם."

נאין האט ניט בעמערקט דיא אונטערדריקטע וואוטה אין איהר פאטער'ס שטימע.

זיא איז ארויף און אַנגעפאנגען צו וועקען פערנאנד'ן.

ער האט געעפענט דיא אויגען און זיך אומגעקוקט. ווען ער האט דערקענט נאין'ן, האט ער זיא געפרעגט:

„וואס איז נייעס?"

„מיין פאטער רופט דיך," האט זיא געענטפערט.

דאן האט ער זיא אריינגעשלעפט אין זיין ווארעמעס בעט, אָבער נאין האט איהם נאָר געגעבען א קוש און זיך שנעל פון איהם בעפרייעט.

„אום גאָטעס ווילען! יעטצט ווילסטו מיט מיר מאכען געשעפטען?" האט זיא אויסגערופען ווערענדיג אין כעס. „געה ארונטער שנעל פון בעט, און לאָז מיין פאטער קיין פערדאכט ניט קריעגען."

זיא איז דאן שנעל ארויס פון דעם צימער.

מיט צעהן מינוטען שפעטער, איז דער יונגערמאן ערשיענען, פערטיג געקליידעט צום פיש־פאנג אויף'ן ים.

פאטער ניקאָלין האט איהם רוהיג ערווארטעט אין דרויסען, וואו ער איז געזעסען אויף א שטיין און העפטיג געצויגען זיין לולקע.

וויא פערנאנד איז ערשיענען, האט זיך ניקאָלין אומגעקוקט און בעמערקט.

„אך, מאנסיע ראָסטאנד," האט ער געזאגט, „עס איז שוין גאנץ קיהל אין דרויסען. איהר מעגט זיך מיטנעהמען א ווארעמעס האלד־טוך".

נאין איז דאן וויעדער ארויף אין צימער אום ארונטער צו ברענגען דעם האלדטוך.

מיט עטליכע מינוטען שפעטער, האבען ביידע מענער שפאצירט צום ברעג פון ים, ווערענד נאין איז געשטאנען פון וויטען און זייא נאכגעקוקט. ווען זייא זיינען אוועק עטליכע צעהנדליג שריט, האט זיך ניקאָלין אומגעקוקט און בעמערקט זיין טאָכטער.

ארום זיין מויל האבען זיך געבילדעט צוויא טיעפע קארבען און זיינע אויגען האבען אויפגעפלאמט וויא ביי א ווילדער חיה. אָבער ער האט גאר ניט געזאָגט.

זייט דיא לעטצטע 5 טעג, האט זיך ערהויבען לאנגזאם א נאָרד־וועסט שטורם־ווינט, און ער האט זיך מיט יעדער שטונדע געשטארקט, זאָ דאס ער איז ענדליך געוואָרען זעהר ווילד און אויפגעבראזט דעם גאנצען ים. מיט א טאָג פריהער, האט זיך דער ווינט בערוהיגט ביי זונען־אונטערגאנג און נאך אמאל אָנגעפאנגען צו וויטהען ביי זונען־אויפגאנג.

אין דיעזען מאָרגען, האט דער ים וויעדער אמאל אָנגעפאנגען צו קאָכען און זידען, און דיא וועללען וואס האבען געפּאטשט איינע דיא צווייטע, האבען אויפגע־שלאָגען גאנצע בערג מיט שנעע־ווייסען שוים און זיי צוגעטראָגען צום ברעג. דיא וועללען האבען אויסגעזעהען טונקעל־בלוי און אונהיימליך.

דער הימעל האט אויסגעזעהען כמעט וויים און לויטער וויא קריסטאל. דיא לופט איז געווען מערקווירדיג ריין, און מארסייל, וואס איז געלעגען פון וויימען, האט זיך ארויס געזעהען מיט אלע איהרע טויערן, און עס איז ביינאהע מעגליך געווען איבערצוצעהלען דיא הייזער.

„דער ים איז אונרוהיג,“ האט פערנאנד בעמערקט.

„ניט זעהר שטארק,“ האט ניקאָלין געענטפערט.

„נאך ניט שטארק?“

„אה, דאס איז א קינדער־שפיעל געגען אנדערע יאהרעס־צייטען.“

„איז עס ניט געפעהרליך?“

„וואס פאר א געפעהרליך!“

„אָבער מיר וועלען גוט צוטרייסעלט ווערען פּאהרענדיג היינט.“

„פיעללייכט.“

זייא האבען געגרייכט דעם ברעג און ניקאָלין האט איינגעשטיגען אין שיפעל. ער האט דאן געוואַרט ביז פערנאנד איז אריין.

דער אלטער ניקאָלין האט אָנגעפאנגען שטילשווייגענד צו רודערן.

פערנאנד איז געשטאנען הינטער איהם, בעטראכט זיין רוקען און געדענקט איבער נאָיז'ן. ער האט געקוקט אויף זיין האלז־נאקען, וועלכער איז געווען ברוין פון דיא ברענענדע זונען־שטראהלען. דיא אויערן זיינע אויך געווען פון דערזעלבער פארב. אויף איין אויער, האט ניקאָלין געטראָגען איין אוירינגעל, וויא דיא מאָדע איז אין יענער געגענד.

דאַן האָט זיך פערנאַנד געזעצט, און בליקענדיג אין דעם קלאָרען וואַסער, האָט ער בעמערקט אויף מאַנכע פלעצער דעם גרונד, און וויא שנעל ניקאָלין האָט געררודערט. ענדליך זיינען זייא אריין אין דער גרעסטער טיעפקייט; ער האָט געזעהען שטיקער גרינע גראָזען פון ים ארום שווימען; ארום און ארום איז געוואָרען אונהיימליך, און דאָס האָט פערנאַנד'ן אויפגערעגט, און איהם אויך טרויעריג געמאַכט.

עס האָט איהם באַנג געטהאָן, ווארום ער איז געפאָהרען.

„זעהט, זעהט, פאַטער ניקאָלין," האָט ער געזאָגט, „וויא דער ווינט שטאַרקט זיך. ווירקליך, מיר איז אונאַנגענעהם. איך בעט אייך, זייט פאָרזיכטיג. איהר ווייסט דאָך, אַז איך קען ניט שווימען, און בייא דער מינדעסטער געפאַהר, בין איך אַ פערלוירענער מענש."

„איהר קענט ניט שווימען?" האָט ניקאָלין געפרעגט זיך אומקוקענדיג, גראַדע וויא ער האָט עס ביז דאַמאָלס גאָר ניט געוואוסט. דאַן האָט ער זיך בערוהיגט און געענטפערט מיט זיין טרוקענער שטימע: „איך ווייס, איך ווייס, ריכטיג, איהר קענט מאַקי ניט שווימען."

און ניקאָלין האָט גערודערט פאָרווערטס, אונאונטערבראָכען.

דאָס שיפעל האָט געטאַנצט זעהר אונרוהיג אויף דיא גרויסע וועללען, און צייטענווייז האָט אַ וועללע אריינגעשפריטצט אינוועניג.

פערנאַנד האָט געציטערט, נאָר ער האָט דאָך ניט געוואָלט ארויס ווייזען, אַז ער האָט מורא. ער האָט זיך דערפאַר געמאַכט מוטה, און געשוויעגען.

אונטערדעסען האָט ער שטיל געזיפצט, און זיך געטראַכט, אַז ער וואָלט גערגעבען אַ היבשע סומע געלד, ווען ער זאָל קענען זיין צו הויז.

אָבער ניקאָלין האָט ניט אויפגעהערט שנעל צו רודערן און דאָס שיפעל האָט יעדעס מאָל שטאַרקער געשליידערט. פערנאַנד האָט פערלוירען זיין געדולד און אויסגעשריען:

„צום טייפעל! וואו האָט איהר דען אייערע נעטצען היינט געלאָזען? פאָהרען מיר אפשר נאָך אלזשיר? וואו האָט איהר מיך פערשלעפט?"

ניקאָלין האָט זיך ניט אומגעווענדעט און בלויז געענטפערט גאַנץ רוהיג:

„וואַרט, וואַרט, מיר וועלען שוין אָנקומען."

פלוצלינג האָט ניקאָלין אויפגעהערט צו רודערן, אומגעדרעהט דאָס שיפעל און אָנגעפאַנגען צו זוכען דיא אויסגעשטעלטע צייכענס פון דיא נעטצען. אָבער

עס איז גראדע נים געווען דער פלאטץ, און ער האט אנגעפאנגען ווייטער צו רודערן. נאך פינף מינוטען צייט, האט ער געפונען דיא צייכענס וואו דיא נעטצען זיינען געווען.

וויא ער האט זיך איבערציינגט, אז ער האט געפונען וואס ער האט געזוכט, האט ער זיך אומגעווענדעט מיט זיין געזיכט נאך לא בלאנקארד, און איז געבליבען שטעהען עטליכע סעקונדען אין טיעפען נאכדענקען און בעטראכטונג.

פערנאנד, וועלכער האט אויפמערקזאם בעטראכט וואהין ניקאלין קוקט, האט אויך בעמערקט, אז צווישען דיא בוימער אויף'ן ברעג פון לא בלאנקארד, האט זיך געזעהען א ווייסער פלעק.

דאס איז געווען נאיז, וועלכע איז דארט געשטאנען מיט איהר ווייסעס קלייד און אימער נאכגעקוקט וואהין דאס שיפעל איז געפאהרען.

ניקאלין און פערנאנד האבען ביידע געוואוסט, אז דארט געפינט זיך נאיז. ניקאלין האט פערשטאנען, אז זיין טאכטער האט איבער איהם א פערדאכט, און דערפאר פאסט זיא אויף. וועהרענד פערנאנד האט זיך געמערקט, אז דיא פער־ליעבטע נאיז קען זיך גאר נים אבדייסען פון צו קוקען אהין וואו ער געפינט זיך.

ביידע האבען אלזא נים געשפראכען איבער נאיזן.

„וויפיעל נעטצען האט איהר אויסגעשטעלט?“ האט פערנאנד געפרעגט.

„פינף און דרייסיג,“ האט ניקאלין געענטפערט.

„ווילט איהר זייא יעטצט ארויס נעהמען?“

„יא.“

„איהר אליין?“

„געווים.“

ניקאלין האט אנגענומען א שווימענדען שטריק און אנגעפאנגען ארויס צו ציהען דיא נעטץ.

דיא טיעפקייט איז געווען אונגעהייער, און עס האט אויסגעזעהן, אז פון דעם שטריק נעהמט גאר קיין ענדע.

ענדליך איז ערשיענען דער גרויסער שטיין, וועלכער האט פעסט געהאלטען דיא נעטץ צום גרונד און דאן איז אויך געקומען דיא נעטץ אליין. אינווייניג זיינען געווען דרייא שעהנע פיש, וועלכע האבען אויסגעזעהן וויא פייגעל ארום טאנצענדיג אין א שטייג.

אין דער צווייטער נעטץ איז גאר נים געווען, נאר אין דער דריטער איז

געלעגען זעהר א לאנגער אייל־פיש, וועלכער האט זיך געוואָרפען וויא א מעכטיגע שלאנג.

בייא דיעזען אנבליק, האט פערנאנד זיך געפיהלט שטארק בעגייסטערט איבער דעם שעהנעם פאנג, און אָהנע אזוי פאַרזיכטיג צו זיין וויא פריהער, האט ער זיך צוגערוקט צו דער זייט פון שיפעל און זיך שטארק אריעבער גע־בויגען.

בייא יעדען קלאפּ פון דעם פיש, האט ער געשפּירט דאס פערגניגען פון דעם יענער, וועלכער האט ענדליך ערשאָסען דאס ווילדע טהיער וואס ער האט לאנג פערפאָלגט, און דאס טהיער צאפּעלט זיך בייא זיינע פיס צווישען לעבען און טויט.

אונטערדעסען האט ניקאָלין אָנגעפאנגען ארויס צו ציהען איין נעמץ נאך דער צווייטער און זייא אלע אריינגעלייגט אין שיפעל. אין אלע צוזאמען האבען זיך געפונען 15 פונט פיש, וועלכעס ווערט אין יענער געגענד בעטראַכטעט אלס א גליקליכער פאנג.

„איז דאס אלעס ?" האט פערנאנד געפרעגט.

„יא."

„און יעטצט ?"

„יעטצט וועלען מיר זיך אומקעהרען."

ער האט דיא נעטצען צוזאמענגעלייגט אין גוטער אָרדנונג אין דער אונ־טערשטער זייט פון שיפעל, דאן האט ער אויפגעצויגען דיא זעגעל און זיך פאַרבע־רייטעט צום רודערן.

„וואס טויגען אייך דיא זעגעל ?" האט פערנאנד געפרעגט.

„אום שנעלער צו פאָהרען."

„עס איז דאָך אָבער זעהר שטירמיש ?"

„שאדעט נים."

„איך האב גערעכענט, אז מיר זאָלען היינט ניט אויפציהען קיין זעגעל; עס איז זיכערער בלויז צו רודערן."

דער אַלטער האט אויפגעצויגען מיט דיא אַקסלען און ניט געענטפערט. אין זיין מיענע איז געלעגען דער אויסדרוק פון: „איך וויים שוין וואס איך טהו."

איידער ער האט נוט איינגעצויגען דיא זעגעל, האט ניקאָלין נאך געוואָרפען א בליק נאך לא בלאנקארד. גאיז, אין ווייסען קלייד, איז נאך אימער דאָרט

געשטאַנען. זיין געזיכט איז פערפינסטערט געוואָרען. זיינע אויגען האבען אויסגע־זעהען אויפּגעבלאָזען פּיט צאָרן.

דער ווינט האט געשלאָגען רעכטס און אנשטאט אומצו־ווענדען דעם זעגעל נאך נאָרדען, האט ניקאָלין געמאכט א פאַלשע בעוועגונג. דער ווינט האט דאן מיט גרויסער געוואַלט צוריק געשלאָגען דיא ליינוואנד. דאס שיפעל האט זיך געגעבען א פירכטערליכען שאָקעל, גלייך וויא עס האט געוואָלט איינזינקען אין ים.

פערנאנד האט זיך בלויז אזוי פיעל עראינערט, דאס ער איז ארונטער גע־פלויגען פון שיפעל און איז אריין אין וואסער.

ער האט ארויס געלאָזען א פערצווייפעלטען געשרייא און דיא וועלען האבען איהם פערשלונגען.

שפּעטער, ווען ער האט געעפענט זיינע אויגען, האט ער זיך געשפּירט דורכ־געפרוירען און שרעקליך מיעד.

ער איז געראַטעוועט געוואָרען דורך א וואונדער. גראדע ווען דאס אונגליק האט פּאסירט, זיינען אָנגעקומען צווייא פישער מיט שיפלעך און בעמערקט וואס עס האט פּאסירט. פאר ניקאָלינען איז אונמעגליך געווען אומצוקעהרען דאס שיפעל נעגען דעם ווינט. און דאן, ווען ער האט עס פּראָבירט, איז ער אליין אויך ארויס גע־פאַלען פון דעם שיפעל.

דיא פישער האבען ארויס געצויגען פּערנאנד'ן, און איהם געראַטעוועט פון א זיכערן טויט. פאטער ניקאָלין, וועלכער איז געווען א מיטעלמעסיגער שווימער, איז צוגע־שוואומען ביז צום ברעג.

ווען דאס אונגליק האט פּאסירט, איז נאך מאדאם ראָסטאנד געשלאָפען. מען האט איהר אפילו באלד נאכהער מיטגעטהיילט דאריעבער, אָבער מען האט מורא געהאט איהר צו דערצעהלען וויא גרויס דיא געפאהר איז געווען.

ווען ניקאָלין און פערנאנד האבען זיך ביידע בערוהיגט, האט דאס וואסער שטארק געדרונגען פון זייערע קליידער.

„צום טייפעל!" האט פאטער ניקאָלין געשריען. „מיר זיינען שוין געווען מיט אלעמען פערטיג און געוואָלט אהיים פאָהרען. פּלוצלינג האט דער ווינט געמאכט א ווענדונג און איבערגעקעהרט דאס שיפעל! דאס הייסט שלים־מזל!"

ווען ניקאָלין האט זיך אומגעקוקט, האט ער בעמערקט נאַיז'ן שטעהען נעגענ־איבער איהם. איהר געזיכט איז געווען אזוי בלאס וויא קאַלך, און פון איהרע אויגען האט געפונקעלט איין אונהיימליכעס פייער.

„האסטו געהערט פון אונזער אונגליק?" האט ניקאָלין זיך געווענדעט צו זיין מאַכטער. „דאס איז, אז מען האט קיין מזל נים."

„קיין מזל נים?" האט זיא זיך איהם האלב נאכגעקרימט. „געוויס איז עס קיין מזל נים. ווען מען וויל גראדע זעגלען פלוצלינג געגען דעם ווינט, דאן מוז זאָוואס געשעהען."

ניקאָלין איז שטארק אויפגערעגט געוואָרען.

„פוילע שקאַפּע!" האט ער אויסגעשריען שטארק אויפגערעגט. „האָב איך דיר דאס געזאגט, אז איך האב געזעגעלט געגען ווינט? אוועק פון דאַנען, ווייל איך וועל דיר באלד צוברעכען דיין קאָפּ!"

נאָיז האט זיך נאך שווערער מיה בערוהיגט און אָנגעפאנגען זיך צוריק צו ציהען.

דער פאַל האט געווירקט איבער פערנאנד'ן, אז ער איז געלעגען א גאנצען טאָג אין בעט. אויף'ן אנדערן מאָרגען האט ער געפונען נאָיז'ן זיטצענדיג זעהר פערטראכט און טרויעריג.

ווען ער האט זיא געפרעגט, אויב זיא ווייס איהם אין יענעם אבענד בעגעגענען אויף דעם געוועהנליכען פּלאַטץ, האט זיא זיין איינלאדונג צוריק געוויעזען.

„ווארום? ווארום?" האט ער נייגיעריג געפרעגט.

אָהנע איהם א וואָרט צו ענטפערן, איז זיא פערשוואונדען געוואָרען.

מיט צוויא נעכט שפּעטער, האט זיא איהם בעגעגענט אין קאָרידאָר.

„וואס איז מיט דיר?" האט ער געפרעגט.

„גאר נים," האט זיא געענטפערט.

דאן, אָהנע צו ווארטען אויף א צווייטער פראגע, האט זיא איהם ליידענשאפטליך אומארמט און געקושט.

זייא זיינען אוועק, און צוזעבראכט דיא נאכט אונטער דעם פרייען הימעל.

נאָיז האט אונטערדעסען ניעמאלס געוואלט ערצעהלען פערנאנד'ן וואס זיא בעאונרוהיגט זיך איבער איהם. דערפאר אָבער, האט זיא פון טאָג צו טאָג אַלץ אויפמערקזאמער איבער איהם געוואכט.

„איז דאס מעגליך, אז מיין פאטער וויל איהם ערמאָרדען?" האט זיא זיך געפרעגט. „ווארום? וואס פאר איין אורזאכע האט ער? ער ווייס דאָך נים פון אונזערע פערהעלטניסע?"

דיא האט נאטירליך ניט געקענט טרעפען, אז איהר פאטער האט אלעס ענטדעקט אין יענער נאכט, ווען ער האט זייא ביידע געטראפען שלאפענדיג גע־ארעמט.

נאיז האט מעהר קיין זאך בעמערקט וואס זאל ערוועקען אין איהר פערדאכט און דאס האט זיא אביסעל בערוהיגט. אבער צום ענדע פון דער וואך, איז ווידער איינגעטרעטען צווייפעל און פערדאכט.

דיא אורזאכע דערפון איז געוועזען פאלגענדע: דער אלטער ניקאלין האט ניט נאר אויפגעהערט זיא צו שלאגען און זידלען, זאנדערן ער איז אויך צו איהר גע־ווארען מילד, און צייטענווייז האט זיך בעוויעזען זאגאר א שמייכעל אויף זיינע ליפען. אבער נאיז האט איהם גוט געקענט, און זיא האט געוואוסט, אז הינטער דיעזען שמייכעל, ליעגט עפעס בעהאלטען.

דיא פאמיליע ראסטאנד האט זיך נוהג געוועזען, צור צייט ווען זייא זיינען געווען אויף זייער גוט, יעדעס יאהר אויסצופאהרען אביסעל און עסען א פיש־זופע נעבען ברעג פון ים בייא דיא פעלזען פון ניאלאן. דיא מענער פון דער פאמיליע, פלעגען נאך דער פיש־זופע ארויס געהען אויף דער יאגד און שיסען רעבהיהנער, וואס האבען זיך געפונען אין יענער געגענד.

דיעזעס יאהר, האט מאדאם ראסטאנד בעשלאסען מיטצונעהמען אויך נאיז'ן, כדי זיא זאל קענען בעדיענען דיא פאמיליע.

„פאטער ניקאלין," האט זיא געזאגט צום אלטען, „איך האב בעשלאסען היינטיגעס מאל מיטצונעהמען נאיז'ן מיט אונז צו דער פיש־זופע."

זיין געזיכט האט זיך פערפינסטערט.

„נאיז'ן ?" האט ער געפרעגט וויא ערשטוינט און שטארק אונצופריעדען.

„יא."

„צו וועלכען צוועק ?"

„וויל איך וויל זיא זאל מיך בעדיענען."

„אבער עס בלייבט דאך קיינער דא ניט איבער אום אכטונג צו געבען."

„זארגט זיך ניט."

ניקאלין האט נאך אנדערע אנוועגדונגען געשטעלט, אבער עס האט איהם גאר ניט געהאלפען.

„איברינענס," האט מאדאם ראסטאנד געזאגט, „דאס מיידעל האט דאך קיינמאל קיין פערגניגען ניט; זאל זיא גלאט מיטפאהרען אום זיך צו אונטער־האלטען."

מען איז אויפגעשטאנען גאנץ פריה. דער מאָרגען איז געווען זעהר אנגענעהם און ווארעם. דער ים איז געלעגען אונטען ווי א מעכטיגער גרויסער בלויער שפּיגעל און דיא גאָלדענע שטראהלען פון דער זונן האבען אויסגעזעהען זיך דאָרט צו באָדען. דער ווינט האט צערטליך געבלאָזען און ערמערוויז אויפגעריהרט דעם ים. פון וואנען עס האבען זיך געוואָרפען אלערלייא קאָלירטע שטראהלען.

אויף דיעזען הערליכען מעער האט געשוועבט דאס שיפעל מיט דער פאַמיליע ראָסטאנד און דיא בעגלייטער, און דאן האט מען געלאנדעט נעבען א פלאכען זאמדיגען ברעג.

נים וויים פון דאָרט האבען זיך אויסגעברייטעט פערשיעדענע פעלזען, און נעבען ברעג האט זיך געפונען איין ארט קליינע העהל, וואו דיא שטיינער האבען געדיענט אלס ביינקלעך און אלס טיש.

דיעזע פיש־זופּע, וואס מען פלעגט דאָרט עסען, האט אויסגעזעהען זעהר ראָמאנטיש.

דער אלטער ניקאָלין האט זיך ווידער אריינגעזעצט אין זיין שיפעל, צוגערודערט ביז צו א געוויסען פּלאטץ, און דאָן ארויס געצויגען אלע נעטצען וואס ער האט מיט א טאָג צוריק אויסגעשטעלט. ווען ער איז צוריק געקומען, האט ער געבראכט היבשע עטליכע פונט פערשיעדענע צאפּלענדע פּיש.

נאיז האט דערווייל געמאכט א פייער פון א הויפען טרוקענע צווייגען, אויפגעשטעלט א קעסעל מיט וואסער, וועלכעס זיא האט אָנגעשעפּט פון א קלארען קוואל אויף'ן זאמד. דאס וואסער האט געקאָכט און זיא האט אריינגעלייגט א גאנצען הויפען שמעקענדע בלעטער און געווירצען. דאן האט מען אָנגעפאנגען אָבצושאָבען דיא פּיש, זייא גוט ריין געמאכט, און פאטער ניקאָלין זעלבסט, איז געווען דעריענינער וואס האט בעדארפט קאָכען דיא פּיש.

וויא אַזוי ער האט געקאָכט דיא פיש, וועלכע פלעגען האבען אזא גוטען טעם, האט קיינער נים געוואוסט, דאס איז געווען זיין אייגענע געהיימניס, און דיא פישער האבען אלע געהאט עהנליכע געהיימניסע פון פיש קאָכען, וועלכע זייא האבען איבערגעגעבען בקבלה פון פאטער צו זוהן.

ניקאָלין האט ענדליך אָבגעקאָכט דיא פּיש. זייא זיינען ארויס שרעקליך געפעפערט, און האבען אַזוי שטארק געשמעקט פון קנאָבעל, דאס טראָפּין דיא אנדערע געוויכצען, האט מען געקענט פּיהלען דעם קנאָבעל אויף עטליכע עלען ווייטער. אָבער דאס איז דיא היסטאָרישע זופּע וואס קיינער דארף אבער איהר קיין חסרון נים געפינען.

וועהרענד דעם קאָכען, האט מאדאם ראָסטאנד, וועלכע האט ליעב געהאט צו שפּאַסען, געזאגט:

„פּאטער ניקאָלין, וועט אייך די היינטיגע פיש־זופּע אזוי געלינגען די לעטצטעס יאָהר?“

ניקאָלין האט אויסגעזעהען זעהר מונטער, און געענטפערט:

„ניט געלינגען, איז ניט פאראנען; עס מוז געלינגען!“

„אָבער ווען עס געלינגט דאָך ניט?“ האט מאדאם ראָסטאנד געפרעגט.

„מיינע אונגעלונגענע פיש־זופּ, איז נאך אימער פיעל בעסער וויא די גע־לונגענע פיש־זופּ פון דעם גרעסטען פאריזער האָטעל.“

יעדער האט געלאכט.

ווען די זופּ איז פערטיג געוואָרען, האט פאטער ניקאָלין זעלבסט צושניטען א פּאאר ברויט, אריין געלייגט אין עטליכע שיסלען, דאן ארויף געגאָסען די זופּ און בעמערקט:

„עסען יעטצט, זאָפאָרט; וויל נאָר הייסערהייט איז דיעזע זופּ אם בעסטען.“

די פיש האט ער ארויס געלייגט אויף א בעזונדערן טעלער.

„פריהער עסען די זופּ, און דאן די פיש,“ האט ער בעפוילען.

מען האט איהם געפאָלגט.

ניקאָלין האט געגעסען און זיך געקוויקט, נאָר אלע אנדערע האבען געהויבט מיט די מיילער, כדי די הארבקייט פון דעם פעפער זאָל ארויס.

„עס ברענט,“ האט פערנאנד בעמערקט. „וואס האט איהר אריין גע־שאָטען?“

„פעפער, אמת'ן פעפער,“ האט ניקאָלין געענטפערט לאכענדיג. „דאס איז ניט קיין געמאָהלענע שאָלעכץ פון ניט, וויא מען בענוטצט אין די שטעדט. דאס איז אמת'ער פעפער.“

„אָבער היבשלעך אריין געשאָטען,“ האט מאדאם ראָסטאנד געזאגט.

„ניט מעהר וויא מען דארף,“ האט ניקאָלין געענטפערט און רוהיג פאָרטגע־זעטצט זיין עסען.

דאן האט מען געגעסען די פיש, און יעדער האט צוגעגעבען, אז די פיש, זייענדיג אזוי פריש, זיינען זייא אויסגעצייכענט, וויל דער פעפער האט ניט געקענט אזוי שטארק איינדרינגען אין זייא.

נאך דעם עסען, איז מען געבליעבען זיטצען, אום אבצוװארטען ביז די גרױסע היטץ װעט אביסעל פאריבער.

די פעלזען, װעלכע זײנען געװען בײא דיא שפיטצען אײנגעהיעלט אין דאס שטארקע זונענ־ליכט, האבען פון זיך ארונטער געװארפען שװארצע שאטענס.

דיא מעכטיגע בױמער מיט זײערע גרינע צװײגען, האבען װיעדער געװארפען זײערע שאטענס אױף דיא פעלזען, און פון װײטען האבען דיא שטראהלען געגלאנצט ארום דיא קלײנע געבישען, װאס זײנען געשטאנען אױסגעשטעלט װיא רײהען סאלדאטען. דיא היטץ אין אלגעמײנעם האט אלעם אײנגעהיעלט אין א טיעפעם שטילשװײגען.

מאדאם ראסטאנד האט, װיא געװעהנליך מיטגעבראכט איהר שטריקערײא, װעלכעס האט אױסגעזעהען קײנמאל ניט אױסצופעהלען פון איהרע הענד. נאיז, דיצענדיג נעבען מאדאם ראסטאנד'ס פיס, האט ארױס גענומען א העלפט פון א קלײד און אנגעפאנגען צו נײהען. בײא יעדער צװײא אדער דרײא שטיך אבער, האט זיא אױפגעהײבען איהרע אױגען און אױפגעפאסט צו זעהען װאס איהר פאטער טהוט.

ניקאלין, װעלכער האט זיך גוט אנגעגעסען, איז געלעגען עטליכע שריט דערװײטערט אױף'ן באדען, און העפטיג געראכערט זײן לולקע. אביסעל װײטער איז געלעגען פערנאנד און פעסט געשלאפען; איבער זײן געזיכט איז געװען זײן שטרױהוט, װעלכער האט איהם געשיטצט פאר דער זונן.

אזױ איז דיא גאנצע געזעלשאפט געזעסען אדער געלעגען אין שטילער רוה ביז ארום 4 אוהר נאכמיטאג. דאן איז ניקאלין אױפגעשפרונגען און אױסגערופען:

„איך האב געזעהען א גאנצע מחנה רעבהיהנער דארט אין טהאל צװישען דיא פעלזען!"

„װירקליך, װאו?" האט פערנאנד געפרעגט.

„אט דארט, דארט," האט ער געענטפערט צײגענדיג מיט'ן פינגער.

פערנאנד האט דיא רעבהיהנער ניט געזעהען, נאר ער האט געגלױבט דעם אלטען אױף זײן װארט.

„איך האב שױן ניט געזעהען אזױ פיעלע רעבהיהנער אױף אײנמאל, זײט היבשע עטליכע יאהר," האט ניקאלין װײטער ערקלערט.

„עס איז אבער שװער ארונטער צו געהען," האט פערנאנד געזאגט.

„גאר נים שווער," האט ניקאָלין ערקלערט.

„אָבער עס איז נאָך צו ווארעם."

„וואס פאר א ווארעם? קומט! עס איז א פערגניגען יעמצט; פיהלט איהר נים וויא א קיהלער ווינט האט זיך אויפגעהויבען?"

ניקאָלין האט מיט דער גרעסטער בעגייסטערונג געשילדערט וויא אנגענעהם דער יאגד וועט זיין, און פערנאנד האט ענדליך איינגעשטימט ארונטער צו געהען און שיסען עטליכע רעבהיהנער.

„און מיר וועלען מאכען עסען נאכט־מאהל פון זייא," האט ניקאָלין געזאגט.

ביידע האבען ערגריפען זייערע ביקסען.

„פערנאנד!" האט מאדאם ראָסטאנד אויסגערופען, „איך בעט דיך, זייא פאָרזיכטיג."

„האב קיין מורא נים, מוטער."

„ווירקליך," האט דיא בעזאָרגטע מוטער ווייטער געזאגט, „אין איילעניש קען מען זיך זעהר לייכט אויסגליטשען, און דאן קען געשעהען דאס גרעסטע אונגליק."

„איך וועל אכטונג געבען."

„יא, יא," האט ניקאָלין בעמערקט מיט א רוהיגער מיענע, העפטיג ציהענדיג דעם רויך, „דאס קען אויך פאסירען, אָבער ווען מען איז פאָרזיכטיג, שאדעט נים."

„געהט און גיבט אכטונג אויף דעם יונגען האָז," האט מאדאם ראָסטאנד געזאגט.

„געוויס וועל איך אכטונג געבען," האט ניקאָלין געענטפערט און אָנגעפאנגען צו געהען פאָראויס.

זייא האבען בעשטיעגען א פעלזען, און דאן זיינען זייא לאנגזאם ארונטער און פערשוואונדען געוואָרען אין טהאָל.

נאָך אין דיא גאנצע צייט געזעסען, גלייך וויא זיא וואָלט גאר נים געהערט וואס עס געהט פאָר. אָבער זאָ שנעל וויא זיינען אריין אין טהאָל, איז זיא אויפגע־שפרונגען פון דעם באָדען.

וואוהין געהסטו, נאָך?" האט מאדאם ראָסטאנד געפרעגט.

„איך וועל באלד צוריק קומען."

מאדאם ראַסטאַנד האָט נאָך עפּעס געזאָגט, נאָר נאָיז האָט זיך געמאַכט ניט מעהר הערענדיג, און אין נעכסטען אויגענבליק איז זיא אויף פערשוואונדען געוואָרען הינטער דעם פעלזען.

מיט דער לייכטיגקייט פון א שלאַנג און מיט דער געשווינדיגקייט פון א האָז, איז זיא נאָכגעגאַנגען ביידע מענער מיט אייניגע שריט ווייטער, אָהנע זייא זאָלען עס בעמערקען.

„איך מוז זעהען וואָס דאָ וועט זיין," האָט זיא געמורמעלט צו זיך אליין שפּירענדיג וויא איהר הארץ האָט וויטהענד געקלאַפּט.

עס האָט ניט פיעל געדויערט, און זיא האָט פערשטאַנען, אַז זיא וועט מוזען פריהער אָדער שפּעטער ענטדעקט ווערען.

דאָס האָט נאָיז ניט געוואָלט, ווייל זיא האָט זיך ניט געוואָלט בעגעגענען מיט איהר פאָטער פריהער, איידער זיא וועט אויסגעפונען זיין אבזיכט.

נאָיז האָט זיך דערפאַר געווענדעט לינקס, און אָנגעפאַנגען אַרויף צו קריכען א פעלזען, וואו זיא האָט זיך בעמיהעט ניט אַרונטער צו וואַרפען קיין שטיינער וועהרענד דעם קריכען.

ווען זיא איז אַהין אָנגעקומען, האָט זיא זיך אַוועק געלייגט און אָנגעפאַנגען אַרונטער צו קוקען. זיא האָט דערזעהן פערנאַנד'ן, וועלכער האָט זיך אָנגעבויגען צו דער ערד, און אָנגעפאַנגען צו געהען פאָרזיכטיג פאָרווערטס האַלטענדיג בערייט זיין ביקס צום שיסען.

זיא האָט פערשטאַנען, אַז ער האָט געוויס בעמערקט א רעבהוהן און ער דערנעהנטערט זיך אום אויף איהר אָבצופייערן זיין געוועהר.

איהר פאָטער האָט זיא אָבער ניט געזעהען.

„וואו קען ער זיין?" האָט זיא זיך געפרעגט.

קוקענדיג מיט איהרע שאַרפע אויגען, האָט זיא איהם בעמערקט גאַנץ אונטען נעבען דעם פעלזען, אויף וועלכען זיא איז געלעגען.

ניקאָלין איז געלעגען רוהיג צו דער ערד, און האָט אויסגעזעהען צו לויערן אויף עפּעס, גראַדע וויא דיא יעגער טהון אין א ליכטיגער נאַכט, ווען זייא ערבליקען צוקומענדיג פון ווייטען עפּעס א ווילדע חיה.

צווייא מאָל האָט ניקאָלין אויפגעהויבען זיין ביקס צום שיסען, אָבער ער האָט זיך צוריק געהאַלטען דורך איין אורזאַכע, וואָס נאָר ער האָט גע־וואוסט.

דאן האבען אַנגעפאַנגען ארויס צו פליהען עטליכע רעבהיהנער און זיך ווייטער אוועק געשטעלט אין גראָז צווישען פערנאַנד'ן און ניקאָלינען.

ניקאָלין האט נאך אמאל אויפגעהויבען זיין ביקס, אָבער ניט אין דער ריכטונג פון דיא רעבהיהנער, און האט ווידער ניט געשאָסען.

ווארום ?

נאַיז האט געוואוסט דיא ערקלערונג.

זיא איז שנעל אויפגעשפרונגען פון איהר פּלאַטץ, און מיט דערזעלבער לייכטינקייט וויא פריהער, האט זיא אָנגעפאַנגען זיך ארונטער צו לאָזען פון דעם פעלזען. א פּאאר בוימער מיט ברייטע צווייגען, האבען געבילדעט א שוטץ אום מען זאָל זיא פון אונטען ניט זעהען. נאך אייניגע מינוטען איז זיא געווען גאַנץ נאָהענט נעבען איהר פאטער.

סעקונדע נאך סעקונדע איז געפלויגען, און נאַיז האט איהר בליק ניט ארונטער גענומען פון איהר פאטער. וועהרענד דיעזער צייט, האט זיך פערנאַנד ניט געזעהען. ניקאָלין איז געבליבען רוהיג.

פּלוצלינג איז פערנאַנד ערשיענען מיט א פופציג שריט ווייטער און איז גע־בליעבען שטעהן צווישען גראָז.

ניקאָלין האט אויפגעהויבען זיין ביקס און דיעזע געשטעלט ציעלענדיג אויף דעם יונגען מאַן.

אָבער נאך איידער ער האט צייט געהאט עפּעס צו טהון, איז נאַיז געווען נעבען איהם, און מיט א העפטיגען שטויס פון איהר פוס, האט זיא ארויס גע־שליידערט דיא ביקס פון איהר פאטער'ס הענד. דיא ביקס האט דערווייל אויסגע־שאָסען ; א פירכטערליכער קראך פון א גרויסער לאדונג האט אָבגעקלונגען איבער דער גאַנצער געגענד.

דער אַלטער ניקאָלין, וויא א פערוואונדעטער טיגער, איז אויפגעשפרונגען אין דער הויך. וויא ער האט ערבליקט נאַיז'ן, האט ער געכאַפּט זיין ביקס, וואס האט זיך נאך געוויכערט, און געוואָלט נאַיז'ן צערשמעטערן דעם קאָפּ.

נאַיז איז ניט צוריק געשפרונגען, זאָנדערן טויטען־בלייך איז זיא געבליעבען שטעהן אויף איהר פּלאַטץ. איהרע אויגען האבען געפלאַמט וויא מיט א העלישעס פייער.

דער אַלטער איז געבליעבען וויא פאראַליזירט פון דיעזען ווילדען בליק, און ניט געקענט דורכפיהרען זיין אבזיכט.

דאן האט ער לאנגזאם ארונטער געלאזען זיין ביקס, און מיט א היזעריגער שטימע האט ער געפרעגט:

„וואס ווילסטו?"

„גאר גיט."

„דאן געה דיר אוועק פון דאנען!"

„איך וועל ניט געהען!"

„איך וועל דיך ערמארדען!"

„דוא קענסט עס טהון."

„נעה, אונגליקליכע," האט ער זיך ווייא געבעטען, „ניט דיך, נאר איהם וויל איך ערמארדען."

„איך ווייס," האט נאיז געמורמעלט.

דער שאס פון ניקאלין'ס ביקס, האט אויפגעטריעבען דיא רעבהיהנער אין דער לופט. פערנאנד האט דערבייא ערשאסען צווייא.

„ווען דוא וועסט איהם שיסען, וועל איך מעלדען," האט נאיז בעמערקט צו איהר פאטער.

דיא יאגד האט געדויערט ביז ארום זעקס אוהר, און נאכהער האבען אלע צוריק געקעהרט מיט דעם שיפעל נאך בלאנקארד.

פאטער ניקאלין האט גערודערט גאנץ רוהיג און שטיל, און אויף זיין געזיכט איז ניט געוועזען צו בעמערקען וואס עס איז דאמאלס פארגעגאנגען אין זיינע געדאנקען.

פינפטעס קאפיטעל.

דער מאנאט סעפטעמבער איז שוין געוועזען צו ענדע. נאך א גרויסען שטורם וואס האט געוויטהעט א טאג מיט א נאכט, איז דיא לופט זעהר קיהל געווארען. דיא טעג זיינען געווארען קירצער און דיא נעכט לענגער.

נאיז האט זיך שוין ניט אזוי אפט בעגעגענט מיט פערנאנד'ן בייא נאכט.

„ווארום קומסטו ניט אויף דעם געוועהנליכען פלאטץ?" האט ער געפרעגט.

„איך האב אויף דיר שוין געווארט צווייא נעכט."

„ווייל איך בין זעהר מיעד פון דער ארבייט."

„אבער דאך, אמאל, ווייא קומט מען עס ניט ארויס?"

„דאס גראָז איז זעהר נאַס פון דעם טהוי,“ האָט זיא ערקלערט, „און איך האָב מורא פאַר א פערקיהלונג.“

אָבער זיא האָט געפונען אַנדערע מיטלען.

יעדען פריה־מאָרגען, אונגעפעהר אום 6 אוהר, איז זיא ערשיענען אין קאָר רידאָר. מאַדאַם ראָסטאַנד איז אימער געשלאָפען ביז 9 אוהר. נאַכדעם וויא נאַיז האָט זיך גוט צוגעהערט און זיך איבערצייגט, אַז יעדער שלאָפט, איז זיא אויף דיא שפּיטץ פינגער צוגענאַנגען צו פערנאַנד'ס טהיר, וועלכע איז געווען אָפען.

בייא איהם, אויף זיין ווייכעם און וואַרעמעם בעט, האָט זיא זיך געשפּירט גליקליך אין איהר ליעבע. זיא פלעגט איהם אַרום נעהמען אַרום זיין האַלז, צובייגען איהר געזיכט נאָהענט צו איהם און קוקען אין זיינע ליידענשאַפטליכע אויגען א היבשע צייט. דאַן האָבען זיך איהרע אויגען אָנגעפילט מיט טרעהרען און זיא האָט געזיפצט.

„וואָס איז מיט דיר, נאַיז,“ האָט ער געפרעגט זיך שפּירענדיג אונצופריעדען מיט איהר טרויער.

„גאָר ניט, גאָר ניט פערנאַנד, איך וויין בלויז וויל....“

„וואָרום ?“

„אַך, פרעג מיך ניט ....“

נאַיז'ן האָט זיך געדאַכט בייא יעדער בעוועגונג, אַז דאָס איז שוין דאָס לעצטע מאָל וואָס זיא וועט געניעסען פון פערנאַנד'ס ליעבע.

אום אָבער צו דערשטיקען איהר שמערץ, האָט זיא איהם אַרום געכאַפּט, און מיט איהרע ברענענדע ליפּען, האָט זיא איהם אויסגעקושט יעדעס גליעד. אין איהרע געדאַנקען איז זיא געווען ענטשלאָסען, איהם צו פערטהיידיגען געגען איהר פאָטער, זאָגאַר מיט איהר לעבען.

נאַיז האָט אונטערדעסען אָנגעפאַנגען אויסצוזעהען בלייכער און מאָגערער.

„וואָס איז מיט איהר ?“ האָט מאַדאַם ראָסטאַנד אין א טאָג געפרעגט. „זיא זעהט אויס קראַנקליך.“

און נאַיז האָט פערלוירען דיא ראָזיגע פאַרב פון איהר געזיכט ; איהרע באַקען זיינען אָבגעפאַלען און דיא ביינער האָבען אַרויס געשטעקט. דאָס פייער אין איהרע אויגען, איז אויסגעלאָשען געוואָרען.

מאַנכע מאָל פלעגט זיא אַרום געהען און אַרבייטען א גאַנצען טאָג און קיין וואָרט רעדען ; פּלוצלינג וויעדער איז זיא געוואָרען מונטער און פרעהליך.

אין אלגעמיינעם האט זיא אויסגעזעהען, גלייך וויא זיא שלאפט וואכענדיג, און נאר צייטענווייז ערוואכט זיא פון א לאנגען דרעמעל.

„ווען דוא ביסט קראנק,“ האט צו איהר געזאגט מאדאם ראסטאנד, „דאן מוזטו דיך שוינען.“

נאיז האט ביטער געשמייכעלט.

„אך, ניין, מאדאם,“ האט נאיז געענטפערט, „איך בין ניט קראנק. אין גע־גענטהייל, איך בין גאנץ געזונד, און אזוי גליקליך, וויא איך בין נאך קיינמאל ניט געוועזן.“

אין א פריה־מארגען, וועהרענד זיא האט געהאלפען מאדאם ראסטאנד צעהלען וועש, האט זיא פלוצלינג געפרעגט:

„איהר בלייבט נאך לאנג היינטיגעס יאהר אין לא בלאנקארד?“

„ביז צו ענדע מאנאט אקטאבער,“ האט מאדאם ראסטאנד געענט־פערט.

נאיז איז געבליעבען שטעהן נאכדענקענד, און בליקענדיג מיט איהרע אויגען אין דער לופט, האט זיא געמורמעלט גאנץ הויך אהנע עס צו וויסען:

„דאס הייסט, נאך צוואנציג טעג.“

א פירכטערליכער קאמפף איז פארגעגאנגען אין איהר. פון איין זייט האט זיא זעהר געוואלט פערנאנד זאל נאך פערבלייבען נעבען איהר, אבער פון דער אנדערער זייט האט זיא זיך געטראכט:

„וואס איז דער אונטערשיעד, פריהער מיט עטליכע טעג אדער שפעטער? געהען מוז ער סאי־וויא־סאי.“

זיא האט געבליקט אויף איהר ליעבעס־פריהלינג וויא אויף א בלום וואס איז פאר דער צייט אבגעבראכען געווארען פון דער צווייג און האלט זיך נאך אויף א האאר.

„אך!“ פלעגט זיא זיפצען צו זיך אליין, „דיעזעס גליק קעהרט פיר מיר מעהר ניט צוריק!“

זיא האט צו פערנאנד'ן קיין איינציגע טענה ניט געקענט האבען און האט אויף ניט געהאט.

געוויס! וויא קומט ער צו איהר? יא, א קורצע ליעבעס־פערהעלטניס, איז גאנץ נענוג פיר איהם, און זיא מוז פאלקאמען צופריעדען זיין דערמיט.

„אבער דאך,“ האט זיא זיך געטראכט, „ווען מיין פאטער זאל ניט זיין, וואלט איך נאך געקענט צייטענווייז געניעסען פון זיין ליעבע...“

דיעזער געדאנק, אז איהר פאטער שטעהט איהר אין וועג צו פערלענגערן איהרע ליעבעס־פערהעלטניסע, האט איהר שטארק אויפגערעגט.

אין א טאָג, זיטצענדיג און בעטראכטענדיג איהר צושטאנד, איז איהר פלוצלינג איינגעפאלען, אז זיא קען פערהינדערן פערנאנד׳ן ער זאָל שוין ניט פער־קעהרען מיט אנדערע פרויען, און ער זאָל בלייבען איהרער אליין אויף אימער און אייביג.

„איך וועל ערלויבען מיין פאטער ער זאָל איהם ערמאָרדען, און דאן בין איך זיכער...״ האט זיא געמורמעלט.

אָבער דער געדאנק, אז פערנאנד, אזוי צארט און ווייס, אזוי ליעבענסווירדיג און שעהן, זאָל שטארבען דורך איהר פאטער׳ס גראָבע און מערדערישע האנד, האט איהר שטארק אויפגערעגט.

„ניין, ניין!״ האט זיא אויסגערופען. „ער דארף ניט שטארבען! ער זאָל לעבען און גליקליך זיין! „איך בין פאָלקאָמען צופריעדען מיט זיין ליעבע ביז יעטצט...״

זיא האט ווידער בעשלאָסען איהם צו רעטען פון איהר פאטער, און לעבען גליקליך מיט דער אידעע, אז ער, וועמען זיא האט געשענקט דעם פריהלינג פון איהר ליעבע, לעבט ערגיץ וואו גליקליך און צופריעדען.

מעהרערע מאל, ווען זיא איז בייא איהם געוועזען גאנץ פריה, האט זיא צו איהם געזאגט:

„איך בעט דיך, פאָהר ניט ארויס אויף׳ן ים; עס וויטהעט א שלעכטער ווינט.״

איין אנדער מאל האט זיא צו איהם געזאגט:

„ווירקליך, עס איז שוין צייט דוא זאָלסט אוועק פאָהרען. דיך לאנגווייליט דאָ. דוא ליעבסט מיך ניט מעהר... פאָהר אוועק!״

פערנאנד האט זיך שטארק געוואונדערט איבער דעם וועקסעל אין איהרע געדאנקען.

אין אלגעמיינעם, האט פערנאנד אויסגעפונען, אז זייט נאַיז איז מאָגערער געוואָרען, איז זיא שוין ניט אזוי שעהן און אנציהענד וויא געווען, און א געפיהל פון זאטקייט האט איהם בעהערשט.

אין זיין פאנטאזיע האט זיך ווידער פאָרגעשטעלט דאס בילד פון יענע פרויען אין א. אָדער מארסייל, וועלכע שמעקען פון פארפום און זייערע געזיכטער זיינען אָנגעשמירט מיט פודער.

דער געדאנק, אז דער אלטער ניקאָלין זוכט צו ערמאָרדען פערנאנד'ן, האט שטאַרק בעאונרוהיגט דיא ארמע און פערצווייפעלטע נאַין. בייא נאכט, פון דעם שלאָף, פלעגט זיך איהר דאכטען, אז זיא הערט א שאָס, דאן א געשרייא, און דערבייא אליין, האט זיא יעמערליך אויסגעשריען פון איהר שלאָף.

בייא טאָג, ווען עס איז פאָראיבער א שטונדע און זיא האט איהם ניט געזעהען, האט זיא זיך פאָרגעשטעלט, אז ער איז שוין טויט. זיא האט זיך ניט בערוהיגט, ביז זיא האט איהם אויפגעזוכט און זיך איבערציינגט, אז ער לעבט.

פאטער ניקאָלין איז געבליעבען געהיימניספאָל שטיל און געטהאָן זיין ארבייט וויא פריהער, אָהנע זאָגאר מיט דעם מינדעסטען צייכען נאַיז'ן צו ציינען וואס ער דענקט און בעאבזיכטיגט צו טהון. דאס האט זיא נאך מעהר בעאונרוהיגט.

לעטצטענס האט ניקאָלין אָנגעפאנגען זיין טאָכטער צו בריקען מיט'ן פוס, גראָדע וויא מען טהוט מיט א הונד, וואס האט בעגאנגען עפּעס א פערברעכען.

פערנאנד האט עפּעס בעמערקט אין א טאָג, וויא אזוי נאַיז איז אוועק נעפלויגען אויף א זייט פון נעבען איהר פאטער. ער האט דעם פוס־שטויס גראָדע ניט געזעהען, אָבער ער האט פערשטאנען, אז זיא איז ניט אומזיסט אוועק נעשליידערט געוואָרען.

„איז דיין פאטער נאך אימער אזוי בארבאריש נעגען דיר?" האט ער זיא געפרענט אויף'ן אנדערן מאָרגען, ווען ער איז געלעגען אין בעט און גערויכערט ציגאַרעטען.

„יא," האט זיא געענטפערט, „ער איז איינפאך משוגע."

זיא האט איהם דערבייא געוויעזען איהרע פיס און פּאָלקעס, וועלכע זיינען געווען ברוין־און־בלוי.

„ער איז א געפעהרליכער מענש," האט פערנאנד געמורמעלט פיהלענדיג דערבייא אביסעל עקעלהאפט צו נאַיז'עס פערוואונדעטען לייב.

„שאדעט ניט," האט נאַיז בעמערקט, „ער וועט אויפהערען, עס מוז אויפהערען!"

אין דיא ערשטע טעג פון מאָנאט אָקטאָבער, איז זיא געווען שטאַרק מרה־שחורה'דיג. זיא האט אָפטמאל ארום געשפּאצירט נעבען ברעג פון ים, קוקענדיג אויף דיא פעלזען און אויף דיא בוימער, און טאָבענדיג מיט דיא ליפּען, גלייך וויא זיא רעדט צו זיך אליין.

פערנאנד האט דאס מעהרערע מאל בעמערקט, און איהם האט זיך אויסגע־דאכט, אז זיא שטודירט דיא געגענד מיט דער גרעסטער פינקטליכקייט און וויל אבמעסטען וויא וויט עס איז ביז צום אבגרונד פון דעם ים.

אין א טאג האט ער זיא געטראָפען צוזאמען מיט אנטאָן, דעם הארבאטען, שטעהענדיג הינטער א פיינען־בוים פערטיעפט אין געשפרעך. דאן האט ער געזעהן וויא נאָז איז ארויף געקראָבען אויף דעם פיינען־בוים און אָנגעפאנגען צו שפאסען מיט אנטאָנען. זיא האט איהם געהייסען עפענען זיין מויל און זיא האט ארונטער געוואָרפען פייגען, וועלכע האבען איהם געטראָפען אין געזיכט.

דער ארמער הארבאטש האט אויפגעעפענט זיין מויל, צוגעמאכט זיינע אויגען און זיין געזיכט האט אויסגעדריקט דיא גרעסטע פרייד פון דיעזען שפאס.

ניין, פערנאנד איז נים געוועזען אייפערזיכטיג, אבער דאך, ווען ער האט דיא צום צווייטען מאל געזעהן אליין, האט ער זיך מיט איהר געררייצט.

זיא איז געוואָרען ערנסט און געענטפערט:

„אנטאָן וועט פאר אונז געהען אפילו אין פייער. מען מוז נאָר וויסען וויא מיט איהם אומצוגעהען. עס איז מעגליך, אז מען קען איהם נאך אמאל בע־נעטהיגען.“

אנטאָן איז פון דאמאלס אָן געקומען יעדען טאג נאך לא בלאנקארד. נאָז האט איהם געשטעלט צו א געוויסער ארבייט; ער זאָל גראָבען איין ארט קאנאל אום דאס וואסער זאָל אבלויפען אין ים אריין.

פאטער ניקאָלין איז צופריעדען געוועזען אנפאנגס מיט אנטאָנ׳ס ארבייט, וויל דער קאנאל איז ווירקליך געוועזען נעטהיג, אבער דער הארבאטש איז געוועזען צו שוואך און ער האט נים געקענט אזוי גיך פערטיג ווערען. דאס האט פעראורזאכט, וואס ניקאָלין האט איהם אָנגעפאנגען צו בריקען מיט׳ן פוס, גראדע וויא ער האט בע־האנדעלט זיין טאָכטער.

צוויא טעג און צוויא נעכט, האט דורכאנאנד געדעגענט. פערנאנד, וועלכער האט בעדארפט אויף דער אנדערער וואך אבריייזען נאך א., האט בעשלאָסען נאך איינמאל ארויס צו פאָהרען אויף׳ן ים מיט ניקאָלינען אום פיש צו כאפען.

נאָז האט איהם געהערט אויספרעכען זיין וואונש, און זיא איז געווען אזוי בלאס וויא קאלך.

„איך וויל אבער האָפען,“ האט פערנאנד בעמערקט, „אז מיר וועלען שוין מעהר נים זעגלען געגען דעם ווינט וויא לעטצטעס מאל.“

נאַיז האָט בעשלאָסען זיך מיט איהם נאָך אַמאָל צו בעגעגענען בייא נאַכט אויף דעם פרייען פעלד, גראַדע וויא דאַמאָלס, ווען זיא האָט איהם צום ערשטע מאָל איהר ליעבע געשענקט.

אונגעפעהר אום 1 אוהר בייא נאַכט, האָבען זייא זיך צוזאַמען געטראָפען. דער רעגען האָט דעם באָדען ריין אָבגעוואַשען און אַ שטאַרקער בלומען־גערוך האָט אַרויס געשטראָמט פון דעם אויפגעפרישטען גראָז.

זייא זיינען צוגעגאַנגען ניט וויט פון דעם ים־ברעג, ווען נאַיז, ציטערענדיג אין איהר גאַנצען קערפּער, האָט איהם אָנגעכאַפּט און צוריק געצויגען.

„ניין, ניין!“ האָט זיא אויסגעשריען, „געה ניט דאָרט!“

„וואָס איז מיט דיר, נאַיז?“ האָט ער געפרעגט ערשטוינט.

„גאָר ניט, גאָר ניט,“ האָט זיא געשטאַמעלט. „דאָ האָט אַמאָן געגראָבען דעם קאַנאַל; דאַן איז דיא ערד שטאַרק דורכגענעטצט, און דער ברעג קען אַרונטער פאַלען אין ים...“

לעטצטען ווינטער, האָט ווירקליך דאָרט אַרונטער געשטירצט אַ שטיק ברעג.

זיא האָט איהם אַרויף געפיהרט ווייטער אונטער איין אָליווען־בוים, וואו זייא האָבען זיך געזעטצט. עס איז געווען אַ לעטצטע ליעבעס־נאַכט. נאַיז האָט דאָס געוואוסט גאַנץ גוט.

פּלוצלינג האָט זיא אָנגעהויבען צו וויינען, און אָבוואָהל פערנאַנד האָט זיא עטליכע מאָל געפרעגט ווארום זיא וויינט, האָט זיא איהם דאָך ניט געוואָלט ער־קלערען. דאַן איז זיא גאַנץ שטיל געוואָרען.

אָבער ווען פערנאַנד האָט זיך געריטצט מיט איהר און געזאָגט, אַז זיא ליעבט איהם מעהר ניט און ער מאַכט זיא לאַנגווייליג, האָט זיא איהם אין אַ ווילדער אויפרעגונג אומאַרמט און געמורמעלט:

„ניין, זאָג עס ניט! איך ליעב דיך מעהר וויא דוא קענסט דיר פאָר־שטעלען... אָבער, זעה, איך בין קראַנק... און דאָס איז שוין אַלעס צו ענדע; דוא ועסט אוועק פון דאַנען... מיין גאָט! אַלעס, אַלעס איז שוין צו ענדע!“

עס איז איהם געווען לייכט זיא צו טרייסטען דערמיט וואָס ער האָט איהר פערשפּראָכען זיא צו קומען בעזוכען פון צייט צו צייט, און נעכסטען הערבסט, ווען ער מיט איהר פערברענגען גאַנצע צווייא מאָנאַט צוזאַמען.

זיא האָט געשאָקעלט מיט'ן קאָפּ און איז געווען איבערצייגט, אַז איהר ליעבעס־טרוים איז שוין צו ענדע.

ליידענשאפטליך האט זיא זיך ווידער געוואָרפען אין זיינע ארעם, און זיא האט אויסגעזעהען, וויא א שטערבענדער וואס וויל נאך געניעסען אזוי פיעל זונענ־שיין וויא נאָר מעגליך, איידער דיא אויגען שליעסען זיך אויף אייביג.

אונגעפעהר אום דרייא אוהר האבען זייא זיך אויפגעהויבען, און אלס ער האט פון איהר גענומען אבשיעד, האט ער זיא געקושט אויף דיא ליפען. ער האט גע־שפירט, אז איהרע ליפען זיינען אזוי קאלט וויא אייז, און איהר גאנצער קערפער האט געפרווירען.

פערנאנד האט נים געקענט שלאָפען מעהר. ער האט געלעזען א בוך ביז עס האט אָנגעהויבען צו טאָגען. דאן האט ער זיך אָנגעלעהנט בייא א פענסטער און ארויס געקוקט אין דרויסען.

ניקאָלין איז ארויס געקומען אום ער זאָל געהען ארויס ציהען דיא נעטצען.

„אך, מאָנסיע פערנאנד!“ האט ער אויסגעשריען. „ווילט איהר אלזא מיט מיר ארויס פאָהרען אויף'ן ים?“

„ניין, פאטער ניקאָלין,“ האט ער געענטפערט. „איך בין זעהר שלעכט גע־שלאָפען דיא גאנצע נאכט. מיין גאנצער קערפער איז וויא צובראָכען. מאָרגען וועלען מיר פאָהרען.“

ניקאָלין האט זיך אָבגעוועגדעט אָהנע מעהר א וואָרט צו רעדען. ער איז אוועק גלייך צום ברעג פון ים, וואוהין ער האט בעדארפט ארונטער שטייגען אום אויפצובינדען דאס שיפעל וואס איז דאָרט געווען געאנקערט.

דאס שיפעל איז געשטאנען אקוראט געגענאיבער דעם אָליווען־בוים, וואו נאָיז האט צום ערשטען מאל געגאָסען דיא פרוכט פון איהר ליעבע, און וואו אנטאָן האט לעטצטענס, אויף נאָיז'עס אויפטראג, געגראָבען א קאנאל צום אָבלויף פון וואסער.

פערנאנד איז געשטאנען בײם פענסטער און געקוקט. ער האט געזעהען וויא נאָיז איז ערשיענען פון ווייטען צוזאמען מיט אנטאָנען, און ביידע האבען עפּעס גע־שפּראָכען, איילענדיג און אויפגערעגט, וואס ער האט נים פערשטאנען.

דאן האט אנטאָן געאיילט צום קאנאל און אָנגעפאנגען זעהר שנעל צו גראָבען. ער האט אָבגעלאָזען עטליכע וואסערלעך וואס זיינען צוריק געהאלטען געוואָרען, דאן האט זיך געבילדעט א רינשטאָק פון דיא וואסערן, און אלע האבען געפלאָסען אין קאנאל אריין.

דיא לופט איז געווען זעהר פריש, און פערנאנד האט זיך געשפירט אזוי בעד־גייסטערט פון דעם הערליכען מאָרגען, אז ער האט ניט געקענט אוועק געהען פון דעם פענסטער. דאן האט פערנאנד געשפירט א לוסט צום רויכען, און ער איז אריין אין א צימער, אום זיך צו נעהמען א ציגארעטע.

גראדע אין יענעם אויגענבליק, האט זיך געהערט א פירכטערליכער גערויש. פערנאנד, מיט דער ציגארעטע אין דער האנד, איז צוריק געלאָפען צום פענסטער און ארויס געקוקט. עס האט נאך געפאַלנט איין קראך נאך'ן צווייטען, וויא צוויא מעכטיגע דונערן.

פערנאנד, אָבוואָהל ניט אין גאנצען אָנגעקליידעט, איז ער ארויס אום צו זעהן וואס עס האט פאסירט.

דער ברעג מיט א שטיק פעלזען האט איינגעבראָכען. ער האט געקענט פון ווייטען זעהען, וויא אנטאָן, מיט דעם גראָב־אייזען אין דער האנד, האט זיך גע־רעטעט פון צווישען דיא חורבות.

גאנץ ארונטער, אונטען נעבען ים, איז געלעגען דער אָליווען־בוים, מיט זיינע מעכטיגע וואָרצלען, אויסגעריסען און האלב פערשאָטען מיט ערד און שטיינער. פון דעם ים האט ארויס געשפריטצט א גרויסע מענגע שוים.

אונטערדעסען האט א שרעקליכער געשרייא דורכגעריסען דיא לופט. עס האט אויסגעזעהן וויא דער געשרייא פון א שטערבענדען אָקס.

פערנאנד איז געווען צו איבעראשט ער זאָל וויסען פון וואנען דער געשרייא קומט און ווער עס האט איהם ארויס געבראכט.

אויפהויבענדיג זיינע אויגען, האט פערנאנד בעמערקט, בייא דער אנדערער זייט פעלזען, וויא נאָיז איז געשטאנען אזוי בלאס און ציטערענד, דאס ער האט גע־דאכט, אז זיא מוז אין יעדען אויגענבליק ארונטער פאלען.

פערנאנד'ן האט ערגריפען א בעפעהל פון מיטלייד, און ער איז צוגעלאָפען וואו נאָיז איז געשטאנען. ער האט זיא אָנגעכאפט.

„וואס ווילסטו?“ האט זיא געפרעגט ערשראָקען.

„אום גאָטעס ווילען, זעה וויא דוא זעהסט אויס! דוא ווערסט דאָך באלד ארונטער פאלען!“

„ניין, ניין, איך וועל ניט פאלען,“ האט זיא געענטפערט בערוהיגענד.

„אָבער קום דאָך אוועק פון דאנען.“

„ניין.“

„ווארום?“

„ווייל דאָרט, דאָרט....“

„וואס דאָרט? וואס מיינסטו?“

„דאָרט ליעגט מיין פאטער!“

„דיין פאטער?“

„יא, דער גאנצער פעלזען איז אויף איהם ארויף געפאלען.“

ווען פערנאנד האט נאכהער אונטערזוכט דעם פלאטץ, האט ער זיך גע־מערקט, אז דאס אונגליק איז געשעהען דורך דעם קאנאל וואס אנטאָן האט גע־גראָבען.

אָבער איהם איז נים איינגעפאלען, אז אנטאָן האט געגראָבען דעם קאנאל מיט איין אבזיכט צו פערשיטען דעם אלטען ניקאָלין, גראדע דאמאלס ווען ער וועט געהען אויפבינדען זיין שיפעל.

מיט א שטונדע שפעטער, האט מען געפונען דעם קערפער פון דעם אלטען ניקאָלין, שרעקליך צערשמעטערט אונטער דיא שטיינער.

„נאָר דורך א וואונדער האב איך מיך גערעטעט,“ האט אנטאָן דערצעהלט אין א פיעבערהאפטען טאָן.“

„אָבער דער קאנאל איז דאָך אין גאנצען שולדיג געווען,“ האט א שכן ער־קלערט.

„יא, יא, דאס איז אמת,“ האט איין אנדערער געזאגט.

„און ווער האט געהייסען מאכען דעם קאנאל?“ האט איינער גע־פרעגט.

„פאטער ניקאָלין,“ האט אנטאָן ערקלערט.

„דאן האט ער זיך אליין געגראָבען א קבר,“ האט דער צווייטער שכן בע־מערקט שאָקלענדיג מיט'ן קאָפּ.

מוטער ניקאָלין האט זעהר שטארק געוויינט, און קיינער האט נים געקענט וויסען ווארום זיא האט אזוי געקלאגט. א שכן האט בעמערקט לאָבענדיג:

„זיא איז שוין אזוי געוואוינט געוואָרען צו זיינע קלעפּ, אז זיא וויינט יעטצט, נים וויסענדיג, ווער עס וועט זיא נאך קענען אזוי גוט שלאָגען.

נאָיז האט בעגלייטעט איהר פאטער'ס קערפער צום קירבען־הויף, און איהרע אויגען זיינען נאָר געווען רויט, אָבער קיין טרערען האט זיא נים פערגאָסען.

אויף'ן אנדערן טאָג, נאך דעם אונגליק, האט מאדאם ראָסטאנד בעשלאָסען צוריק צו פאָהרען נאך א.

פערנאַנד איז געווען זעהר צופריעדען דערמיט, דען ער האט זיך זעלבסט מודה געווען, אז ער איז שוין זאט פון נאַיזן, און אפילו ווען זיא זאָל זיך איהם פערגלוסטען איינמאל אין וואָך, איז ניט יעמצט, נאך איהר פאטער׳ס טוים, דיא צייט דאפיר.

„איבריגענס,“ האט ער זיך געטראַכט, „איז עס נאך מעהר וויא איך האב בעדאַרפט פערברענגען מיין צייט מיט א דאָרפס־מיידעל.“

אויף דיזער ארט, האט מען צוריק געקעהרט אהיים. מאדאם ראָסטאַנד איז געווען פאָלקאָמען צופריעדען פון איהר זוהן; דען, לויט נאך איהרע אנזיכטען, האט ער זיך אויפגעפיהרט זעהר בראוו אין לא בלאנקארד.

זיא האט איהם דערפאר נעגעבען נאך מעהר פרייהייט וויא פריהער, און פערנאַנד האט אָנגעפאנגען צו פיהרען זיין לעבען וויא אמאל.

„צום טייפעל!“ פלעגט ער מאנכע מאל זאָגען, „דיא שטאָדט קאָסט געלד און מען האט קיין הנאה ניט. דאָרט האב איך געהאט א יונגע, פרישע און געזונדע מויד נאָר פאר מיר אליין, און עס האט מיך ניט געקאָסט א סאנטים, און דאָ האט מען אלטע כאַלעריעס, פון אל־דיא־שווארצע יאָהר, און זייא נעהמען נאך צו דעם לעטצטען סאנטים... ווירקליך, מען מוז זעהען אויף געבסטען זומער אויפזוכען עפּעס א צווייטע נאַיז... ניט גראדע קיין נאַיז, זאָל עס זיין א שארלאָט, אבי ,ס זאָל ניט קאָסטען קיין געלד און מען זאָל הנאה האבען.“

פערנאַנד האט געהאט גרויסע צרות מיט געלד קריעגען. ער האט אפילו גע־האט 30 פראנקס א וואָך צום ספענדען, אָבער וואס האט דאס געקלעקט? קארטען, וויין, געזאנג און פרויענצימער, איבערהויפּט פאר א מענשען פון זיין גראד, האט מען ניט געקענט קריעגען מיט 30 פראנקס א וואָך.

אונטערדעסען האט ער זיך איין עצה געגעבען. היינט האט ער דערצעהלט זיין מוטער, אז ער דארף קויפען געזעטץ־ביכער, מאָרגען דאס ער בענעטהינט א בעסערע אוהר און איבערמאָרגען עפּעס אנדערש. זיא האט איהם, אויף אזעלכע זאכען, אימער געגעבען א פערצינגער. דאן האט ער גלאט געהאט א טבע צו געהען איבער זיין פאטער׳ס שרייב־טיש, און ער האט שוין געהאט גוטע סמנים צו וויסען, וועלכעס געלד עס איז ניט געצעהלט, אום פון דאָרט עפּעס ארונטער צו נעהמען.

אויף דיזער ארט, האט פערנאַנד פערבראַכט דעם ווינטער אין א ים פער־גניגען. ער האט זיך זאָגאר געבראכט א פרויענצימער פון מארסייל, איהר געהזנגען א

ראָהנונג אין דער פאָרשטאָדט, און דאָרט פערבראכט דיא צווייטע העלפט פון דעם טאָג און דיא ערשטע העלפט פון דער נאכט.

ווען ער האט צוריק געקעהרט אין זיין היים, האט ער געשפיעלט דיא ראָלע פון דער מאטעס זוהן, און אין זיין שפראכע איז ניט געווען צו דערקענען וואס פאר א לעבען ער פיהרט.

וואס עס אנבעלאַנגט נאיזן, האט ער זיך נאָר דערמאָהנט אָן דער צייט ווען זיא האט איהם פערשאפט פערגניגען. דאס איז איהם געווען אנגענעהם. אום דעם איבריגען האט ער זיך ווענינ וואס בעקימערט.

זעקסטעס קאפיטעל.

ווען דער פריהלינג האט געגרייכט, האט מאָנסיע ראָסטאנד אריין גערופען זיין זוהן צו זיך און איהם ערקלערט, אז ער ווינשט, ער זאָל מיט איהם מיט־פאָהרען נאך לא בלאַנקארד.

„יעטצט?“ האט פערנאנד געפרעגט ערשטוינט. „עס איז דאך נאך קאַלט?“

„עס איז ניט ווענען פערגניגען,“ האט דער פאטער געענטפערט, „נאָר ווענען געשעפט. איך האב בעשלאָסען אבצוקויפען דיא בענאכבארטע גוט, און איך וויל דוא זאָלסט מיט מיר פאָהרען, אום מיר זאָלען דאס גוט בעטראכטען. דוא וועסט פיעללייכט אויך מוזען אויסשטעלען דיא פאפירען.“

פערנאנד איז ניט צופריעדען געווען פון דער איינלאדונג, נאָר ער האט נאַטירליך זיך ניט געקענט ענטזאגען.

פאָהרענדיג מיט זיין פאטער, האט ער זיך נאך אמאל דערמאָהנט אָן נאיזן, אן דיא נעכט וואס ער האט מיט איהר פערבראכט, און וויא אזוי זיא האט לעטצטענס אויסגעזעהען.

ביז דאמאלס האט זיא נאָר צייטענווייז און אונדייטליך בעשעפטיגט זיינע געדאנקען, נאָר דיא אידעע, פון וויעדער ערשיינען אין לא בלאנקארד, האט נאך אמאל ארויס גערופען דיא עראינערונגען ווענען איהר מיט מעהר דייטליכ־קייט.

„וואס איז מיט איהר געשעהען?“ האט ער זיך פלוצלינג געפרעגט, „ווארום האט זיא אזוי שלעכט אויסגעזעהען איידער איך בין אוועק געפאָהרען?“

ער האט אָנגעפאנגען צו זוכען אורזאכען, און דאן, האט ער בעמערקט צו זיך זעלבסט מיט א שמייכעלע:

„הם, איך פערשטעה. איך האב זיא צופיעל אָבגעמאטערט. אָבער שאדעט ניט, זיא האט זיך שוין געמוזט ערהאָלען זייט דאמאלס...“

ער האט אין זיין פאנטאזיע ערבליקט נאיז'ן אזוי בליהענדיג און מונטער וויא אמאל; מיט דיא פעסטע ברוסטען, שטארקע הענד און קרעפטיגען קערפער.

„געוויס, געוויס,“ האט ער זיך געטראכט, „זיא האט זיך שוין פאזיטיוו ער־האָלט.“

און פערנאנד האט בעשלאָסען נאך אמאל אויפצרוועקען דיא אַלטע בע־קאנטשאפט מיט נאיז'ן. איבריגענס, ווען נאיז איז אפילו אויך ניט אזוי שעהן וויא אמאל, איז ער אויך צופריעדען געווען, דען אין לא בלאנקארד האט מען זיך גע־מוזט מיט איהר בעגעהען, ווייל עס איז קיין אנדערע ניט געווען.

— — — — — — — — — — —

דיא נעכט האבען שוין אָנגעהויבען ווארעמער צו ווערען. דער פריהלינג איז ערשיענען מילד און זאנפט און אויפגעלעבט דיא געגענד. דאָ און דאָרט, אין דיא טהאָלען, צווישען דיא ריזיגע פעלזען, וואוהין דיא זונען־שטראהלען האבען נאך ניט איינגעדרונגען, איז נאך געווען שטיקער אייז איינגעפרוירען, אָבער דאס האט ניט געשטערט דיא פלאכע פעלטצער, זייא זאָלען שוין בעוואקסען ווערען מיט גריגעם גראָז.

דיא בוימער האבען אָנגעהויבען צו צוויטען און בליהען, און דיא גרילען פון איין זייט, מיט דיא זשאבעס אין דיא קליינע טייכלעך פון דער אנדערער זייט, האבען אָנגעצייגט, אז דער פריהלינג מיט זיין גאנצער הערליכקייט איז ער־שיענען.

דער ים האט זיך אויך בערוהיגט פון דעם קאלטען ווינטער און דיא וועללען האבען אין זיך אָבגעשפיגעלט דיא בלאסע לבנה מיט דיא פינקלענדע שטערען.

אין הויז פון דעם אלטען ניקאָלין, איז איינגעטרעטען א גרויסע ענדערונג. פרוי ניקאָלין איז פערבליעבען אויף איהר מאַן'ס פלאטץ, און נאך א פאאר מאָנאט צייט, האט זיא אָנגעהויבען איינצוזעהן, אז דאס לעבען אָהן קלעפ, האט א גרעסערע און וויכטיגע בעדייטונג וויא פריהער.

זיא האט זאָגאר, צייטענווייז, געטראכט זיפצענדיג, אז דער אַלטער ניקאָלין האט נאר קיין עולה ניט געטהאָן דערמיט וואס ער איז פערשאָטען געוואָרען.

מוטער ניקאָלין האט געגעסען, געטרונקען און איז אונגעהייער פעט געוואָרען איבער דעם ווינטער.

נאַיז ווידער האט זיך שטאַרק אָבגעמאָגערט.

„וואס איז מיט דיר, נאַיז?“ האט מוטער ניקאָלין אמאל געפרעגט איהר טאָכטער. דוא זעהסט אויס זעהר שלעכט? בייגקסטו נאך דיין טאטען?“

„ניין, מאמע, נ‍ט זעהר שטאַרק,“ האט נאַיז געענטפערט אויפריכטיג.

„ווארום אלזאָ ביסטו אזוי גרין אויף'ן פנים?“

„איך בין וואהרשיינליך קראַנק.“

מוטער ניקאָלין האט זיך געווענדעט צו א שפּרעכערין, און אויך צו א מכשף, א בעריהמטער מומחה, אָבער עס האט גאר נ‍ט געהאָלפען.

אנטאָן, דער האָרבאטש, איז געוואָרען א בעשטענדיגער איינגעהער אין הויז. ער האט שוין זאָגאר דאָרט געוואָהנט זייט דיא לעטצטע צווייא מאָנאט. ער האט אכטונג געגעבען צו ערשפּארען נאַיז'ן אלע ארבייטען, און בייא טאָג אָדער בייא נאכט, האט ער אימער געגראָבען, געקלאַפּט און געהאקט האָלץ, אום נאַיז זאל גאר נ‍ט דארפען טהון.

אָבער דאס האט אויך נ‍ט געהאָלפען.

עס איז געוועזען מיט א פּאאר טעג פאר דיא אָסטער־פייערטאגען, ווען נאַיז און אנטאָן זיינען ארוים אויף'ן פעלד שפּאצירען.

„טהוט דיר אזוי באַנג נאך דיין פאטער?“ האט ער געפרעגט.

„ניין.“

„וואס דען ערגערסט דוא דיך אזוי שטאַרק?“

„מיר טהוט נ‍ט באַנג נאך איהם,“ האט זיא געענטפערט. „דיא וואהרהייט איז, דאס יעדעס מאל וואס איך ערָאינער מיך, אז ער איז טויט, שפּיר איך גראדע וויא א לאַסט פאלט מיר ארונטער פון מיין ברוסט. דוא, אנטאָן, ווייסט אמ־בעסטען, וויפיעל צרות איך האב פון איהם אויסגעשטאַנען.“

„איך ווייס.“

„איך האב קיין חרטה נ‍ט וואס איך האב פעראורזאכט זיין טויט. נאָר מיין צושטאַנד מאכט מיך זעהר אונגליקליך...“

„איך ווייס, נאַיז, איך ווייס אלעס,“ האט אנטאָן בעמערקט טרייסטענדיג.

„אָבער זייא נ‍ט קיין נאר. דארפסט דיך אום קיין מענשען נ‍ט קימערן. ווען דיא צייט וועט קומען דוא זאָלסט האבען דאס קינד, וועסטו קיינעם נ‍ט מוזען אָבגעבען קיין טאטע.“

„דאס ווייס איך, אָבער וואס וועט מען זאָגען אין דער נאכבארשאפט?“

„דערפאר האב איך דאָך דיך גערא‎טהען, מיר זאָלען זיך פריהער פערהייראטהען און דאן זאָל עס הייסען, אז דאס קינד איז מיינס.“

„ניין, דאס קען נים זיין.“

דיא ארמע נאיו האט אָנגענומען אנטאָנ'ס גרויסע האנד און זיא געדריקט, מורמלענדיג:

„איך דאנק דיר, מיין פריינד, פאר דיין גוטער מיינונג, אָבער איך קען דיך פריהער נים הייראטהען, ביז איך וועל נים זיין פרייא פון אלעם. דאס קינד... דאס קינד....“

זיא האט מעהר נים געקענט רעדען, ווייל דיא טרערען האבען דערשטיקט איהר שטימע.

מיט איינינע נעכט שפעטער, האט נאיו שפאצירט נעבען ברעג פון ים און געקוקט אויפמערקזאם אויף דעם פּלאַטץ וואו דער פעלזען איז ארונטער געפאלען. זיא האט געהאט א דאָפּעלע עראינערונג; ערשטענס איבער איהר ערשטער און אונשולדיגער ליעבע, און צווייטענס איבער איהר פאטער'ס טוים.

דאן האבען איהרע אויגען געוואנדערט צו דער ערד, און זיא האט אויסגעזעהן עפּעס צו זוכען אין דער דונקעלהייט. פּלוצלינג האט זיא זיך אָבגעשטעלט נעבען א שטיין און איהם אויפמערקזאם בעטראכט, גלייך וויא זיא וואָלט איהם אָבגעוואוינען מיט איהר בליק. דאן האט זיא זיך אָנגעבויגען און פּראָבירט אויפצוהייבען דעם שטיין. אָבער ער איז געווען צו שווער פאר איהר. דער שטיין האט געוואויגען א 400 פונט און זיא האט איהם בלויז געריהרט פון פּלאַטץ.

„צו שווער,“ האט זיא געמורמעלט.

זיא איז געגאנגען ווייטער און זיך אָבגעשטעלט בייא א קלענערן שטיין. נאכדעם וויא זיא האט דיעזען בעטראכט א קורצע צייט, האט זיא געמורמעלט:

„טאנטע שארלאָט האט מפּיל געווען בלויז פון אויפהייבען א 200 פונטיגען שטיין. דער וועגט מעהר. לאָמיר זעהן וואס מיט מיר וועט זיין.“

זיא האט זיך אָנגעבויגען און נאך שווערער מיה האט זיא אויפגעהויבען דעם שטיין מיטביידע הענד און איהם געהאלטען עטליכע סעקונדען אָנגעשפּארט אויף איהר בויך. דאן האט זיא איהם אָבגעלאָזען און איז צוריק געשפּרונגען אויף א פּאאר שריט, כדי דער שטיין זאָל נים טרעפען אויף איהרע פיס. דער שטיין איז צוריק געפאלען מיט א דומפּפען קראך אין זאמד.

„אך !“ האט נאָך לייכט אויסגעשריען ליינענדיג דיא האנד אויף איהר קרייץ.

א העפטינער שמערץ האט דורכגעשאָסען איבער איהר גאנצען קערפער.

זיא איז געבליעבען שטעהען אויף איינינע אויגענבליקען און זיך ניט געקענט ריהרען. דער שמערץ האט אָבער אויסגעזעהן לאנגזאם נאכצולאָזען, דען זיא האט זיך באלד ווידער בעוואויגען און איז וויטער געגאנגען.

זיא האט זיך אומגעווענדעט און איז צוגעגאנגען צו דעם ערשטען גרויסען שטיין. זיא האט איהם בעטראַכט איינינע אויגענבליקען, דאן זיך אָנגעבויגען און האט איהם קוים ארום גענומען מיטביידע הענד.

נאָך האט אָנגעשטרענגט אַלע איהרע קרעפטען; איהרע פיס האבען זיך טיעף איינגעגראָבען אין זאמד, און דאן, נאָך גרויסער בעמיהונג האט זיא דעם אונ־געהייער שווערען שטיין אויפגעהויבען. אָבער ניט שטארק הויך פון דער ערד, בלויז אויף א שפאַן. זיא האט דעם שטיין אָבגעלאָזען און איז ארויף געפאלען אויף איהם מיט איין אויסגעשרייא פון שמערץ.

דאן האט זיא געגעבען א טיעפען זיפץ און איז אומגעפאלען אויף'ן גראָז אָהנמעכטיג.

דיא אָהנמאכט האט אויף א היבשער צייט געדויערט פון איהר דאס שווידער־האפטע געפיהל פון א פירכטערליכען שמערץ.

ווען זיא האט ערוואכט, איז זיא געלעגען מיט א העלפט פון איהר געזיכט אין זאמד און זיך ניט געקענט ריהרען.

איהר גאנצער קערפער איז געווען וויא אָבגעשטאָרבען, און איהר קרייץ האט זיא געשפירט וויא איבערגעבראָכען. אין בויך האט זיא געפיהלט א שטעכענדע און שניידענדע וועהטאג און איהר גאנצעס לייב איז געווען בעדעקט מיט א קאַלטען שוויים. זיא האט פעסט צוזאמענגעדריקט איהרע צייהן פאר שמערץ, אָבער זיא האט ניט געקרעכצט מעהר.

דאס קיהלע וועטער און דיא פרישע לופט פון דעם ים, האט זיא עטוואס געשטארקט, און נאָך א שטונדע צייט, האט זיא פרובירט זיך אויפצוהייבען. נאָך שווערער מיה, איז איהר געלונגען זיך אויפצושטעלען אויף דיא פיס.

ווען נאָך איז אהיים געקומען, איז שוין איהר מוטער לאנג געשלאָפען. אנמאן איז אָבער נאָך געזעסען פאַרענט אויף א באנק און זיא ערוואַרטעט.

„וואו ביסטו געווען, נאָך ?“ האט ער געפרעגט. „איך האב דיך ארום געזוכט איבעראַל.“

זיא האט געמורמעלט איין אונפערשטענדיגען ענטפער, און איז אריין אין הויז. זיא האט זיך באלד אריינגעליינט אין בעט.

„דוא ביסט זעהר קראנק,“ האט אנטאן געזאגט איהר נאכגעהענדיג.

„ניין, איך בין ניט קראנק,“ האט זיא געענטפערט. „געה שלאפען, ווען איך וועל שלעכט פיהלען, וועל איך דיך רופען. געה ארויס, איך בעט דיך, איך וויל רוהען.“

ווי א געהארזאמער הונד, האט דער הארבאטש בעפאלגט איהרע ווערטער און איז ארויס געגאנגען.

נאך איז געלעגען זעהר שפעט אין בעט אויפ'ן אנדערן טאג, נאר אום מיטאג־צייט איז זיא ארונטער געגאנגען און האט ביז אבענד געארבייט אונגעהייער פיעל. זיא האט געוואשען וועש, פערקנעטען ליים אבצושמירען דיא ווענט אין דרויסען און געקאכט נאכט־מאהל.

ווען עס איז דונקעל געווארען איז זיא אוועק, און אויסגעמיעדען קיינער זאל ניט זעהן וואוהין זיא געהט.

ווען זיא האט געגרייכט צום ברעג פון ים, האט זיא נאך אמאל אויפגעזוכט דעם גרויסען שטיין, און זיך ווארפענדיג אנבייגען צו איהם, איז זיא אומגעפאלען וויא דורכגעשאסען מיט א קוגעל.

א פירכטערליכער שמערץ האט געוויטהעט אין איהר קרייץ און אין בויך און זיא איז געלעגען אויפ'ן זאמד גאנץ הילפלאז. דער שמערץ האט צייטענווייז נאכגעלאזען, אבער זיא האט זיך נאך אימער ניט געקענט ריהרען. ענדליך האט זיא זיך דאך אויפגעהויבען אויף א פאאר סעקונדען, אבער זיא האט זיך געמוזט צוריק לייגען.

דאן האט זיא אנגעפאנגען צו שפירען, אז דיא פרוכט פון איהר ליעבע, געהט אויף דער וועלט פאר דער צייט.

„דאך געוויקט,“ האט זיא געמורמעלט האלב דערפרייט, שפירענדיג, אז זיא ווערט בעפרייעט פון דעם קינד אונטער איהר הערצען.

ווען זיא האט דאס קינד געבוירען, האט זיא זיך אויפגעזעטצט, און ביים שוואכען שיין פון דער לבנה מיט דיא שטערען, האט זיא דאס אנגעקוקט.

„טויט, עס איז טויט,“ האט זיא געמורמעלט ציטערענדיג.

דער שמערץ האט כמעט אין גאנצען נאכגעלאזען, אבער זיא איז געווען זעהר שוואך. זיא האט געשפירט א גרויסען דורשט, און טאפענדיג מיט דיא הענד ארום

זיך, האט זיא אַנגעטאַפּט איינעם פון דיא מעהרערע קוואַלען וואס האבען דאָרט געפלאָסען פון דעם זאמד. זיא האט זיך צוגערוקט און אַנבייגענדיג איהר קאָפּ, האט זיא געטרונקען פון דעם וואסער וואס האט איהר ערפרישט.

נאַיז האט זיך אַנגעלעהנט אויףביידע הענד און זיך אויפגעהויבען, מיט־נעהמענדיג דאס טויטע קינד אין איהר אונטער־קלייד וואס זיא האט אויסגעצויגען. זיא האט זיך עטליבע מאל ארום געקוקט, דאן האט זיא זיך פּאָרזיכטיג דער־נעהנטערט צום ים.

זיא האט נאך אמאל א קוק געגעבען אויף דעם טויטען קינד, און נאכדעם האט זיא דאס אריינגעוואָרפען אין וואסער. דער וואָרף האט צוריק געשפּריצט אביסעל וואסער אויף איהר געזיכט, און בליקענדיג ווייטער, האט זיא געזעהען וויא דיא וועללען האבען דאס קינד אוועק געטראָגען ווייטער, און דאן האט דער ים איינגעשלונגען זיין אָפּפער.

נאַיז האט אויפגעשוידערט און האט זיך אָבגעווענדעט צוריק. אָבער זיא איז נים פיעל געגאנגען, דען איהר קאָפּ האט אַנגעפאנגען צו רוישען און זיא איז אומ־געפאַלען אָהנמעכטיג.

מיט 15 מינוטען שפּעטער, האט אנטאָן געפונען נאַיז'ן ליעגענדיג האלב טויט אויפ'ן זאמד.

„נאַיז!“ האט ער איסגעשריען ערשראָקען, „וועה איז מיר, וואס האט מיט דיר פּאסירט?“

זיין שטימע האט זיא אויפגעוועקט.

„דוא ביסט עס, אנטאָן? מיין פריינד?“ האט זיא געפרעגט.

„יא, איך בין עס. וואס טהוסטו דאָ?“

„גאר ניט. איך בין געשלאָפען.“

„קום אהיים, דוא וועסט דיך פערקיהלען.“

„איך קען ניט. איך בין זעהר שוואך.“

דער הארבאטש האט בעטראַכט נאַיז'ן מיט א בליק וואס האט אַנגעצייגט, אז ער מעסט זיא אָב, אום צו וויסען וויא אזוי ער זאָל זיא קענען טראָגען אויף זיינע הארבאָטע פּלייצעס.

„איך וועל דיך טראָגען אהיים“, האט ער געזאגט.

„נעה דוא נאר, דוא קענסט ניט,“ האט זיא געענטפערט. „דוא ביסט א שוואכער קאַליקע.“

אנטאָן איז געבליעבען שטעהן פערצווייפעלט.

„פריינד,“ האט זיא געמורמעלט, „בעמיה דיך ניט אום מיר, ווייל איך האב עס ניט ווערטה.“ דוא ביסט איין עדלער מענש און איך בין איין אונגליקליכע לייכטזיניגע. לאז מיך דא צורוה ביז עס וועט מיר בעסער ווערען.“

„גאיז, אום גאטעס ווילען! וואס איז געשעהען? איך זעה, ביים בלאסען שיין פון דער לבנה, אז דיין געזיכט איז ווייסער פון דיא קאלך־שטיינער. איך וועל לויפען רופען הילפע.“

„ניין, ניין, אנטאן, דוא זאלסט ניט געהען. בלייב דא. זעטץ דיך נעבען מיר.“

אנטאן האט זיך געזעטצט, און געהאלפען גאיזן אויפהייבען דעם קאפ, וועלכען זיא האט אוועק געלייגט אויף זיין שויס.

איהרע צעפ זיינען געוועזען אויפגעפלאכטען און נאס פון דעם קאלטען שוויים וואס האט זיא בעשלאגען. אנטאן האט געשפירט, אז זיא ציטערט. ער האט ארונטער גענומען זיין ראק און זיא איינגעוויקעלט.

דער ראק איז נאך געוועזען א ווינטערינער און דאס האט גאיזן איינגעווארעמט אביסעל.

אנטאן האט געוואגט צום ערשטען מאל זיך צו צובויגען און אבפרעסען זיינע ליפען אויף גאיז'עס שטערען.

זיא האט געעפענט דערבייא דיא אויגען און געשמייכעלט.

„וואס איז געשעהן?“ האט ער געפרעגט, קריגענדיג מעהר מוטה.

„איך האב געהאט א קינד,“ האט זיא געענטפערט גאנץ רוהיג.

„א קינד? וואו?“

„אט דא, אויף דיעזען פלאטץ.“

„וואו איז עס?“

„עס איז אוועק.“

„אוועק? ווער? וואוהין?“

„אין ים.“

„וואס הייסט אין ים?“

„איך האב דאס אהין אריין געווארפען.“

דער פראסטער אנטאן, וואס האט ניט גענאסען קיין אוניווערזיטעטס בילדונג, וועלכער האט קיין אומגאנג געהאט אין דער געבילדעטער געזעלשאפט, איז אויפגעציטערט געווארען הערענדיג, אז גאיז האט ערמארדעט איהר קינד.

„ווען איז מיר ?" האט ער אויסגעשריען. „דוא האסט ערמאָרדעט דיין קינד ?"

„ניין, איך האב עס ניט ערמאָרדעט," האט זיא געענטפערט ציטערענדיג. „דאס קינד איז געבוירען געוואָרען טויט, און אום עס זאָל מיר ניט שטעהן אין וועג, האב איך עס אריין געוואָרפען אין וואסער. עס איז בעסער אזוי, אנטאָן, איך וועל יעטצט זיין פרייא, און איך וועל מיט דיר תּיראַטהען אָהנע צו ברענגען א פרעמד קינד."

„אָבער וויא אזוי האסטו געבוירען דאס קינד דאָ ?"

„מיט געוואַלט, מיט געוואַלט..." האט זיא געמורמעלט מיט א דערשטיקטער שטימע. זעהסטו יענעם שטיין דאָרט ? נעכטען האב איך איהם אויפגעהויבען, און דאס האט ארויס געריסען דאס קינד... יעטצט בין איך לויז, יעטצט בין איך פרייא... קיינער וועט ניט וויסען, און ניעמאנד וועט מיך פעראַכטען... יאָ, יאָ, אנטאָן, נאָר דוא אליין ווייסט, זאָגסט וויים קיין מענש דאריעבער."

אנטאָן האט פערשטאַנען.

„אָבער וויא אזוי קומט מען אהיים ?" האט זיא וויימער געפרעגט. „איך פיהל מיך אזוי שוואַך, אז איך קען מיך ניט ריהרען. אָך, אנטאָן, ווען דוא זאָלסט זיין א שטארקער מענש, וואָלסטו מיך יעטצט אָבגעטראַגען אהיים."

„איך בין שטארק, נאַין !" האט דער האָרבאטש אויסגעשריען בעגייסטערט. „איך בין זעהר שטארק. דוא וועסט זעהען. איך וועל דיך טראָגען אויף מיינע שולטער. פאס נאָר אביסעל מעהר מוטה און לאָז דיך, איך זאָל דיך געהמען אויף מיינע פלייצעס..."

נאַין האט נאָר ניט געענטפערט. ווען אנטאָן האט זיך צו איהר אומגעקוקט, איז זיא גלעגען מאַכטלאָז. זיא האט ווידער געחלש'ט.

אָהנע פיעל צייט צו פערלירען, האט אנטאָן צערטליך ערגריפען נאַין'ס אויסגעמאָגערטען קערפער, און מיט א קראַפט וואס מען וואָלט איהם ניט געקענט טרויען, האט ער זיא אויפגעהויבען פון דער ערד, און ארויף געלייגט אויף זיינע שולטער, און אָנגעפאַנגען צו טראָגען.

ער איז אנפאַנגס געגאַנגען שנעל, אָבער דיא לאַסט האט איינגעבויגען זיין קערפער און זיינע טריט זיינען געוואָרען לאַנגזאמער. נאַין'ס פיס האבען בעריהרט דיא ערד, און דאס האט שטארק געשטערט זיין גאַנג ארויף דיא פעלזען.

אָבער ער איז ניט געבליעבען שטעהן. ער האט אונגעהייער געסאַפעט, נאָר

ער איז געגאַנגען פאַרוואָרטס, ביז ער האָט ענדליך ערייכט דעם פלאַבען באָדען. דאָרט איז ער צוזאַמענגעפאַלען מיט נאַז׳ן אויף זיך.

נאַיז האָט ערוואַכט.

„וואו בין איך?“ האָט זיא געפרעגט.

דער ארמער האָרבאַטש האָט ניט געקענט ענטפערן.

„אנטאָן!“ האָט זיא געמורמעלט. „דוא ביסט עס?“

„יא,“ האָט ער ארויס געשטאַמעלט.

נאַיז האָט זיך בערוהיגט און איז אליין ארונטער פון זיין קערפּער.

„האָסט מיך געטראָגען?“ האָט זיא געפרעגט.

„יא, נאַיז, איך האָב דיך געטראָגען. לאָז, איך וועל מיך נאָר אויסרוהען אביסעל, און דאַן וועל איך דיך ווייטער טראָגען.“

„ניין, ניין, איך קען שוין געהען,“ האָט נאַיז געענטפערט, און אנטאָן, וועלכער האָט זיך קוים אויפגעהויבען פון דער ערד, האָט איהר געהאָלפען אויפשטעהען.

נאַיז האָט איהם פעסט ארום גענומען, און האַלב געהענדיג, האַלב טראָגענדיג, האָט אנטאָן ענדליך אהיים געבראַכט דיא אונגליקליכע.

„פיהר מיך אריין אין מיין צימער,“ האָט זיא געזאָגט, „און זעה דיא מאַמע זאָל ניט וויסען וואָס עס איז געשעהען.“

„יא, יא,“ האָט ער געענטפערט.

ער האָט זיא אריינגעבראַכט אין צימער.

מוטער ניקאָלין איז דאַמאַלס געווען אין הויף, וואו זיא האָט אויסגעהאָנגען דיא וועש, וואָס נאַיז האָט דעם גאַנצען טאָג געוואַשען.

„דיא מויד איז נאָך נישטאָ!“ האָט דיא אַלטע אויסגעשריען אריינקומענדיג.

זיא האָט בעמערקט דיא טהיר פון נאַיז׳עס צימער שטעהענדיג אָפען.

„שוין אהיים געקומען?“ האָט זיא געפרעגט זיך מערקענדיג, אז נאַיז האָט צוריק געקעהרט.

„יא, יא, נאַיז איז דאָ,“ האָט אנטאָן געענטפערט, „אָבער זיא איז זעהר קראַנק.“

„קראַנק? וואָרום? וואו איז זיא געווען?“

אנטאָן האָט דערווייל אָנגעצונדען א ליכט און מוטער ניקאָלין, וועלכע האָט

זיך געוואָלט בייזערן, אין פּלוצלינג שטיל געוואָרען, ווען זיא האט דערזעהען איהר טאָכטער׳ס טויט־בלאַסעס געזיכט.

„וואס איז מיט דיר, נאַיז?“ האט זיא געפרעגט.

„גאר ניט, מאמע, עס וועט פאַראיבער געהען.“

נאַיז איז אַבגעלעגען א גאנצע נאכט אין א ברענענדעס פיעבער. מוטער ניקאָלין האט געוואכט גאנץ שפּעט איבער איהר, אבער פארטאָג איז זיא איינגעשלאָפען. אנטאָן איז ניט געשלאָפען און ניט אַבגעטרעטען פון איהר בעט.

„ווייסטו, אנטאָן,“ האט נאַיז געמורמעלט פון היטץ. עס איז גוט געווען וואס אונזער פּלאן איז געלונגען. מיין טאטע איז טויט? האסטו געזעהען וויא זיין קערפּער איז צעררריסען געוואָרען? אך, וויא ער פלעגט מיך שלאָגען! ער האט געוואָלט ערמאָרדען פערנאנד׳ן, וועלכען איך האב אזוי שטארק ליעב... ווען דער טאטע איז טויט, וועל איך מיך נאך אמאל קענען בעגעגענען מיט פערנאנד׳ן... אָבער פּלוצלינג האב איך אָנגעהויבען צו שוואנגערן; דאס האט מיך געמאכט מיאוס און העסליך... איך מוז פּטור ווערען פון דעם קינד, דאַן וועל איך ווידער זיין שעהן, און פערנאנד וועט צו מיר קומען, און מיר וועלען אויפזוכען איין אנדערן אַליוועןבוים... דענקסטו, אז פערנאנד ליעבט מיך ניט? און וואס ווערט דערפון? אָבער איך ליעב איהם! און ער האט מיך אויך ליעב, ווען איך בין שעהן און שטארק... יא, יא, ווען איך שוואנגער מעהר ניט, וועל איך זיין שעהן... אין מאָנאט יולי וועט ער ווידער קומען, און ביז אהין וועל איך זיין שעהן און געזונד... וואס מאכט עס דיר פאר איין אונטערשיעד? דוא, אנטאָן, האסט דאך מיך אזוי ליעב, אז דוא וועסט מיר ניט שטערען מיין פערגניגען.... ביסטו דען ניט צופריעדען, איך זאָל זיין דיין פרוי און מיך אויך אונטערהאַלטען מיט פערנאנד׳ן? מאדאם ראָסטאנד מאר פון קיין זאך ניט וויסען, ווייל זיא וועט דאן פאַרווירפע מאכען איהר זוהן... דוא פערשטעהסט...“

דיא אנשטרענגונג פון רעדען, האט ווידער פעראורזאכט איין אָהנמאכט מיט א קאַלטען שוויים, וואס האט ארויס געבראכט א קלעפּעדיגע נאַסקייט אויף איהר גאנצען קערפּער.

אנטאָן איז געווען פערצווייפעלט. ער האט פערשטאנען, אז נאַיז איז אין גרויסער געפאהר, און ניט געוואוסט וואס ער זאָל טהון.

ווען נאַיז האט ערוואכט, זיינען איהרע שוואַרצע אויגען געווען צוויא מאל אזוי גרויס וויא פריהער, און אויף איהרע בלאַסע ליפּען האט זיך בעוויזען א מיעדער שמייכעלע.

דאס פיעבער איז אוועק און זיא איז געוועזן גאנץ רוהיג.

„איך בין זעהר שוואך, אנטאָן,“ האט זיא געמורמעלט אָננעהמענדיג זיין האנד.

„וואס זאָל איך טהון?“ האט ער געפרעגט.

„גאר ניט.“

זייער געשפרעך איז אונטערבראָכען געוואָרען, ווען א דראָשקע איז צוגע־פאָהרען אין פראָנט פון הויז.

„ווער איז דאָרט?“ האט נאָיז געפרעגט.

אנטאָן איז צוגעגאנגען קוקען.

„עס איז דער אַלטער מאָנסיע ראָסטאַנד מיט זיין זוהן“, האט אנטאָן אָנ־געצייגט.

„פערנאַנד?“ האט זיא געפרעגט ערפרייט.

דיא טהיר האט זיך געעפענט און ראָסטאַנד מיט זיין זוהן זיינען ער־שיענען.

דעם אַלטען ראָסטאַנד'ס אויגען זיינען געפאַלען אויף דאס בלאַסע געזיכט פון נאָיז'ען, וועלכע ער האט ניט דערקענט.

„וואו איז מוטער ניקאָלין?“ האט ער געפרעגט. „און וואו איז נאָיז?“

פערנאַנד האט זיא דערקענט נאָיז'ן, אָבער ער האט גאר ניט געזאגט.

מוטער ניקאָלין האט ערוואכט פון דעם גערויש.

„אך!“ האט זיא אויסגעשריען איבערראשט. „עס איז מאָנסיע ראָסטאַנד! מיין טאָכטער איז זעהר קראַנק.“

ראָסטאַנד האט אין קורצע ווערטער ערקלערט, אז ער מוז פערבלייבען אין לאַ בלאַנקאַרד עטליכע טעג, און מוטער ניקאָלין זאָל געהען אויפשליעסען דיא זומער וואָהנונג. דאן האט ער זיך געווענדעט צו נאָיז'ען, און זיא געפרעגט וואס עס פעהלט איהר.

נאָיז האט געזאגט, אז זיא איז קראַנק און וויים ניט דיא אורזאַכע.

„האט מען גערופען א דאָקטאָר?“ האט מאָנסיע ראָסטאַנד געפרעגט.

„ניין,“ האט דער הארבאַטש געענטפערט.

„מען דאַרף ניט קיין דאָקטאָר,“ האט נאָיז געמורמעלט.

מאָנסיע ראָסטאַנד האט זיך אָבגעווענדעט, און ערקלערט, אז ער וועט שיקען דעם טרייבער פון דער דראָשקע נאך מארסייל פון דאָרט ברענגען א דאָקטאָר.

פערנאַנד איז נאָך פערבליעבען א פּאאר מינוטען אין צימער, אום צו פרעגען אַנטאָנען וואס עס איז געשעהען.

„זיא האט געבוירען א קינד,“ האט אַנטאָן איהם ערקלערט נאָר זאָל ניט הערען. „אייער קינד האט זיא געבוירען.“

„און וואו איז דאס קינד?“ האט פערנאַנד געפרעגט ערשראָקען.

„אריין געוואָרפען אין ים.“

פערנאַנד האט פרייא אויפגעאטהעמט.

„ווייס נאָך ימאנד דערפון?“ האט ער ווייטער געפרעגט.

„ניעמאנד אויסער איך און זיא.“

„דאַן מוז מען ברענגען א דאָקטאָר זיא צו רעטען,“ האט פערנאַנד ווייטער ערקלערט.

ווען ער איז ארויס אין דרויסען, האט ער געהערט זיין פאטער'ס לעטצטע ווערטער צום טרייבער:

„זאָגט דר. דאַנטאָן, אז איך רוף איהם אהער. ער זאָל זאָפאָרט קומען, און איך וועל איהם בעצאָהלען פאר דעם וויזיט. ער זאָל קיין אויגענבליק פערזאמען.“

„יא, יא, קיין אויגענבליק פערזאמען,“ האט אויך פערנאַנד ווידער־האָלט.

פאטער און זוהן זיינען אריין אין זייער זומער וואָהנונג, און בעשלאָסען זיך פריהער אביסעל אויסצורוהען פון דעם וועג.

פערנאַנד האט ניט געקענט רוהען, און ערקלערט דעם פאטער, אז ער געהט ארויס אביסעל צום ים.

„יא, יא, געה,“ האט מאָנסיע ראָסטאַנד געזאגט. „זעה, פיעללייכט וועסטו קענען בעשטעלען פאר אונז עפּעס עסען בייא א שכן, וויל מוטער ניקאָלין האט יעטצט צו טהון בייא איהר טאָכטער.“

נאָר האט דערווייל געקריגען א בלוט־שטורץ, און זיא האט איהר מוטער ניט געוואָלט זאָגען דאריעבער.

דאס פיעבער האט צוריק געטרעטען און זיא איז בלויז געבליעבען ליעגען שטארק אָבגעשוואַכט.

ווען מוטער ניקאָלין איז ארויס פון צימער, האט נאָר צוגערופען אַנטאָנען.

„אַנטאָן, מיין פריינד,“ האט זיא געמורמעלט. „זייא האבען געשיקט ברענגען א דאָקטאָר, האסטו געזאָגט?“

„יא, נאיז."

„עס וועט שוין זיין צו שפעט."

„ניין, ניין נאיז, דוא וועסט לעבען און געזונד ווערען...." האט אנטאָן גע־שטאמעלט, וועהרענד דיא טרעהרען זיינען געלאָפען פון זיינע אויגען.

„וויין ניט, נאר," האט זיא געענטפערט. „וויין ניט. וואס איז דאָ צו וויינען? איך האב אויך געמיינט, אז איך וועל לעבען, נאָר עס איז ניט אזוי. הער, איך וויל דיך עפּעס בעטען."

„איך וועל אלעס טהון פאר דיר."

„געה ארויס און זוך אויף פערנאַנד'ן. זיין פאטער דארף דערפון ניט וויסען. זאָג איהם, אז איך האב איהם געבעטען, ער זאָל אהער אריינקומען. ווען דוא וועסט איהם זאָגען, אז איך ליעג אם שטערבען, וועט ער קומען."

ווען אנטאָן האט איבערגעגעבען פערנאַנד'ן נאיז'עס וואונש, האט דער יונגער מאַן אנפאנגס געצעגערט, נאָר ענדליך האט ער איינגעשטימט אריין צו געהען אין נאיז'עס צימער, און אנטאָן זאָל אויפּפּאסען ניעמאנד זאָל זיך אונטערהערען צו זייער געשפּרעך.

נאיז האט בעגריפען, אז זיא האט ניט פיעל צום לעבען, נאָר ווען זיא האט ערבליקט פערנאַנד'ן, האבען איהרע אויגען אויפגעגלאַנצט.

„דוא ביסט געקומען?" האט זיא געפרעגט. „גוט, גוט, איך דאנק דיר. קום אהער נעהנטער."

ער איז צוגעגאַנגען און איהר געגעבען זיין האנד, וועלכע דיא שטערבענדע האט צוגעפיהרט צו איהרע ליפּען.

„פערנאַנד, מיין הערצענס־געליעבטער!" האט זיא געמורמעלט. „דוא ווייסט נאָר ניט וואס איך האב צוליעב דיר געאָפּפערט. איך האב געפּלאַנט צו ערמאָרדען מיין פאטער, און איך האב איהם אויך ערמאָרדעט..."

„וואס רעדסטו, נאיז?" האט פערנאַנד אויסגעשריען. ער האט זיך אָבער באלד בערוהיגט, מיינענדיג, אז זיא פאַנטאַזירט.

„יא, יא, איך האב איהם ערמאָרדעט," האט זיא פאָרטגעזעטצט. „אָבער וואס מאכט עס אוים? ער איז דאָך געוועזען א שלעכטער מענש... דאן האָב איך איהם געוואָלט הרג'ענען, כדי ער זאָל דיך ניט הרג'ענען... געדענקסטו דיא גע־שיכטע מיט'ן שיפעל פון זענלען געגען דעם ווינט? ער האט דאס אבזיכטליך גע־טהאָן, וויל ער האט דיך געוואָלט דערטרינקען... דאן האט ער דיך געוואָלט

שיסען, און איך האב איהם ארויס נעריסען די בִיקס... יעמצט האב איך געוואָלט זיין שעהן צוליעב דיר, און איך האב מיט געוואָלט ארויס נעריסען דאס קינד פון מיר... פערצייהע, פערנאַנד, איך האב דיך זעהר שטארק געליעבט... קיינער וועט ניט וויסען... קוש מיך נאָך איינמאל איידער איך שטארב...״

פערנאַנד האט זיך צונעבויגען און זיא געקושט אויף איהר שטערען. איהרע גרויסע אויגען האבען זיך שטארק געעפענט, און אויף איהרע ליפען האט זיך בעוויעזען א מונטערער שמייכעל פון דאנקבארקייט. דאן האט איהר קערפער זיך אויסגעצויגען, א שטארקען ציטער געטהאָן, און איז געבליעבען ליעגען טויט מיט דעם שמייכעל אויף איהרע ליפען.

פערנאַנד האט שנעל אריינגערופען מוטער ניקאָלין מיט אנטאָנען און ער האט פערלאָזען דאס צימער.

ער איז אריין צום פאטער און איהם מיטגעטהיילט, אז נאָך איז גע־שטאָרבען.

„שאַדע, זיא איז געווען א בראַווע מעדכען,״ האט מאַנסיע ראַסטאַנד בע־מערקט.

ווען פערנאַנד האט שפּעטער נאכגעדענקט איבער אלעם וואס עס האט פּאַ־סירט, האט ער צו זיך אליין געמורמעלט:

„מערקווירדיג! וויא זיא האט זיך געענדערט! און דאָך ניט מעהר וויא א דאָרפס־מיידעל — א דאָרפס־מיידעל...״

7טעס קאפּיטעל.

נאַטירליך האט מאדאם ראַסטאַנד געהאט דיא הויפּט דעה אויסצוזוכען פיר איהר זוהן א כלה. פערנאַנד, וויא א גוטער און געהאָרזאמער זוהן, האט בעדאַרפט הערען, זעהן און שווייגען.

איבריגענס, וואס איז איהם אָנגעגאַנגען? א ווייב איז א ווייב. געלד, גדלן און פערמעגען, האבען זיינע עלטערן געגעבען, און אזוי וויא זייא קאָסט עס אזוי טהייער, וועלען זייא געווים וועלען זייער זוהן זאָל האבען א פּאַסענדע פּרוי. מען ניט דאָך ניט אַוועק אומזיסט קיין געלד פאר קיין סחורה!

באלד נאָך דיא אָסטער־פייערטאגען, איז מאדאם ראַסטאַנד און איהר זוהן אוועק געפאָהרען נאָך ב. צו דעם דאָרטיגען גוטס־בעזיצער, אָנצוקוקען פריילין נינאָן, „דיא שעהנע רויז,״ וויא מען האט זיא גערופען אין דער גאַנצער געגענד.

נינאַן איז ווירקליך געווען א וואונדער־שעהנעס מעדכען; דערצו איך זעהר געבילדעט און האט פערשטאַנען גוט מוזיק. איהר פאטער איז שולדיג געווען מאַנסיע ראַסטאַנד א היבשע סומע געלד, און מען האט בעהויפּטעט, אז נינאַן וואָלט ניעמאלס איינגעשטימט צו דיזען שידוך, ווען זיא וואָלט נים געוואוסט, אז פון איהר „ניין" אָדער „יא" הייננט אָב זיין אונגליק אָדער גליק.

פערנאַנד איז געווען איבערראשט. ער האט אויך ניעמאלס געזעהן אזא שעהנעס מעדכען.

וויא ער האט זיא נאָר ערבליקט, האט ער באלד אָנגעפאַנגען מיט זיינע אויגען אָבמעסטען איהר מאַליע, איהר ברוסט, איהרע שולטער און איהר הויכקייט. לויט זיין ערפאהרונג אונטער פראָויענצימער, האט ער זיך געטראַכט, אז זיא וועט קענען ערפילען זיין וואונש נאָך מעהר וויא ער האט זיך פאָרגעשטעלט.

זייא האבען ביידע געשפּראָכען. אין איהר מאָן איז געלעגען א פערבאָרגענע פעראכטונג און גלייכגילטיגקייט, און אין זיין האלטונג איז געלעגען דיא אויפרעגונג פון דער בעסטיע. ער האט אין איהר געליעבט דאס ווייבליכע, און זיא האט איהם געהאסט, ווארום ער איז ערשיענען צו שטערען איהרע לעבענס־פּלענער.

ניין, נינאַן האט זיך קיינמאל ניט פאָרגעשטעלט אזא מענשען אלס איהר מאַן.

האט דאס מאַדאַם ראַסטאַנד אויך בעקימערט? דאס קען מען ניט בעשטימען. אָבער ווען יא, מאַכט עס אויך ניט אויס.

„שאדעט ניט." האט זיא זיך געטראַכט. „זייא וועלען זיך שוין איינפערשטעהן נאָך דער חתונה.

דער יחוס־שידוך, דאס הייסט דיא פאמיליע ראַסטאַנד, האט ניט געוואָלט פיעל ווארטען, און נאָכדעם וויא מען האט געפייערט א שעהנע פערלאָבונג, האט מיט 2 וואָכען שפּעטער שטאַטגעפונדען דיא חתונה אין א.

נינאַן האט אונגעהייער פיעל געליטען אין דער ערשטער צייט, נאָר זיא האט איהר שמערץ בעהאלטען. זיא פלעגט אָבזיטצען שטונדען־לאַנג און טראַכטען.

וואס האט זיא געטראַכט?

זיא האט געטראַכט, וויא אַלע פרויען פון איהר גראד און אומשטענדען, וויא זיך נוקם צו זיין אָן דעם מאַן וואס האט געשטערט איהר גליק.

דיא טעג האבען אָנגעהויבען צו ווערען הייסער און דיא נעכט שטיקענדער. דיא פאַמיליע ראַסטאַנד האט בעשלאָסען ארויס צו פאָהרען נאָך לא בלאנקארד, און זיך אָבקיהלען בייא דיא קאַלטע וועללען פון דעם ים.

„אך, נינאָן, מיין קינד,“ האט מאראם ראָסטאַנד געזאגט זיפצענדיג צו איהר שווינער־טאָכטער. „פאריאָהרען צו דיעזער צייט, האבען מיר דאָ, אין לא בלאַנקארד, געהאט א יונגעס מעדכען, כמעט אין דיא יאָהרען פון פערנאַנד׳ן. זיא איז געוועזען יונג, מונטער און וואונדער־שעהן. נאַטירליך, זעהר אונגעבילדעט און גראָב וויא א דאָרפס־מיידעל. אָבער דאָך האט זיא געהאט איין ערעלעס הערץ. מיר האבען ביי־געוואָהנט דעם שרעקליכען טויט פון איהר פאטער, און, וויא עס שיינט, האט דאס זיא זעהר געערגערט, און מיט דעם אנפאנג פריהלינג איז זיא געשטאָרבען. מיין פערנאַנד איז אפילו מיט איהר צוזאמען אויפגעצויגען געוואָרען, אָבער דאָך איז ער געוועזען צו איהר זעהר אונפריינדליך. איך וועל עס מיר קיינמאל נים קענען פער־צייהען, דערפאַר וואס איך האב איהם ערלויבט מיט איהר אומצוגעהן אזוי הארט. יעטצט איז זיא שוין מעהר נישטאָ. זעהסטו דאָרט ארונטער ביים פוס פון דעם גרויען פעלזען ? דאָרט רוהט דיא ארמע נאַיז. אזוי יונג און אזוי אונגליקליך גע־שטאָרבען. אויס מיטלייד האלטען מיר נאָך איהר עבר־במל׳דיגע מוטער דאָ אין לא בלאַנקארד. זיא וואָהנט דאָרט אין שטיבעל.“

נינאָן האט אויפגעהויבען איהרע אויגען צו איהר שווינער־מוטער און דאן געשוויגען. זיא האט זעלטען געמאַכט א בעמערקונג.

דאס נייע גוט וואס מאָנסיע ראָסטאַנד האט געקויפט נעבען לא בלאַנקארד, האט שוין געמוזט האבען א ספעציעלען פערוואלטער, און דערצו א מענש מיט בילדונג און פעהיגקייטען. אויף דער רעקאָמענדאציאָן פון נינאָן׳ס פאטער, האט ער צוגענומען זיין נעפע, א געוויסען מאָנסיע בלאַנשארד, א יונגערמאַן וואס האט גע־נאָסען א קאָמערציעלע שולע.

בלאַנשארד האט שוין איבערגענומען צו פערוואלטען אויף לא בלאַנקארד.

ווען מאָנסיע ראָסטאַנד איז ערשיענען אין זיין זומער־וואָהנונג, האט ער געשיקט רופען זיין נייעם פערוואלטער, אום צו הערען וויא עס געהט אויף זיין גוט.

בלאַנשארד איז געוועזען א יונגערמאַן פון א יאָהר 25 ; אויך מיט א בלייכעס געזיכט וויא פערנאַנד, אָבער מיט דעם איינציגען אונטערשיעד, וואס פערנאַנד׳ס געזיכט איז געוועזען בלייך פון צופיעל לוםפערייא, און בלאַנשארד האט געהאט אזא געזיכט פון פיעל שטודירען אין דיא געשטאָקטע צימערן פון דער שטאָדט.

נאכדעם וויא ער האט אָבגעגעבען א גינסטיגען בעריכט, האט מאָנסיע ראָסטאַנד צו איהם געזאָגט :

„אייער קוזינע, און שווינגער־מאַכטער, איז דאַ, ווען איהר ווילט, קענט איהר זיך מיט איהר זעהען."

בלאַנשאַרד'ס געזיכט איז בייא דיעזע ווערטער רויט געוואָרען און גער ענטפערט:

„ווירקליך? זיא איז דאַ? דאַן וועל איך זיא זעהען. איך האב זיא מאַקי אויסצופרעגען וויא עס געהט אין דער היים."

— — — — — — — — — —

דיא פאַמיליע ראָסטאַנד האט שוין געוואָהנט דעם גאַנצען מאָנאַט יולי אין לאַ בלאַנקאַרד, און פערנאַנד האט זיך זעהר פיעל בעשעפטיגט אין געהען כאַפּען פיש און שיסען רעבּ־היהנער.

נינאָן האט אויסגעזעהען אויסצומיידען דיא געזעלשאַפט פון איהר שווינגער־מוטער און אויך פון איהר מאַן. ווען עס איז איהר נאָר מעגליך געווען צו בלייבען אליין, איז זיא געזעסען בעשעפטיגט ענטוועדער בייא איין ארבייט אָדער אין לעזען א בוך.

אבענד, ווען פערנאַנד איז געווען אויף'ן ים בעשעפטיגט מיט זיין פערגניגען פון פיש כאַפּען, איז זיא זעהר אָפט ארויס געגאַנגען שפּאַציערען, אָבער אימער אליין. פאַר איהר שווינגער־מוטער האט זיא געזאָגט, אז זיא שפּאַצירט ארום הויז, אום צו ערוואַרטען פערנאַנד'ן, אָבער זיא האט אימער ווייטער אוועק געוואַנדערט צווישען דיא פעלזען.

אין א פאַרנאַכט, ווען פערנאַנד האט זיך געפונען אויף'ן ים, איז ענטשטאַנדען א שטורם. ער האט געהייסען זיין בעגלייטער רודערן צוריק צום ברעג, אָבער דער ווינט איז געוואָרען זעהר העפטיג, און אנשטאָט צו אנקערן געגענאיבער לאַ בלאַנקאַרד, איז דאס שיפעל צוגעקומען צו א ברעג, וואס איז געווען א היבשע שטרעקע דערווייטערט פון דאָרט.

פערנאַנד איז ארונטער געגאַנגען און אָנגעפאַנגען צו שפּאַצירען אהיים. דער הימעל איז געווען אויסגעשטערנט, אָבער דיא לבנה איז נאָך נים אויפגעגאַנגען. פערנאַנד האט בעדאַרפט פאַרביינעהן נעבען דעם בית־עלמין, וואו פאַטער ניקאָלין און זיין טאָכטער זיינען געווען בעערדיגט.

ער איז נים געווען שטאַרק צופריעדען דערפון, נאָר ער האט קיין אַנדערן אויסוועג נים געהאט.

וויא יעדער פיינליגע, וואס ציטערט פאַר זיין איינענעם שאָטען, האט ער בער

שלאָפען נים צו קוקען אויף דעם בית־עלמין מיט דיא אתרענעלמעסינע שטיינער וואס זיינען דאָרט געשטאנען און בעצייכענט דיא בעערדיגונגס־פלעטצער.

אָבער טראָטץ זיין ענטשלוס, האט ער דאָך אויפגעהויבען זיינע אויגען און א קוק געגעבען, ווען ער איז צוגעקומען גאנץ נאָהענט.

פערנאנד'ס בלוט איז פערגליווערט געוואָרען אין זיינע אָדערן פון דעם בילד וואס ער האט געזעהען. מיט א 20 שריט ווייטער פון איהם, האט זיך פּלוצלינג אויפגעהויבען א פרויען־געשטאלט פון הינטער א שטיין. דיא פרוי איז געווען אין ווייסען געקליידעט, און ווען זיא האט זיך אויפגעהויבען, האט זיא ארויס געלאזען איין אונטערדריקטען געשריייא.

באלד נאכדעם איז אויף ערשיענען א מענער־געשטאלט און צוגעשוועבט צו דער פרוי אין ווייסען. ביידע צוזאמען זיינען באלד פערשוואונדען געוואָרען אין דער טיעפער דונקעלהייט פון דער נאכט.

פערנאנד איז געווען דערשראָקען, אָהנע צו וויסען דיא אורזאכע פון זיין שרעק. ער האט געציטערט פון קאָפּ ביז פיס, און זיך געוואונשען יעמאנד זאָל איהם פון דאָרט אהיים טראָגען.

א קאלטער שוויים האט בעשלאָגען זיין קערפּער, נאָר ווען עס איז שטיל געוואָרען ארום איהם, האט ער זיך זעלבסט געשימפּפט און געטאכט פאָרווירפע, אז ער איז א דומקאָפּף און שרעקט זיך פאר גאר נים.

ער האט זיך זעהר אָנגעשטרענגט, אום ווייטער צו געהען, אָבער זיינע פיס זיינען געווען וויא אונטערגעהאקט. עס האט געדויערט א היבשע צייט ביז ער איז אהיים געקומען בלאס וויא א טויטער פאר שרעק.

נינאָן האט איהם בעגעגענט בייא דער טהיר, און מיט א רוהיגען טאָן, האט דיא איהם געפרעגט ווארום ער האט צוריק געקעהרט אזוי פריה. ער האט איהר ערקלערט דיא אורזאכע און איז באלד געגאנגען צו בעט.

— — — — — — — — — — —

אויפ'ן אנדערן טאָג האט בלאנשארד בעזוכט לא בלאנקארד און געהאט פאָלגענדע אונטעררעדונג מיט נינאָן:

„האט ער דיך דערקענט?" האט בלאנשארד געפרעגט.

„ניין."

„וואו קומט ער אהין?"

„ער האט צוריק געקעהרט זעהר פריה פון דעם ים, און עס איז איהם איינ־געקומען דורך יענער געגענד אהיים צו קומען."

„וויא אזוי ווייסטו דאס ?"

„ער האט עס מיר דערצעהלט. ווען ער איז אהיים געקומען, בין איך שוין פריהער דארט געוועזן מיט א גוטער האלבע שטונדע. דער דומקאָפּ האט גערעכענט, אז ער האט געזעהן זיינע בייזע גייסטער. ער האט עס מיר דערצעהלט ביי נאכט."

„דער האָרבאטער אנטאָן איז וויעדער ביי מיר געוועזן."

„ווירקליך ?"

„יא, ער האט מיר אויך דערצעהלט דיעזעלבע געשיכטע וויא דיר. יא, דיא ארמע נאיז איז דורך איהם געשטאָרבען."

גינאָן האט אייניגע אויגענבליקען נאכגעדענקט, דאן האט זיא בעמערקט:

„אזוי בלייבט עס. איך מוז נאך אָבוואַרטען ביז דער אַלטער ראָסטאַנד וועט ענדיגען מיט מיין פאטער וועגען געלד, און דאן שלאָג איך מיט איהם כפּרות.... אונטערדעסען, וועלען מיר זיך ווייטער בעגעגענען אויף'ן בית־עלמין ביי נאכט, זאָ שנעל וויא איך וועל נאָר זיין פריי."

ע נ ד ע.

— די —

ווייסע שקלאווין

— פון —

א. זאלאטארעווסקי

וועלכע ווערט געשפּיעלט מיט גרויס ערפאלג אין ליפּצין טהעאטער.
איז די גרעסטע דראמא אויף דער אידישער בינע.
די אינטערעסאנטסטע און שפּאנענדסטע האנדלונג פיר טהעאטער בעזוכער.
דער בעסטער מוסר פיר יונגע מיידלאך און אונערפאהרענע פרויען.

דער סוזשעט איז זעהר רייך און ערהאבען און אזוי ווי אלס ווייסע שקלאווין ווערט געשפּיעלט פון אזא קינסטלערין ווי מאדאם ל י פּ צ י ן האט עס ארויסגערופען א שטורם צווישען דעם גאנצען אידישען פּובליקום, דער טהעאטער איז טאג ווי נאכט געפּאקט און טיקעטס מוז מען קויפען מיט עטליכע וואכען א העד, פאטערס נעהמען מיט זייערע טעכטער און מענער זייערע פרויען און געהען זעהן דיזע וואונדערבארע דראמא אין ל י פּ צ י ן ט ה ע א ט ע ר, אום צו זעהן און בעגרייפען די פאלגען פון א לעבען פון שאנדע און זיך אויסצוהיטען פון די ווייסע שקלאווין-הענדלער וועלכע זוּכען ארייננצוכאפּען אין זייער נעץ יונגע מיידלאך און אונערפאהרענע פרויען.

די ווייסע שקלאווין

איז א מייסטערהאפטע קריטיק און איז אזוי שטארק און רירענד דאס ווי שטארק אייערע נערווען זאלען נים זיין קענט איהר זיך נים צו-ריקהאלטען פון נים צו פערגיסען טייכען טרעהרען.

אט דיזע שטארקע דראמא פיר וועלכע אלע קריטיקער בויגען די קעפּ און מוזען צוגעבען אז זא וואס איז נאך אויף דער אידישער ביהנע נים אויפגעפיהרט געווארען, איז יעצט ערשיענען אין אין ערצעהלונגס-פארמע און קאסט

בלויז 5 סענט.

צו בעקומען ביי אלע בוכהענדלער ווי אויך ביי די פערלעגער

HEBREW PUBLISHING COMPANY,

83-85-87 Canal Street, New York